

T.C.
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
RADYO-TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI

TÜRKİYE’DE PODCAST KAMUSAL ALANI:
BETİMLEYİCİ BİR DEĞERLENDİRME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gökçe UYSAL GÜNDOĞDU

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Özlem Danacı Yüce

TEMMUZ 2022

ÖNSÖZ

Bu çalışmayı yaparken süreç boyunca yanımda olan ve değerli katkılarıyla beni yönlendiren danışman hocam Doç. Dr. Özlem Danacı Yüce'ye, lisans yıllarımdan bu yana kendisinden hep çok şey öğrendiğim, benim için çok kıymetli olan hocam Doç. Dr. Nazan Haydari Pakkan'a, süreçte bana destek olarak çalışmamı tamamlamamı kolaylaştıran sevgili çalışma arkadaşlarım Ayşegül Kanal, Cem Demirayak ve Gözde Durmuş'a, desteğini hep hissettiğim eşim Çağrı Gündoğdu'ya, annem Vildan Uysal'a, babam Muhammer Uysal'a ve yakın arkadaşım Tuba Irmak'a çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	v
ŞEKİL LİSTESİ.....	vi
RESUME	vii
ABSTRACT.....	x
ÖZET	xiii
GİRİŞ	1
1. ENFORMASYON TOPLUMU VE KAMUSAL ALAN TARTIŞMALARI	4
1.1. Enformasyon Toplumu Kavramı	4
1.2. Enformasyon Toplumu Boyutları	5
1.2.1. Teknolojik Boyutu	5
1.2.2. Ekonomik Yapıdaki Dönüşümler.....	8
1.2.3. Küreselleşme, Zaman ve Mekânın Yeniden Yapılandırılması	9
1.3. Enformasyon Toplumunda Kamusal Alan Tartışmaları.....	10
1.3.1 Kamusal Alanın Gelişimi ve Habermasçı Kamusal Alan Modeli	10
1.3.2. Habermasçı Kamusal Alana Yaklaşımlar ve Karşıt Kamular.....	13
1.3.3 İnternet ve Kamusal Alan Tartışmaları	15
2. RADYO'DAN PODCAST'E: PODCAST KAMUSAL ALANI.....	18
2.1. Radyo	18
2.1.1. Radyonun Ortaya Çıkışı.....	19
2.1.2. Radyonun Demokratikleştirilmesine Yönelik Çabalar	20
2.2. Podcast	22
2.2.1. Podcast ve Özellikleri	23
2.2.2. Podcast ve Radyo	26
2.2.3. Podcast'in Gelişim Süreci	29
2.2.4. Dünyada ve Türkiye'de Podcast Evreni.....	31
3. ARAŞTIRMA BULGULARI VE YORUM	36
3.1. Araştırmanın Konusu	36
3.1.1. Araştırmanın Amacı	37
3.1.2. Araştırmanın Kapsamı	37

3.2. Literatür İncelemesi	38
3.2.1. Podcast Kullanıcılarına Yönelik Araştırmalar	38
3.2.2. Podcast Yayınlarının İçerik Analizi	41
3.2.3. Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Podcast’e Yönelik Çalışmalar	42
3.2.4. Podcastlerin Yapısal Analizi	43
3.3. Araştırmanın Yöntemi	45
3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	48
3.5. Bulgular ve Yorum	49
3.5.1. Podcastlerin Dile Göre İncelenmesi	50
3.5.2. Podcastlerin İçerik Üreticisine Göre İncelenmesi	51
3.5.3. Podcastlerin Bölüm Süresine Göre İncelenmesi	52
3.5.4. Podcastlerin Yayın Aralığına/Düzenine Göre İncelenmesi	52
3.5.5. Podcastlerin Devamlılığa Göre İncelenmesi	53
3.5.6. Podcastlerin Formata Göre İncelenmesi	54
3.5.7. Podcastlerin Türe Göre İncelenmesi	55
3.5.8. Podcastlerin İşledikleri Konuya Göre İncelenmesi	57
3.5.9. Podcastlerin Amaca Göre İncelenmesi	64
SONUÇ	64
KAYNAKÇA	68
EK - TABLOLAR	75
ÖZGEÇMİŞ	112

KISALTMALAR

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

BT: Bilişim Teknolojileri

TTTAŞ: Türk Telsiz Telefon Anonim Şirketi

TRT: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜVEKA: Türkiye Üniversiteler ve Araştırma Kurumları Ağı

ŞEKİL LİSTESİ

- Şekil 2.1 :** Türkiye’de Podcast Kelimesi Google Arama Trendleri
Şekil 2.2 : Dünyada Podcast Kelimesi Google Arama Trendleri
Şekil 3.1 : Podcastlerin Dile Göre Dağılımı
Şekil 3.2 : Podcastlerin İçerik Üreticisine Göre Dağılımı
Şekil 3.3 : Podcastlerin Süreye Göre Dağılımı
Şekil 3.4 : Podcastlerin Yayınlanma Aralıklarına Göre Dağılımı
Şekil 3.5 : Podcastlerin Formata Göre Dağılımı
Şekil 3.6 : Podcastlerin Türe Göre Dağılımı
Şekil 3.7 : Podcastlerin Konularına Göre Dağılımı

RESUME

Dans cette étude, l'espace podcast en Turquie est décrit. Les 17, 19, 21 et 23 novembre 2021, la liste des "200 podcasts les plus populaires" a été suivie sur Spotify et Apple Podcast. Il a été observé que ces listes qui sont suivies présentent des similitudes. Il a été observé que les listes sont mises à jour à des intervalles de deux ou trois jours, et bien que les classements changent, il n'y a pas de changements fondamentaux dans la liste. Étant donné que Spotify est la plate-forme où les podcasts sont le plus écoutés en Turquie, les listes de cette plate-forme ont été prises en considération et la liste des 200 podcasts les plus populaires a été examinée entre le 17 et le 23 novembre 2021. Un échantillon de 189 podcasts a été extraits de podcasts qui figuraient sur la liste depuis au moins trois jours. Les 189 podcasts identifiés ont été classés et leurs structures ont été analysées. Lors de cette classification, un modèle adapté aux études des médias de communication de la classification proposée par Carvalho, Aguiar et Macial (2009) concernant l'utilisation des podcasts dans le domaine de l'éducation a été utilisé. Selon cette classification, les podcasts sont classés selon leur longueur, leur format, leur producteur de contenu et leur objectif. Dans cette recherche, 189 podcasts ont été examinés selon la langue utilisée, le producteur de contenu, la durée des épisodes, les intervalles de diffusion, la continuité, les formats, les genres, les objectifs et les sujets.

L'évolution des technologies de la communication a été efficace dans l'émergence d'un nouvel ordre social. Pour expliquer ce nouvel ordre social, Webster (2014) mentionne cinq dimensions de la société de l'information. De ce point de vue, la société de l'information sera discutée dans le contexte des évolutions technologiques, de la transformation de la structure économique, de la mondialisation et de la restructuration du temps et de l'espace. Quand on regarde la dimension technologique de la société de l'information, il y a eu trois tournants : l'émergence d'internet et la diffusion des ordinateurs personnels, la découverte du World Wide Web et le passage du web 1.0 au web 2.0. Dans cette société, il y a une structure économique différente de la période industrielle. Il y a eu une transition d'une structure dans laquelle des produits tangibles sont fabriqués à une structure économique basée sur l'information. Dans la dimension suivante, la relation entre la société de l'information et la mondialisation est mentionnée. Les développements technologiques ouvrant la voie à la révolution de l'information connectent le local et le global. Dans la première partie de l'étude, le concept de société de l'information sera tenté d'être expliqué à partir de ces dimensions.

Dans la première partie, les discussions de la sphère publique dans la société de l'information sont également incluses. Bien que les débats sur la sphère publique aient été abordés dans la thèse de doctorat de Jürgen Habermas, "La transformation structurelle de la sphère publique", publiée en 1962, l'histoire de la sphère publique remonte loin. Dans cette section, le développement de la sphère publique depuis la Grèce antique sera discuté. On évoquera la sphère publique à l'époque féodale au Moyen Âge, après la Grèce antique et la Rome antique, où les sphères privée et publique étaient strictement séparées. Alors qu'à l'époque féodale, une sphère publique représentative dans laquelle les pouvoirs sont publics est évoquée (Habermas, 2004), une forme de publicité émerge en dehors de la domination de l'État au XVIIIe siècle. Avec la disparition de la féodalité, la classe bourgeoise qui émerge au XVIIIe siècle prend le pouvoir économiquement et commence à formuler des revendications

politiques et sociales. Cette nouvelle forme de publicité est différente de la publicité représentative. Vers le XVIIIe siècle, la classe bourgeoise construit l'espace public littéraire dans les cafés et les salons. Les hommes, les nobles et les gens ordinaires peuvent entrer dans ces espaces, discuter de problèmes publics et exprimer leurs critiques. Cette forme de sphère publique a ensuite dépassé les limites de la sphère culturelle et est devenue influente dans l'émergence de la sphère publique politique. Habermas voit dans la commercialisation de la presse la cause de l'effondrement de la sphère publique. Il affirme qu'avec cette commercialisation, la sphère publique est revenue à une structure fragmentée comme à l'époque féodale (Özbek, 2004 ; Timisi, 2003). La culture est devenue un domaine qui se consomme et non se produit. En même temps, il considère le fait que les médias de masse tels que la télévision et la radio ne sont pas adaptés à une réponse et une participation instantanées comme un facteur qui empêche la discussion et la négociation, ce qui est très important pour la sphère publique. Différents auteurs ont abordé de manière critique le modèle habermasien de la sphère publique. Certains auteurs soulignent l'exclusivité du modèle de sphère publique de Habermas et parlent de publics pluriels et fragmentés par opposition à sa sphère publique singulière (Fraser, 1990 ; Negt et Kluge, 2004). Nancy Fraser (1990) tente de reconstruire le modèle Habermas de la sphère publique bourgeoise d'un point de vue féministe dans son article « Repenser la sphère publique : une contribution à la critique de la démocratie réellement existante ». Oskar Negt et Alexander Kluge (1993) ont également tenté de définir une alternative au modèle de sphère publique de Habermas dans leur ouvrage "Sphère publique et expérience" et ont parlé de la sphère publique prolétarienne comme d'une sphère publique d'opposition. Dans la première partie de l'étude, ces approches seront discutées.

Il y a eu une transformation spatiale du concept de sphère publique ; L'agora dans la Grèce antique et le palais au Moyen Âge ont été remplacés par des salons et des cafés au XVIIIe siècle. Dans la première partie de cette étude, la transformation de la sphère publique et la relation entre la sphère publique et Internet seront examinées à la lumière des débats sur la société de l'information. Des développements tels que l'utilisation généralisée d'Internet, l'accès de tous à Internet, la possibilité de participation des utilisateurs avec le passage au Web 2.0, l'élimination des limitations de temps et d'espace ont lancé des discussions sur le potentiel de la Internet pour créer une sphère publique démocratique. De ce point de vue, dans cette section, le potentiel d'Internet en tant qu'espace public démocratique sera discuté, et les approches positives et négatives de cette affirmation seront présentées avec leurs raisons.

Dans la deuxième partie de l'étude, le processus de développement de la radio, l'un des représentants des outils de communication verbale, dans le monde et en Turquie sera discuté ainsi que les développements technologiques, sociaux et politiques. Dans les années 1920, des émissions de radio régulières ont commencé à être diffusées dans le monde et en Turquie. Pour des raisons telles que le pouvoir de persuasion, la rapidité et le faible coût de la radio, les États ont tenté d'utiliser plus efficacement ce média de masse et de le maîtriser. Cependant, la radio a toujours été un outil qui tente d'être atteint par les masses qui veulent faire entendre leur voix. Dans cette section, la radiodiffusion amateur, les radios communautaires et les radios Internet seront abordées dans le cadre des activités de démocratisation de la radio. Avec l'évolution de la diffusion radio dans les années 2000, la diffusion radio sur Internet a émergé et le concept de podcast a été introduit. Dans cette section, les caractéristiques des podcasts seront examinées en fonction des points communs sur lesquels les définitions de podcast se concentrent dans la littérature. Les podcasts

peuvent être définis comme des fichiers audio accessibles, transportés et téléchargés sur Internet (Newman et Gallo, 2019, p. 8 ; Ülkü et Öze, 2019, p. 125 ; Geoghegan et Klass, 2007, p. 5 ; Şener 2020, p. 217). Le podcast, qui était considéré comme une extension de la radio au moment de son émergence, a ensuite commencé à être traité séparément de la radio. Dans cette section, les caractéristiques des podcasts seront discutées sur la base des définitions des podcasts dans la littérature. Les similitudes et les différences entre la radio et le podcast seront discutées. Plus tard, dans cette section, les développements qui ont ouvert la voie à l'émergence et à la vulgarisation de la technologie des podcasts dans le monde et en Turquie seront discutés. Cette section sera complétée en essayant de dessiner un cadre de l'univers du podcast dans le monde et en Turquie, basé sur les recherches.

Dans la troisième et dernière partie de cette étude, des études sur les podcasts dans la littérature seront incluses. En regardant la littérature, on a vu que des études ont été menées pour les utilisateurs de podcasts. Des études sur la démographie des utilisateurs de podcasts et les motivations des utilisateurs de podcasts ont été examinées. Dans la littérature, il existe des études dans lesquelles les diffusions de podcasts sont traitées par la méthode d'analyse de contenu. Il existe également des études dans lesquelles les podcasts sont examinés dans le contexte du genre. Il existe également des études dans lesquelles les podcasts sont analysés structurellement similaires à cette étude. Dans cette section, les études de la littérature seront examinées de la manière la plus complète possible.

Enfin, les résultats de la recherche seront présentés dans cette section. Selon cette étude, quand on regarde l'espace public des podcasts en Turquie, on constate que la majorité des podcasts sont réalisés en turc, mais ils sont également diffusés en anglais et en allemand. Les producteurs de podcasts sont pour la plupart des producteurs individuels. Les longs podcasts sont lourds. Les producteurs produisent généralement des podcasts de 16 minutes ou plus. Les épisodes sont généralement publiés sporadiquement. En termes de continuité, on a vu que 47 podcasts n'avaient pas eu d'épisodes au cours des trois derniers mois. Le format solo est privilégié. Le format podcast/chat commun est le deuxième format préféré après le solo. Les éditeurs de podcasts se concentrent sur 3 types : informatif, solidaire, passe-temps/loisir.

Mots-clés : Podcast, sphère publique, podcasts turcs, société de l'information, Spotify.

ABSTRACT

In this study, the podcast space in Turkey is described. On 17, 19, 21 and 23 November 2021, the "200 most popular podcasts" list was followed on Spotify and Apple Podcast. It has been observed that these lists that are followed have similarities. It has been observed that the lists are updated at intervals of two or three days, and although the rankings change, there are no fundamental changes in the list. Since Spotify is the platform where podcasts are listened to the most in Turkey, the lists on this platform were taken into consideration, and the list of the 200 most popular podcasts was looked at between 17-23 November 2021. A sample of 189 podcasts was taken from podcasts that had been on the list for at least three days. The identified 189 podcasts were classified and their structures were analyzed. While making this classification, a model adapted to communication-media studies of the classification suggested by Carvalho, Aguiar, and Macial (2009) regarding the use of podcasts in the field of education was used. According to this classification, podcasts are classified according to their length, format, content producer and purpose. In this research, 189 podcasts were examined according to the language used, content producer, episode durations, broadcast intervals, continuity, formats, genres, purposes and topics.

Developments in communication technologies have been effective in the emergence of a new social order. To explain this new social order, Webster (2014) mentions five dimensions of the information society. From this point of view, the information society will be discussed in the context of technological developments, transformation in the economic structure, globalization and restructuring of time and space. When we look at the technological dimension of the information society, there have been three turning points: the emergence of the internet and the spread of personal computers, the discovery of the world wide web and the transition from web 1.0 to web 2.0. In this society, there is an economic structure different from the industrial period. There has been a transition from a structure in which tangible products are produced to an information-based economic structure. In the next dimension, the relationship between information society and globalization is mentioned. Technological developments paving the way for the information revolution connect the local and the global. In the first part of the study, the concept of information society will be tried to be explained based on these dimensions.

In the first part, public sphere discussions in the information society are also included. Although public sphere debates were discussed in Jürgen Habermas's doctoral thesis, "The Structural Transformation of the Public Sphere", published in 1962, the history of the public sphere goes way back. In this section, the development of the public sphere since Ancient Greece will be discussed. The public sphere in the feudal period in the Middle Ages will be mentioned, after Ancient Greece and Ancient Rome, where the private and public spheres were strictly separated. While in the feudal period, a representative public sphere in which the powers were public was mentioned (Habermas, 2004), a form of publicity emerged outside the domination of the state in the 18th century. With the disappearance of feudalism, the bourgeois class that emerged in the 18th century took power economically and began to make political and

social demands. This new form of publicity is different from representative publicity. Towards the 18th century, the bourgeois class built the literary public space in coffeehouses and lounges. Men, nobles and ordinary people can enter these spaces, discuss public issues and voice their criticism. This form of public sphere later went beyond the boundaries of the cultural sphere and became influential in the emergence of the political public sphere. Habermas sees the commercialization of the press as the cause of the collapse of the public sphere. He claims that with this commercialization, the public sphere returned to a fragmented structure as in the feudal period (Özbek, 2004; Timisi, 2003). Culture has turned into an area that is consumed, not produced. At the same time, it sees the fact that mass media such as TV and radio are not suitable for instant response and participation as a factor that prevents discussion and negotiation, which is very important for the public sphere. Different authors have critically approached the Habermasian model of the public sphere. There are writers who emphasize the exclusivity of Habermas's model of public sphere and talk about plural and fragmented publics as opposed to his singular public sphere (Fraser, 1990; Negt and Kluge, 2004). Nancy Fraser (1990) tries to reconstruct Habermas's model of the bourgeois public sphere from a feminist perspective in her article "Rethinking the Public Sphere: A Contribution to the Critique of Really Existing Democracy". Oskar Negt and Alexander Kluge (1993) also attempted to define an alternative to Habermas's model of public sphere in their work "Public Sphere and Experience" and talked about the proletarian public sphere as an oppositional public sphere. In the first part of the study, these approaches will be discussed.

There has been a spatial transformation in the concept of public sphere; The agora in Ancient Greece and the palace in the Middle Ages were replaced by lounges and coffee houses in the 18th century. In the first part of this study, the transformation of the public sphere and the relationship between the public sphere and the internet will be examined in the light of the information society discussions. Developments such as the widespread use of the Internet, paving the way for everyone to access the Internet, the possibility of users' participation with the transition to web 2.0, the elimination of the limitations of time and space have started discussions about the potential of the Internet to create a democratic public sphere. From this point of view, in this section, the potential of the internet to be a democratic public space will be discussed, and positive and negative approaches to this claim will be presented with reasons.

In the second part of the study, the development process of radio, one of the representatives of verbal communication tools, in the world and in Turkey will be discussed together with technological, social and political developments. In the 1920s, regular radio broadcasts began to be made in the world and in Turkey. For reasons such as the persuasive power, speed and low cost of radio, states have tried to use this mass media more effectively and to keep it under control. However, the radio has always been a tool that is tried to be reached by the masses who want to have their voice heard. In this section, amateur radio broadcasting, community radios and internet radios will be discussed within the scope of activities for the democratization of radio. With the changes in radio broadcasting in the 2000s, internet radio broadcasting emerged and the concept of podcast was introduced. In this section, the characteristics of podcasts will be examined based on the common points that podcast definitions focus on in the literature. Podcasts can be defined as audio files that can be accessed, transported and downloaded over the internet (Newman and Gallo, 2019, p. 8; Ülkü and Öze, 2019, p. 125; Geoghegan and Klass, 2007, p. 5; Şener 2020, p. 217). Podcast,

which was seen as an extension of radio at the time of its emergence, later started to be handled separately from radio. In this section, the characteristics of podcasts will be discussed based on the definitions of podcasts in the literature. The similarities and differences between radio and podcast will be discussed. Later, in this section, the developments that paved the way for the emergence and popularization of podcast technology in the world and in Turkey will be discussed. This section will be completed by trying to draw a framework of the podcast universe in the world and in Turkey, based on the researches.

In the third and last part of this study, studies on podcasts in the literature will be included. Looking at the literature, it has been seen that studies have been conducted for podcast users. Studies on the demographics of podcast users and the motivations of podcast users were examined. In the literature, there are studies in which podcast broadcasts are handled by content analysis method. There are also studies in which podcasts are examined in the context of gender. There are also studies in which podcasts are analyzed structurally similar to this study. In this section, the studies in the literature will be examined as comprehensively as possible.

Finally, the research findings will be presented in this section. According to this study, when we look at the podcast public space in Turkey, it is seen that the majority of podcasts are made in Turkish, but they are also broadcast in English and German languages. Podcast producers are mostly individual producers. Long podcasts are heavy. Producers usually produce podcasts of 16 minutes or longer. Episodes are usually published sporadically. In terms of continuity, it was seen that 47 podcasts did not have episodes in the last three months. Solo format is preferred. The common podcast/chat format is the second preferred format after solo. Podcast publishers concentrate on 3 types: informative, supportive, hobby/leisure.

Keywords: Podcast, Public Sphere, Turkish Podcasts, Information Society, Spotify.

ÖZET

Bu çalışmada Türkiye’deki podcast evreni betimlenmektedir. 17, 19, 21 ve 23 Kasım 2021 tarihlerinde Spotify ve Apple Podcast’te “en popüler 200 podcast” listesi takip edilmiştir. Takip edilen bu listelerin benzerlikleri olduğu görülmüştür. Listelerin iki ya da üç günlük aralıklarla güncellendiği, sıralamalar değişse de listede çok temel değişimlerin olmadığı gözlenmiştir. Türkiye’de podcast’in en çok dinlendiği platform Spotify olduğu için, bu platformda yer alan listeler dikkate alınmış, en popüler 200 podcast listesine 17-23 Kasım 2021 tarihleri arasında bakılmıştır. Listede en az üç gün boyunca yer almış podcast’lerden oluşturulan ve 189 podcast’i kapsayan bir örneklem alınmıştır. Belirlenen 189 podcast sınıflandırılmış ve yapıları analiz edilmiştir. Bu sınıflandırma yapılırken, Carvalho, Aguiar ve Macial’in (2009) eğitim alanında podcast kullanımına ilişkin önerdikleri sınıflandırmanın iletişim-medya çalışmalarına uyarlanmış bir modeli kullanılmıştır. Bu sınıflandırmaya göre podcastler uzunluklarına, formatına, içerik üreticisine ve amacına göre sınıflandırılmaktadır. Bu araştırmada ise kullanılan dile, içerik üreticisine, bölüm sürelerine, yayın aralıklarına, devamlılıklarına, formatlarına, türlerine, amaçlarına ve konularına göre 189 podcast incelenmiştir.

İletişim teknolojilerindeki gelişmeler yeni bir toplum düzeninin ortaya çıkışında etkili olmuştur. Bu yeni toplum düzenini açıklamak için Webster (2014), enformasyon toplumunun beş boyutundan bahsetmektedir. Buradan hareketle teknolojik gelişmeler, ekonomik yapıdaki dönüşüm, küreselleşme ile zaman ve mekânın yeniden yapılandırılması bağlamında enformasyon toplumu ele alınacaktır. Enformasyon toplumunun teknolojik boyutuna bakıldığında internetin ortaya çıkışı ve kişisel bilgisayarların yaygınlaşması, *world wide web*’in keşfi ve web 1.0’dan web 2.0’a geçiş olmak üzere üç dönüm noktası yaşanmıştır. Bu toplumda sanayi döneminden farklı bir ekonomik yapı söz konusudur. Artık somut ürünlerin üretildiği bir yapıdan enformasyona dayalı bir ekonomik yapıya geçilmiştir. Bir sonraki boyutta ise enformasyon toplumu ve küreselleşme ilişkisinden bahsedilmektedir. Enformasyon devrimine zemin hazırlayan teknolojik gelişmeler, yerel ile küreseli birbirine bağlamaktadır. Çalışmanın ilk bölümünde bu boyutlardan hareketle enformasyon toplumu kavramı açıklanmaya çalışılacaktır.

İlk bölümde enformasyon toplumunda kamusal alan tartışmalarına da yer verilmektedir. Kamusal alan tartışmaları 1962’de yayınlanan ve Jürgen Habermas’ın doktora tezi olan “Kamusal Alanın Yapısal Dönüşümü” adlı eserinde ele alınmışsa da kamusal alanın tarihi daha eskilere gitmektedir. Bu bölümde kamusal alanın Antik Yunan’dan bu yana gelişiminden söz edilecektir. Özel ve kamusal alanın kesin olarak ayrıldığı Antik Yunan’dan ve Antik Roma’dan sonra, Orta Çağ’da, feodal dönemdeki kamusal alana değinilecektir. Feodal dönemde iktidarların kendisinin kamusal olduğu temsili bir kamusal alandan söz edilirken (Habermas, 2004) 18. yüzyılda, devletin hakimiyeti dışında bir kamusalılık biçimi ortaya çıkmıştır. Feodalitenin ortadan kalkmasıyla birlikte 18. yüzyılda ortaya çıkan burjuva sınıfı ekonomik olarak gücü ele almış, siyasal ve toplumsal taleplerde bulunmaya başlamıştır. Bu yeni kamusalılık biçimi, temsili kamusalılıktan farklıdır. Burjuva sınıfı, 18. yüzyıla doğru kahvehanelerde, salonlarda edebi kamusal alanı inşa etmişlerdir. Bu mekânlara

erkekler, soylular ve sıradan insanlar girebilmekte, kamuyla ilgili konuları tartışabilmekte ve eleştirilerini dile getirebilmektedirler. Bu kamusal alan biçimi daha sonra kültürel alanın sınırlarının dışına çıkarak, siyasi kamusal alanın ortaya çıkışında etkili olmuştur. Habermas, kamusal alanın çöküşünün nedeni olarak basındaki ticarileşmeyi görür. Bu ticarileşme ile birlikte kamusal alanın feodal dönemdeki gibi parçalı bir yapıya geri döndüğünü iddia eder (Özbek, 2004; Timisi, 2003). Kültür, üretilen değil tüketilen bir alana dönüşmüştür. Aynı zamanda tv, radyo gibi kitle iletişim araçlarının anında cevap vermeye, katılmaya uygun olmayan bir yapıda olmasını da kamusal alan için çok önemli olan tartışmayı ve müzakereyi engelleyen bir unsur olarak görmektedir. Habermasçı kamusal alan modeline farklı yazarların eleştirel olarak yaklaşmışlardır. Habermas'ın kamusal alan modelinin dışlayıcılığına vurgu yapan, onun tekil kamusal alanına karşın çoğul ve parçalanmış kamulardan bahseden yazarlar vardır (Fraser, 1990; Negt ve Kluge, 2004). Nancy Fraser (1990) "Kamusal Alanı Yeniden Düşünmek: Gerçekte Varolan Demokrasinin Eleştirisine Bir Katkı" adlı yazısında Habermas'ın burjuva kamusal alanı modelini feminist bakış açısıyla yeniden yapılandırmaya çalışmaktadır. Oskar Negt ve Alexander Kluge da (1993) "Kamusal Alan ve Tecrübe" adlı eserlerinde Habermas'ın kamusal alan modeline bir alternatif tanım yapmaya girişmişler ve karşıt bir kamusal alan olarak proleter kamusal alandan söz etmişlerdir. Çalışmanın birinci bölümünde bu yaklaşımlar ele alınacaktır.

Kamusal alan kavramında mekânsal olarak bir dönüşüm yaşanmış; Antik Yunan'daki agora, Orta Çağ'daki saray, 18. yüzyılda yerini salonlara ve kahvehanelere bırakmıştır. Bu çalışmada ilk bölümde enformasyon toplumu tartışmaları ışığında kamusal alanın dönüşümü ve kamusal alan ile internet arasındaki ilişki incelenecektir. İnternetin yaygınlaşması, herkesin internete erişmesinin önünün açılması, web 2.0'a geçiş ile birlikte kullanıcıların katılımının mümkün olması, zaman ve mekânın sınırlılığının ortadan kalkması gibi gelişmeler internetin demokratik bir kamusal alan yaratma potansiyeli hakkındaki tartışmaları başlatmıştır. Buradan hareketle bu bölümde internetin demokratik bir kamusal alan olma potansiyeli ele alınacak, bu iddiaya olumlu ve olumsuz yaklaşımlar sebepleriyle ortaya koyulacaktır.

Çalışmanın ikinci bölümünde sözlü iletişim araçlarının temsilcilerinden radyonun dünyadaki ve Türkiye'deki gelişim süreci, teknolojik, toplumsal ve siyasi gelişmelerle birlikte ele alınacaktır. 1920'lerde dünyada ve Türkiye'de düzenli radyo yayınları yapılmaya başlanmıştır. Radyonun inandırma gücü, hızı, maliyetinin düşük olması gibi nedenlerle devletler bu kitle iletişim aracının daha etkin kullanmak ve kontrol altında tutmak için çabalamışlardır. Fakat sesini duyurmak isteyen kitleler tarafından radyo, her zaman ulaşılmaya çalışılan bir araç olmuştur. Bu bölümde radyonun demokratikleştirilmesine yönelik faaliyetler kapsamında amatör radyoculuk, topluluk radyoları ve internet radyoları ele alınacaktır. 2000'li yıllarda radyo yayıncılığındaki değişimlerle birlikte internet radyoculuğu ortaya çıkmış ve podcast kavramıyla tanışılmıştır. Bu bölümde literatürdeki podcast tanımlarının odaklandıkları ortak noktalardan yola çıkılarak podcast'lerin özellikleri incelenecektir. Podcastler, internet üzerinden erişilebilen, taşınabilen ve indirilebilen ses dosyaları olarak tanımlanabilir (Newman ve Gallo, 2019, s. 8; Ülkü ve Öze, 2019, s. 125; Geoghegan ve Klass, 2007, s. 5; Şener 2020, s. 217). Ortaya çıktığı dönemde radyonun uzantısı olarak görülen podcast, daha sonra radyodan ayrı olarak ele alınmaya başlanmıştır. Bu bölümde literatürdeki podcast tanımlarından yola çıkılarak podcast'lerin özellikleri ele alınacaktır. Radyo ile podcast arasındaki benzerlikler ve farklılıklar tartışılacaktır. Daha sonra bu bölümde dünyada ve Türkiye'deki podcast teknolojisinin ortaya

çıkışına ve popülerleşmesine ortam hazırlayan gelişmeler ele alınacaktır. Yapılan araştırmalardan hareketle dünyada ve Türkiye’de podcast evreninin bir çerçevesi çizilmeye çalışılarak bu bölüm tamamlanacaktır.

Bu çalışmanın üçüncü ve son bölümünde literatürde podcast ile ilgili çalışmalara yer verilecektir. Literatüre bakıldığında podcast kullanıcılarına yönelik çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Podcast kullanıcıların demografik özellikleri, podcast kullanıcılarının motivasyonları hakkındaki çalışmalar incelenmiştir. Literatürde podcast yayınlarının içerik analizi yöntemiyle ele alındığı çalışmalara rastlanmıştır. Aynı zamanda podcastler toplumsal cinsiyet bağlamında incelendiği çalışmalar da mevcuttur. Podcastlerin bu çalışmaya benzer şekilde yapısal olarak analiz edildiği çalışmalar da vardır. Bu bölümde literatürdeki çalışmalar olabildiğince kapsayıcı şekilde incelenmeye çalışılacaktır.

Bu bölümde son olarak araştırma bulgularına yer verilecektir. Bu çalışmaya göre Türkiye’de podcast kamusal alanına bakıldığında podcast’lerin çoğunluğun Türkçe dilinde yapıldığı, fakat İngilizce, Almanca dillerinde de yayın yapıldığı görülmektedir. Podcast üreticileri çoğunlukla bireysel üreticilerden oluşmaktadır. Uzun podcastler ağırlıktadır. Üreticiler genellikle 16 dakika ve daha uzun süreli podcastler üretmektedirler. Bölümler genellikle düzensiz olarak yayınlanmaktadır. Devamlılık açısından bakıldığında 47 podcast’te son üç ay içinde bölüm yayınlanmadığı görülmüştür. Solo format tercih edilmektedir. Ortak podcast/sohbet formatı, solo’dan sonra tercih edilen ikinci formattır. Podcast yayıncıları, bilgilendirici, destekleyici, hobi/boş zaman olmak üzere 3 türe yoğunlaşmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Podcast, Kamusal Alan, Türkçe Podcastler, Enformasyon Toplumu, Spotify.

GİRİŞ

İletişim teknolojileri hızla gelişmekte ve bu gelişmeler iletişim biçimlerimizi, alışkanlıklarımızı, günlük pratiklerimizi dönüştürmektedir. İletişim teknolojilerinin en önemli bir unsuru olan internet, 1960’larda ortaya çıktığından bu yana günlük yaşamımızın önemli bir parçasıdır. İnternet günümüzde karşıt kamusalılıklara alan sağlayacak bir güç olarak dünyada önemli bir yere gelmiştir (Aydoğan ve Kırık, 2012, s. 68). Sosyal medya uygulamaları hayatımıza girmiş, kullanıcılar kendi profillerini oluşturarak zaman ve mekânın kısıtlılıkları olmaksızın birbirleriyle iletişime geçebilmişlerdir. Uzak mesafelerde olan bir olay iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte yerel bağlamdan çıkmakta, küresel olarak dolaşıma girmektedir. Bireyler anonim olarak ya da açık kimlikleriyle kendi görüşlerini sanal ortamda ifade ederek tüm dünya ile paylaşabilmektedirler. Aynı görüşe sahip insanlar bir araya gelerek sanal topluluklar oluşturabilmekte ve bu topluluklar zaman zaman örgütlenmeye dönüşebilmektedir. Bu anlamda Habermas’ın kamusal alanının mekânsal sınırlarının ötesine geçildiği söylenebilir. Habermas her toplumun kendi kamusal alanı olduğunu ifade ederken, Castells küresel anlamda bir kamusalılıktan söz eder (Çöteli, 2005, s. 3). İletişim teknolojilerindeki gelişmelerle küreselleşme hızlanmış, küresel anlamda bir kamusal alan söz konusu olmuştur. İnternetin gelişmesi ve yaygınlaşması bu küreselleşmenin hız kazanmasında etkilidir.

2021 yılında açıklanan verilere göre Türkiye’de internet kullanan bireylerin oranı %82,6’dır. Bu oran erkeklerde %87,7 iken kadınlarda %77,5 olarak görülmüştür. (BT Kullanım Araştırması, 2021) Kullananların %80,5’i düzenli olarak kullanmaktadırlar. Dünyada internet kullanıcıları 2020’e kıyasla 2021’de %7.3 artmıştır (Hootsuite & We Are Social, 2021). Covid-19 pandemisi sürecinde evde daha fazla vakit geçirilmeye başlanmış, internet ve sosyal medya kullanımı da bu dönemde artmıştır (Hootsuite & We Are Social, 2021). İnternetin gelişmesine ek olarak mobil cihaz kullanımı da giderek yaygınlaşmıştır. Dünyada mobil cihaz kullanıcısı %66’dır. İnternete bağlanan telefonlar, internet kullanımının artması açısından çok önemli bir gelişmedir.

Tutal, her yeni teknik buluşta “ebedi iletişimsel agoralar” oluşması vaadinin gündeme tekrar geldiğini belirtir (2005, s. 44). İletişim teknolojilerindeki gelişmeler

kamusal alan tartışmalarını da etkilemektedir. Hansen, son yirmi yılda elektronik medya aracılığıyla yeni kamusal alanların ortaya çıktığını ve bunun bizi kamusal alanın uzamsal, mekânsal parametrelerini tekrar düşünmeye ittiğini söylemektedir (2004, s. 145-146). Yaşanan gelişmeler bizi kamusal alanı tekrar düşünmeye zorlamaktadır. Örneğin son dönemde çok tartışılan Metaverse evreni hakkında, yeni bir kamusal alan olduğuna ilişkin tartışmalar yapılmaya başlanmıştır.

Podcast, 2000’li yılların başında ortaya çıkmış ve hızla yaygınlaşmıştır. Her geçen gün dinleyici sayısının ve dolaşıma giren podcast sayısının arttığı düşünüldüğünde, bu sektörün yakın zamanda daha da genişleyeceği öngörülmektedir. Eylül 2021’deki verilere göre Spotify’nın *premium* abone sayısı 170 milyonu geçmiştir. 220 milyon kişi ise reklamlı yani ücretsiz olarak uygulamayı kullanmaktadır. Bir önceki yıla kıyasla bu sayılar artmıştır. Spotify, podcast kaynaklı reklamlardan 281 milyon gelir elde ettiğini açıklamıştır. (Spotify, 2021) İnternet kullanıcılarının bir günde ortalama 7 buçuk saatleri internet ortamında geçmektedir. Kullanıcılar bu sürenin 1 saat 21 dakikasını Spotify gibi uygulamalarda geçirmektedirler. Bireyler bu sürenin %31.9’unda podcast dinlemekte ya da izlemektedirler (We Are Social, 2021). Lisans gerektirmemesi, düşük maliyetle üretilebilmesi, belirgin bir formatının olmaması, ücretli ya da ücretsiz olarak dinleyiciye ulaşması gibi özellikleri nedeniyle bireylerin podcast üretmelerinin önü açılmıştır. Bu özellikleri podcastlerin aynı zamanda sürdürülebilir olmalarını da desteklemektedir.

Shirky, iletişim daha karmaşık ve katılımcı olduğunda kamusal söyleme daha fazla katılmanın mümkün olduğunu ifade etmektedir (2018, s. 158). Podcast bir *user generated content* yani kullanıcı türevli içerik örneğidir (Markman, 2012, s. 548-549; Berry, 2006, s. 146). Üretici ve tüketici arasındaki sınırlar belirsizleşmekte; üreticiler tüketici, tüketiciler de üretici olabilmektedir. Bu anlamda podcast, iletişimin demokratikleşmesine katkı sağlayan bir teknoloji serisinin en yenisi olarak ifade edilmektedir (Quah’tan akt. Amour, 2019, s. 6).

Kamusal alan tartışmalarında medya çok önemli bir aktördür. Medya, kamusal alandaki mücadele biçimlerini olanaklı kılar (Olgun, 2017, s. 46). Hem kamusal alanın bir parçasıdır hem de kamusal alanı etkilemektedir (Lilleker, 2013, s. 240). Kamusal alan tartışmalarında medyanın öneminden hareketle gelişmekte olan Türkiye’de

podcast kamusal alanının incelenmesi önemli bulunmuştur. Podcast, kamusal alan tartışmalarında yeni bir platform olduğu için bu araştırmada podcast kamusal alanının betimlenmesi amaçlanmaktadır.

1. ENFORMASYON TOPLUMU VE KAMUSAL ALAN TARTIŞMALARI

1.1. Enformasyon Toplumu Kavramı

Enformasyon toplumu kavramının ortaya çıkışı İkinci Dünya Savaşı sonrasında başlamış, bu topluma dair tartışmalar 1960’lardan sonra hız kazanmıştır. İletişim teknolojilerinde yaşanan değişimler, içinde bulunduğumuz toplumun yapısında birtakım değişimlere yol açmıştır. Enformasyon toplumu bu ekonomik, siyasal ve kültürel alandaki gelişmelere odaklanır (Timisi, 2003, s. 89). Enformasyon toplumu kuramları, enformasyonu merkeze alarak bu dönüşümleri açıklamaya çalışır. Bu yeni toplumunun tek bir tanımı olmamakla birlikte Castells’e göre “Ağ Toplumu”, Daniell Bell’e ve Alain Touraine’e göre “Endüstri Sonrası Toplum”, Baudrillard’a göre “Simülasyon Toplumu”dur. Ortak noktaları ise teknolojinin toplumu dönüştürmesi ve bu yeni toplumun yeni bir yapısının olmasıdır.

Webster (2014) enformasyon toplumunun beş farklı boyutu olduğunu ileri sürer. Bunlar teknolojik, ekonomik, yayılmacı, uzamsal ve kültürelidir. Enformasyon toplumunun ortaya çıkışında teknolojik gelişmeler önemli bir yer tutar. Castells, teknolojinin toplumu belirlemediğini ama teknolojinin toplum olduğunu ve teknolojik aygıtlarına bakılmadan bir toplumun resmedilemeyeceğini vurgular (2005, s. 6). Enformasyon toplumunun şekillenmesinde etkili olan iletişim ve bilgisayar teknolojilerindeki gelişmeleri ele almak bu nedenle önemlidir. İkinci boyuta bakıldığında enformasyon toplumunda yeni bir ekonomi modelinden bahsedildiği görülmektedir. Enformasyon toplumu sanayi toplumundan farklı bir yapıdır. Sanayi toplumunda temel dinamik maddi üretimdir, enformasyon toplumunda ise enformatik üretim temel dinamik hâline gelmiştir (Masuda, 1990, s. 4). Bu toplumda izole edilemeyen, etkileri sınırlı olmayan, hem bireyi, hem siyaseti hem de ekonomik süreçleri dönüştüren bir düzen vardır. Dördüncü boyuta göre enformasyon toplumu yeni bir mekân anlamına gelmektedir. Beşinci ve son boyuta göre ise daha fazla anlam üretildiği için bu düzende kültürel bir değişim söz konusudur.

Bir sonraki bölümde bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, internetin ve kişisel bilgisayarların yaygınlaşması, ekonomik yapıdaki dönüşüm ve küreselleşme ile zaman ve mekânın yeniden yapılanması bağlamında enformasyon toplumu ele alınacaktır.

1.2. Enformasyon Toplumunun Boyutları

1.2.1. Teknolojik Boyutu

Enformasyon toplumunun ortaya çıkışında teknolojiadaki gelişmelerin etkisi olmuştur. İnternetin ortaya çıkışı ve yaygınlaşması, bu gelişmelerin temelinde yer alır. İnternet “birbirine standart İnternet Protokolleri (TCP/IP) ile bağlanan bilgisayarlardan oluşan küresel ağ” olarak tanımlanabilir (Binark ve Löker, 2011, s. 72). Sayısız küçük bilgisayar ağları birbirine bağlanarak büyük bir bilgisayar ağı oluşturmaktadır. İnternet bu anlamda ağların ağı olarak tanımlanır (Timisi, 2003, s. 122). İletişimin bireyselleşmesine neden olan internet ve ona bağlı olan sosyal medya uygulamaları ve bloglar gibi ortamlar, yaşamımızın önemli bir parçası hâline gelmiştir.

Hem dünyada hem de Türkiye’de internet kullanıcılarının arttığını söylemek mümkündür. 2021’de dünya nüfusunun %59.5’inin¹ internet kullanıcısı olduğu belirlenmiştir.² (Dijital 2021 Raporu) Türkiye’ye bakıldığında TÜİK tarafından 2021 yılında yayınlanan verilere göre hanelerin %92’si evden internete erişmektedir. 6-74 yaş grubunda internet kullananların oranı %82.6’dır³ (BT Kullanım Araştırması, 2021). Bir başka rapora göre Türkiye’de nüfusun %72’si internet kullanırken bir günde kişiler ortalama 7 buçuk saatlerini internet ortamında geçirmektedirler (We Are Social, 2021).

Bu bölümde enformasyon toplumunun teknolojik boyutu ele alınacak; internetin ortaya çıkışı, *world wide web*’in bulunması ve web 1.0’dan web 2.0’a geçiş olmak üzere önemli dönüm noktalarına değinilecektir.

1.2.1.1. İnternetin Ortaya Çıkışı ve Yaygınlaşması

İnternet 1960’lı yıllarda ABD’de askeri amaçlı kullanılmak üzere ortaya çıkmıştır. Nükleer saldırılardan etkilenmeyecek bir iletişim sistemi tasarlanması

¹ 4.66 milyar kişi internet kullanıcısıdır.

² Bu araştırmaya göre internet erişimin yaklaşık %93’ü telefonlar üzerinden yapılmaktadır. Kullanıcıların %63’ü interneti bilgi almak için kullanmaktadır. Detaylı bilgi için bkzn. Kaynak: wearesocial.com

³ Detaylı bilgi için bkzn. Kaynak: data.tuik.gov.tr

fikriyle stratejik girişimler yapılmış, 1969 yılında ABD Savunma Bakanlığı İleri Araştırma Projeleri Kurumu'nun çalışmalarıyla ARPANET kurulmuştur. 1980'lere gelindiğinde bu teknoloji üniversitelerde de kullanılmaya başlanmıştır. Kurulan bilgisayar ağının kullanım amacında zamanla askeri odağın azaldığı görülmektedir. Bu gelişmede bilim insanlarının ağı kişisel iletişim amacıyla da kullanmaya başlaması etkili olmuş, bir süre sonra bütün disiplinlerden bilim insanlarının bu ağa girişine izin verilmiştir (Castells, 1996, s. 58-59). 1989 yılında artık tüm kullanıcılar için internet, erişilebilir duruma gelmiştir.

Castells (2005) internetin toplumda daha kolay erişilebilir olması konusunda önemli gelişmelerden bahseder. Bunlardan biri www yani *world wide web*'in Tim Berners-Lee tarafından 1990'da bulunmasıdır. Castells, internetin toplumun geneline yayılmasını sağlayan bu icadı "*İnternet sitelerinin içeriklerini yerlerine göre değil de, bilgiye göre düzenleyen, sonra da kullanıcılara istedikleri bilgiyi bulabilmeleri için kolay bir arama sistemi sunan yeni bir uygulama*" olarak tanımlamaktadır (2005, s. 64-65). Bir diğer önemli gelişme bilgisayarların yaygınlaşmasını etkileyen teknolojik keşiflerdir. Örneğin 1971 yılında, mikrobilgisayarların ortaya çıkışına temel oluşturan mikroişlemcinin bulunması, 1983 yılında ilk kişisel bilgisayarın geliştirilmesi ve yaygınlaşması önemli adımlardır.

Bu gelişmelerin seyrinin Türkiye'de nasıl olduğuna bakılması gerekirse kişisel bilgisayarların Türkiye piyasasına 1980'li yıllarda girdiği söylenebilir. İnternet alt yapısına bakıldığında Ege Üniversitesi tarafından öncülüğünün yapıldığı TÜVEKA'nın kuruluşu önemlidir. Bu ağın zamanla yetersiz kalmasından sonra 1991'de ODTÜ ve TÜBİTAK tarafından başlatılan proje kapsamında 12 Nisan 1993 tarihinde ilk bağlantı yapılmıştır. Türkiye'de ilk internet siteleri ODTÜ ve Bilkent Üniversitesi'nin web siteleri olarak ortaya çıkmıştır (Saka, 2019, s. 957-959).

1.2.1.2. Web 1.0'dan Web 2.0'a Geçilmesi

İnternetin ortaya çıkışından 2003 yılına kadar Web 1.0 dönemi olarak adlandırılmaktadır. Web 1.0 döneminde tüketiciler internet sitelerinden bilgi alabilmektedir. Yani tek yönlü bir bilgi akışı söz konusudur. Bu anlamda *world wide web*'in ortaya çıkması önemli bir gelişmedir, çünkü internet siteleri arasında

gezinmeyi mümkün kılmıştır. 2003 yılına kadar Web 1.0 teknolojisi varken, 2003 sonrası Web 2.0 teknolojisine geçilmiştir. Web 2.0 ilk kez 2004⁴ yılında içeriklerin bireyler tarafından oluşturulması yerine tüm kullanıcılar tarafından katılımcı ve işbirliği ile sürekli olarak değiştirildiği bir platform anlamında kullanılmıştır (Kaplan ve Haenlein, 2010, s. 61). Sosyal medya platformlarının ortaya çıkışı Web 2.0 ve “kullanıcılar tarafından yaratılan içerik” kavramları ile oldukça bağlantılıdır (İspir ve diğ. 2013, s. 77; Kaplan ve Haenlein, 2010, s. 60). Web 2.0 ile birlikte sosyal medya uygulamaları, bloglar⁵, video-fotoğraf gibi içeriklerin toplandığı içerik platformları ortaya çıkmıştır. Kullanıcılar profil oluşturabilmekte, diğer kişilerle iletişime geçebilmekte, kendileri içerik üretebilmekte ve var olan içerikleri değiştirebilmektedirler. Sosyal medya uygulamalarının sayısının her geçen gün arttığı ve kullanıcıların ihtiyacına göre bu uygulamaların özelliklerinin güncellendiği söylenebilir.

Yukarıda bahsedilen teknolojik gelişmeler ışığında, geleneksel medyadan birtakım özellikleri sebebiyle farklılaşan yeni bir medyanın ortaya çıktığından söz edilmektedir. Binark ve Löker (2011, s. 9-11) bu yeni medyanın özelliklerini şöyle sıralamaktadırlar:

– Yeni iletişim teknolojilerinde *etkileşimsellik* özelliği vardır (İspir, Birsen, Binark ve diğ. 2013, s. 18; Timisi, 2003, s. 133). Birden fazla kullanıcı, bir sanal ortamda etkileşim hâlinde olabilmektedir. Kullanıcılar geleneksel medyadaki gibi pasif, yalnızca tüketici konumunda değildirler. Daha aktiftirler ve kendi istekleriyle içeriği yönlendirebilmektedirler.

– Etkileşimsellik özelliği bir yandan *kullanıcı türevli içeriğin* hayata geçmesini sağlamaktadır. Kullanıcılar metin, video, ses gibi içerikler üretmekte, mevcut içeriklere yorum yazabilmektedirler. Hem üretici hem de tüketici olan kullanıcılar üreticiye yani *prosumer*’a dönüşmektedirler (Dan Laughey 2010, s. 66-67’den akt İspir ve diğ. 2013, s. 56).

⁴ Bill O’Reilly tarafından kullanılmıştır.

⁵ Bloglar, metinlerden, videolardan oluşabildiği gibi olabildiği, sesin merkezde olduğu ve podcastin ilk versiyonları olan sesli bloglardan da oluşabilir. Podcast, 2000’li yılların başında ortaya çıkmış ve hızla yaygınlaşmıştır. Bu kavram, sonraki bölümlerde detaylı olarak ele alınacaktır.

– Bu yeni medya ortamı, metinler arasında dolaşılmasını mümkün kılar. Bu özellik, *hipermetinsellik* olarak ifade edilmektedir. *world wide web*'in ortaya çıkışı bu özellik için önemli bir gelişmedir. Böylece iletişim doğrusal olmaktan çıkmış, çok yönlü bir yapıya geçmiştir (İspir, Birsen, Binark ve diğ. 2013, s. 43). Hipermetinsellik özelliği ile metinler anında yayılabilmekte ve farklı zamanlarda farklı yerlerden erişilebilir olmaktadır.

– *Eşzamansızlık* özelliği vardır (İspir, Birsen, Binark ve diğ. 2013, s. 20). Yayınlar kaydedilebilir, arşivlenebilir, daha sonra tekrar erişilebilir. Podcast uygulamasında örneğin, podcastler kaydedilmekte ve daha sonra tekrar dinlenebilmektedir.

Bu yeni medya birtakım riskleri ve olanakları birlikte barındırır. Örneğin küresel enformasyona ve eğitim kaynaklarına erişim, kullanıcı türevli içerik üretimine imkân vermesi, anonim olarak kendini ifade etmeye alan açması, yurttaş katılımını kolaylaştırması, kişisel/sağlık/cinsellik konusunda tavsiyelere erişim, uzaktakilerle deneyim paylaşımı gibi özellikler olanaklar olarak değerlendirilmiştir. Yasadışı içeriğe ulaşılması, kişisel bilgilerin istismar edilmesi, dijital gözetim, nefret söyleminin yayılması, siber zorbalık gibi konular riskler olarak değerlendirilmiştir (İspir, Birsen, Binark ve diğ. 2013, s. 57).

70'lerden itibaren gerçekleşen teknolojik gelişmeler, ekonomik yapıda da değişimler yaratmıştır. Bir sonraki bölümde enformasyon toplumunda ekonomik yapıda gerçekleşen dönüşüm ele alınacaktır.

1.2.2. Ekonomik Yapıdaki Dönüşümler

Toffler (1980), toplumsal değişimi açıklarken yaşam biçimimizi değiştiren üç önemli devrimden, dalgadan bahsetmektedir. Bunlardan ilki tarım devrimi, ikincisi endüstriyel devrim ve üçüncüsü ise enformasyon devrimidir. Birinci dalgada insanlar hayvancılık ve tarımla uğraşırken, 18. yüzyılın başlarında ortaya çıkan sanayileşme sürecinde Sanayi Devrimi meydana gelmiştir. Üçüncü dalga ise enformasyon devrimidir. Burada artık ikinci dalgadaki gibi somut ürünler üretmek yerine bilgiyi kullanan bir toplum ortaya çıkmıştır. Toffler'ın bahsettiği ve somut ürünler üreten bir yapıdan enformasyonu ele alan bir yapıya geçişte, yani enformasyon devriminde yeni

bir ekonomik model oluşmuştur. Artık bu toplumun ekonomisi bilgiye dayalı bir ekonomi olarak ifade edilmektedir. Castells de sanayileşmeciliğin ekonomik büyümeye odaklanırken, bu yeni yapının teknolojik gelişmelere, bilginin biriktirilmesine ve işlenmesine odaklandığını söylemektedir (2005, s. 21). Castells bu yeni yapıyı enformasyonel kapitalizm olarak adlandırmaktadır. Sanayileşmeciliğin kapitalizmin oluşmasıyla ve enformasyonelizmin kapitalizmin genişlemesiyle bağlantılı olduğunu söylemektedir (2005, s. 23). Yani internetin ortaya çıkışı yeni bir kapitalist model yaratmıştır. Bu yeni ekonomik yapıda hizmet sektörünün önemi artmış, yeni meslekler ortaya çıkmıştır.

1.2.3. Küreselleşme, Zaman ve Mekânın Yeniden Yapılandırılması

Marshall McLuhan (1964) “Gutenberg Galaksisi: Tipografik İnsanın Oluşumu” adlı kitabında “*global village*” yani “*küresel köy*” kavramını ortaya atmıştır. İletişim araçlarının yaygınlaşması dünyayı küçültmüştür. İnsanlar mesafelerden ve zamandan bağımsız olarak birbirleriyle iletişim kurabilmekte, en uzak coğrafyalarda meydana gelen olaylardan haberdar olabilmektedir.

Enformasyon toplumunun ortaya çıkışının küreselleşme üzerinde etkili olduğu söylenebilir. İletişim ve bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler, enformasyonun hiç olmadığı kadar hızlı şekilde akmasını sağlaması bakımından önemlidir. İnternet küreselleşme ile ortaya çıkan yeni kültürel unsurların taşıyıcısı olarak konumlanmaktadır. Yeni kültürel değerler internet aracılığı ile tüm dünyada dolaşıma girmektedir. Bu anlamda kitle iletişim araçlarının mekân anlamındaki sınırlı yapısından farklılaşmaktadır.

Anthony Giddens “Modernliğin Sonuçları” adlı kitabında modernleşme ile birlikte zamanın ve mekânın yeniden yapılandırılmasına işaret eder: “*Modern örgütler yerel ile küreseli daha geleneksel toplumların aklına bile gelmeyecek yollarla birbirine bağlayabilmekte ve bunu yaparken milyonlarca insanın yaşamını sürekli olarak etkilemektedirler*” (1998, s. 27). Toplumsal ilişkiler yerel bağlamdan çıkmış ve uzaktaki toplumları etkiler hâle gelmiştir. Bu da enformasyonun hızlı akışıyla mümkün olmuştur. Yerelin dışında da insanlar ortak bir çıkar için bir araya gelebilmektedir. Dolayısıyla kamusal alanın sınırları da genişlemiştir (Hall’dan akt. Timisi, 2003, s. 177).

1.3. Enformasyon Toplumunda Kamusal Alan Tartışmaları

İnternetin yaygınlaşması sürecinde demokrasi ve internet arasındaki ilişki ele alınmaktadır. İnternetin ortaya çıkması ve yaygınlaşmasıyla kullanıcıların bilgiye zamandan ve mekândan bağımsız olarak anında ulaşabilmeleri, internetin herkesin erişimine açık olması, kullanıcıların katılımına olanak vermesi gibi özellikleri nedeniyle internetin toplumun demokratikleştirilmesi konusunda bir rol oynayabileceği görüşü ortaya çıkmıştır. Bu özelliklerden hareketle internetin daha demokratik kamusal alanlar yaratma potansiyeli üzerinde durulurken bir yandan da bu görüşe internetin ticarileşmesi, toplumun her kesiminin internete eşit olarak erişememesi gibi nedenlerden dolayı karşı çıkıldığı da görülmektedir.

Bu bölümde öncelikle kamusal alan kavramına, kamusal alanın tarihsel gelişimine ve Habermasçı burjuva kamusal alanına değinilecektir. Ardından Habermasçı kamusal alan modeline yönelik eleştiriler ve yorumlar ele alınacaktır. Daha sonra enformasyon toplumunda internetin ortaya çıkmasıyla birlikte canlanan kamusal alan tartışmalarına değinilecektir.

1.3.1 Kamusal Alanın Gelişimi ve Habermasçı Kamusal Alan Modeli

Kamusal alan kavramını ortaya atan kişi Marksist bir sosyolog olan, Frankfurt Okulu'nun ve Eleştirel Teori'nin ikinci nesil temsilcilerinden Jürgen Habermas'tır. 1923'te çoğu Frankfurt Üniversitesi'nde çalışan bir grup entelektüel tarafından kurulan okul, II Dünya Savaşı yıllarında kapitalizm eleştirisinden modernite eleştirisine kaymıştır. (Özçetin, 2018, s. 161-167). Bu ekolden beslenen Habermas, kamusal alan kavramını 1962 yılında yayınlanan "Kamusal Alanın Yapısal Dönüşümü"⁶ adlı kitabında incelemiştir.⁷ Habermas'a göre "kamusal alan" dendiğinde *"her şeyden önce, gerçek toplumsal hayat içinde kamuoyuna yakın bir şeyin oluşturulabileceği bir alan"*dan bahsetmekteyiz. Ona göre kamusal alanda yurttaşlar

⁶ İletişim Yayınları'ndan çıkan Türkçe çeviride "Kamusallığın Yapısal Dönüşümü" olarak çevrilmiştir. Bknz. Kaynak: Habermas, J. (2005). Kamusallığın yapısal dönüşümü. (T. Bora ve M. Sancar, Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları.

⁷ McCarthy, bu kitabın İngilizce çevirisine yazdığı önsözde kitabın burjuva kamusal alanının ortaya çıkışı, dönüşümü ve çözülmesinin tarihsel ve sosyolojik bir değerlendirmesinin yapıldığını ifade etmektedir. Bknz. Kaynak: Habermas, J. (1991). The structural transformation of the public sphere: An inquiry into a category of bourgeois society. MIT press.

bir araya gelerek iletişim kurmakta ve tartışmaktadırlar. Habermas, bu alana tüm vatandaşların erişiminin söz konusu olduğunu ifade eder. Bu alandaki bilginin aktarımı ise gazete, dergi, radyo, televizyon gibi iletişim araçlarıyla yapılacaktır (1964, s. 49). Habermas'ın kamusal alan modelini ele alırken tarihsel gelişimle birlikte temsili kamu, edebi kamu ve siyasal kamudan bahsedilecektir.

Kamusal alan kavramsallaştırması Habermas'a ait olsa bile kavramın daha uzun bir tarihi olduğunu söylemek gerekir (Özbek, 2004, s. 43). Bugünkü anlamıyla kamusal alan kavramının tarihsel gelişimini konuşurken Antik Yunan dönemi, Antik Roma ve Orta Çağ'daki gelişimine bakılmalıdır. Kamusal alanın ortaya çıkışından bahsetmek için Antik Yunan'daki *polis* devletlerine kadar gidilmektedir. Antik Yunan'da insanlar polislerde oturmaktaydı ve burada halkın toplandığı ve kamusal tartışmaların sürdürüldüğü agora'lar yer alıyordu. Agora'ya da sadece yurttaş olan kişiler katılabilmekteydi (Dağtaş, 2014, s. 20-22). Antik Yunan'da demokrasi sadece özgür yurttaşlara özgüydü; özgür yurttaş statüsünde yer alanlar siyasal hayata katılım sağlayabiliyordu. Yurttaşlık tanımına bakıldığında bu tanımın yetişkin erkekleri kapsadığı görülmektedir. Yurttaşlık statüsüne sahip olanlar kamusal alanda siyasal ortama katılarak, karar süreçlerinde yer alabilmektedir (Zabcı, 1997, s. 20; Yükselbaba, 2008, s. 252). Kadınlar, çocuklar ve köleler olmak üzere kamusal alanın dışında kalan bu gruplar, özel alanda konumlandırılmaktadır. Bu dönemde özel alan ve kamusal alan kesin olarak birbirinden ayrılır.⁸ Özgür yurttaşlar, bir yandan site sorunlarını tartıştıklarında, mahkemelerde, savaş alanında kamusal hayatı yaşamakta; bir diğer yandan evlerinde özel hayatlarını yaşamaktadırlar (Timur, 2017, s. 37). Bu Antik Roma'daki durumla benzerlik göstermektedir. Yurttaşların kamusal alandaki gücünü, özel alandaki statüleri/güçleri belirler (Dağtaş, 2014, s. 26-27; Timur 2017, s. 37).

Antik Yunan'dan ve Roma'dan farklı olarak, beşinci ve altıncı yüzyılda -erken Orta Çağ- Avrupa'da özel alandan ayrı, kendi başına bir kamusal alandan söz edilmemektedir (Habermas, 1997, s. 64). Feodalitenin olduğu bu dönemde temsili kamusal alan olarak ifade edilen bir kamusalılık vardır. Bireylerin düşüncelerini ifade edip tartışabildikleri bir alan olmaması bakımından temsili kamusal alan gerçek bir

⁸ *Koine* (kamusal alan) ve *oikos* (özel alan) olarak ayrılan iki yaşam alanı vardı.

kamusal alan olarak görülmez (Olgun, 2017, s. 46). İktidarlar halkı temsil etmektedir. Habermas, bu temsili kamusal alanı şöyle anlatır:

“Orta Çağ’daki temsili kamusal alan, doğrudan bir yöneticinin varlığına bağlıydı. ... Yani feodal otorite, kutsal iktidarını halk için değil, halkın ‘önünde’ temsil ederdi.” (Habermas, 2004, s. 97)

Habermas burjuva kamusunun 18. yüzyılda ortaya çıktığını ifade eder. Güçlenen burjuva kamusu, devletten ayrı bir özel alan yaratmıştır. Feodalitenin zayıflaması, burjuva sınıfının ortaya çıkışı ve güçlenmeye başlamasıyla temsili kamudan farklı bir kamu anlayışı ortaya çıkmıştır. Bu dönemde kamusal alanın mekânlar üzerinden şekillendiğinden ve mekânlarda bir değişimin yaşandığından söz edilebilir. Antik Yunan’da agoralardan, Orta Çağ’da saraydaki kamusal alandan sonra 18. yüzyıla doğru Fransa’da salonlar, İngiltere’de kahvehaneler ortaya çıkmıştır. Kahvehanelere orta sınıf da gidebilmektedir. Bu da tartışmaların eşitlikçi bir ortamda yapılması bakımından önemlidir. Sennet “Kamusal İnsanın Çöküşü” isimli kitabında kahvehanelerden şöyle bahseder:

“Enformasyon merkezleri olarak kahvehaneler, doğallıkla sohbetin geliştiği yerlerdi. Enformasyonun mümkün olduğunca eksiksiz olması için, mevki ayırımları geçici olarak askıya alınıyordu. Orada oturan herkesin, tanısın tanımasın, istediği ile konuşmaya, yetkili olsun ya da olmasın istediği konuya katılmaya hakkı vardı.” (Sennet, 2010, s. 117)

Avrupa’da 18. yüzyılda burjuvalar felsefe, edebiyat ve sanat alanlarında, özgür ve eşit bir ortamda tartışmış ve edebi kamular oluşturmuşlardır (Özbek, 2004, s. 48). Bu tartışmalar yapılırken gereken bilgi, gazete gibi kitle iletişim araçlarıyla sağlanmaktadır. Sanat ve edebiyat alanında yapılan tartışmalar, ekonomik ve siyasal konular hakkındaki tartışmalara da etki etmiş, siyasi kamusal alan bu edebi kamu üzerine inşa edilmiştir (Habermas, 1997, s. 101).

Habermas, burjuva kamusal alanının bozulmaya uğramasının nedeni olarak basındaki dönüşümü görür. Habermas, kamusal alanın siyasal işlevinin dönüştüğünü ifade eder, bu dönüşümün ise en önemli kurumlarından biri olan basında gerçekleştiğini ileri sürer (2005, s. 305). Kitle iletişim araçları reklam ve halkla ilişkiler bağlamında ticarileşmiştir. Bununla beraber 19. yüzyılda burjuva kamusal

alanı tekil olma özelliğini kaybederek, parçalı bir yapıya dönüşmüş, yeniden feodalleşmiştir (Özbek, 2004, s. 101; Timisi, 2003, s. 65). Kitle iletişim araçları ticarileştiğinde kamusal alan rasyonel tartışmaların yapıldığı bir mekân olma özelliğini kaybetmiştir, bir kültürel tüketim alanı hâline gelmiştir (Timisi, 2003, s. 66; Dağtaş, 2014, s. 121). Habermas'ın bu dönüşüm açısından medyaya verdiği önem Frankfurt Okulu'nun *kültür endüstrisi*⁹ kavramıyla bağlantılıdır (Dağtaş, 2014, s. 122).

1.3.2. Habermasçı Kamusal Alana Yaklaşımlar ve Karşıt Kamular

Habermasçı kamusal alan, farklı yazarlar tarafından tekrar ele alınmıştır. Habermas, yazdığı esere 1992'de yani 30 yıl kadar sonra geri dönüp bakmış ve önsözünde bu yorumları tekrar değerlendirmiş, fakat eserde değişiklik yapmamıştır (Timur, 2017, s. 36). Fraser, Habermas'ın kamusal alan kavramının eleştirel kuram için vazgeçilmez olduğunu fakat bu analizinin yeniden inşa edilmeye ihtiyacı olduğunu ileri sürer (1990, s. 56). Özbek de, benzer şekilde Habermas'ın kavramsallaştırmasının önemini teslim eder, eleştirilerin Habermas'ın düşüncelerinin üzerinden geliştirildiğini söyler (2004, s. 39).

Nancy Fraser, “Kamusal Alanı Yeniden Düşünmek: Gerçekte Varolan Demokrasinin Eleştirisine Bir Katkı” adlı yazısında Habermas'ın burjuva kamusal alanını eleştirel olarak sorgulamakta ve yeniden yapılandırmaya çalışmaktadır. Buna göre demokrasi için toplumsal eşitliğin gerekli olmadığına, birbiriyle çatışan kamuların demokrasiye doğru değil, geriye doğru bir adım olduğuna, kamusal alandaki söylemin ortak iyiye göre sınırlandırılması gerektiğine, demokratik kamusal alan için sivil toplum ve devlet arasında kesin bir ayrım olması gerektiğine ilişkin dört varsayım üzerinden Habermas'ın kamusal alan modelini eleştirmektedir (1990, s. 112).

Feminist bilim insanları kamusal alanın kadınlara ilişkin dışlayıcılığını ele almışlardır (Hansen, 2004, s. 161). Bu kişilerden biri Fraser'dır. Habermas'ın kamusal alan modeline göre katılım sınırlaması olmadan yurttaşlar kamusal alanda özgür şekilde müzakere edebilmektedirler. Fraser, Habermas'ın kamusal alana herkesin erişimi olduğu savının hiçbir zaman tam anlamıyla gerçekleşmediğini ileri sürer (1990, s. 106). Ona göre her sınıftan kadınlar, farklı etnik gruplar ve mülk sahibi olmayan alt tabaka erkekler resmi siyasi katılımdan dışlanmaktadır. Fraser'a göre kamusal alana

⁹ Ayrıntılı bilgi için bkzn. Kaynak: Özçetin, B. (2018). Kitle İletişim Kuramları, s: 161: 180

katılım kişinin sesini duyurduğu, kültürel kimliğini ifade ve inşa ettiği ortam anlamına gelir. Fraser, demokratik kamusal alan için katılım eşitliğinin önemli olduğuna dikkat çekmektedir, bu kapsamda katılım eşitliğinin önkoşulu ise sosyo-ekonomik eşitliktir (1990, s. 74). Yani demokrasinin sağlanabilmesi için ekonomik ve sosyal anlamdaki eşitsizliklerin ortadan kalkması gerekmektedir. Habermas'ın bu dışlayıcılığı göz ardı ettiğini fakat bunun eşitsizlikleri güçlendirdiğini ileri sürer. Habermas'ın tekil burjuva kamusal alan modeline ilişkin Nancy Fraser, parçalı bir kamusal alan önerir.

Habermas'ın tekil kamusal alanına karşın Fraser (1990) birden çok kamunun olduğu bir model önerir. Kamuların çoğalması, tek başına sisteme yönelik mücadelede yeterli değildir. Bu nedenle kapsayıcı bir büyük kamuya daha ihtiyaç vardır. Egemen, kapsayıcı bir kamudan, alt karşıt kamulardan ve bunların bir arada olmasından söz etmektedir. Kadınlar, işçiler gibi karşı kamusalılıklar ortaya koyulmaktadır. Tabakalaşmış toplumlarda¹⁰ bu alt karşıt kamular egemen kamular ile mücadele eder. Fraser, Habermas'ın burjuva kamusal alanı dışındaki kamusal alanların farkında olduğunu, fakat burjuva kamusal alanını sadece ona bakarak anlamaya çalıştığını ve rakip karşıt kamularla ilişkilerini ele almadığını ifade eder. Bu nedenle de Habermas'ın liberal kamusal alanı idealize ettiğini ileri sürer. Fraser'a göre tarih yazımı, kamunun bütününe burjuva kamusundan oluşmadığını göstermektedir. Karşıt kamular, burjuva kamusuyla neredeyse aynı zamanda ortaya çıkmıştır. Habermas, 30 yıl sonra yazdığı kitaba tekrar dönüp baktığında 1992'de kamusal alanın çoğullaşmasını kabul eder (Aubin, 2014, s. 91).

Fraser, özel ve kamusal alan arasında net ayrımlar olduğu görüşüne de eleştiri getirmiştir. Ona göre neyin kamusal alanda, neyin özel alanda olabileceğine yalnızca katılımcıların kendileri karar verebilirler. Özel alanın konusu olduğu düşünülen meseleler, zamanla kamusal alana taşınabilmektedir. Bu nedenle de baştan bir sınırlama getirilemeyeceğini şöyle ifade etmektedir: *“Buradaki önemli nokta, kamusal ve özel sayılan alanların ilişkisinde doğal olarak verili olan ve baştan belirlenmiş sınırların olmadığıdır.”* (1990, s. 71)

Oskar Negt ve Alexander Kluge, “Kamusal Alan ve Tecrübe” isimli kitaplarını yazarken Habermas'ın “Kamusal Alanın Yapısal Dönüşümü” eserini başlangıç noktası olarak almışlar ve onu revize etmişlerdir (Hansen, 2004, s. 160). Fraser gibi, Negt ve

¹⁰ Fraser (1990) bu tanımla “yapısal bir tahakküm ve bağımlılık ilişkisi içinde olan eşitsiz toplumsal grupları üreten toplumlar”ı kastettiğini belirtir. (s: 66)

Kluge de Habermas'ın kamusal alan modelinin önemini teslim etse de onun modeline karşı yorumlar getirmişler ve alternatif bir kamusal alan tanımına girişmişlerdir. Habermas'ın tekil kamusal alan modeline karşı Negt ve Kluge'e göre burjuva kamusal alanı birleşik değildir ve yığınlardan oluşmaktadır. Yazarlar, televizyon, basın, çıkar grupları ve politik partilerin kamusal alanı, ordu, yaygın eğitim, üniversitelerdeki kürsüler, hukuk sistemi, kiliseler, endüstri ve diğerleri, genel bir kamusal alan kavramı içinde sadece görünüşte birleştirildiğini ileri sürmektedirler (2004, s. 138). Burjuva kamusal alanının ortaya çıktığı dönem aslında pek çok kamusal alanın da ortaya çıktığı bir dönemdir. İşçi sınıfının kiliseden ve orta sınıftan koptuğu 19. yüzyılda işçi sınıfı kamusal alanının başladığı söylenebilir (Yükselbaba, 2008, s. 259). Negt ve Kluge, tekil ve toplumu temsil eden bir burjuva kamusal alanına karşı çıkmaktadırlar. Burjuva kamusal alanının karşısında etkili olabilen karşıt kamusal alanlar mümkün olabilir mi sorusu üzerinde durmuş ve proleter kamusal alan¹¹ kavramını ortaya atmışlardır (Negt ve Kluge, 2004, s. 133). Buradaki proleterya kavramı, Negt ve Kluge'nin kavrayışında, üretim araçlarından yoksunluk, mülksüzlük olarak ortaya çıkar, bu nedenle de sömürü ya da tahakküm altında olan tüm üretici emek biçimlerini kapsar (Özbek, 2004, s. 53). Fraser ile Negt ve Kluge aynı yerden hareketle kamuların çokluğunu önermektedir. Kamuların çoğalması, söylemsel mücadele alanını genişletmesi bakımından önemlidir (Yükselbaba, 2008, s. 264).

Hansen, yazarların liberal burjuva kamusal alanının dışlayıcılığını keşfetmiş olmalarına rağmen, Habermas'taki gibi cinsiyete ilişkin dışlayıcılığı paylaştıklarını, “kadın üretici gücü kavramını anne ile çocuk arasındaki ihtiyaca dayalı ilişkide temellendirerek, kadının öznelliğini anneliğe ve aileye ait olarak idealleştirmeyi sürdürdüklerini” ifade eder (2004, s. 162). Negt ve Kluge da Fraser gibi kamusal-özel ayrımına karşı çıkmaktadırlar. Çünkü insanların gündelik yaşamındaki ve çalışma hayatlarındaki gerçek tecrübeleri bu tür ayrımları aşmaktadır (Negt ve Kluge, 2004, s. 133).

1.3.3 İnternet ve Kamusal Alan Tartışmaları

İnternetin ortaya çıkışıyla birlikte kamusal alanın yeniden şekillendiğine yönelik tartışmalar yapılmaktadır. Bu konuda internetin demokratik bir kamusal alan

¹¹ Daha sonra bu kavramı “tek bir karşıt kamunun kapsayamayacağı kadar dağınık” olduğu gerekçesiyle kullanmaktan vazgeçmişlerdir. Bknz. Kaynak: Dağtaş, E. (2014). Kamusal Alan ve Medya: Münevver Karabulut Cinayetinin Basındaki Yansımaları, s: 75

olabileceğine yönelik bakış açılarının (ütopik yaklaşımlar) ve bu yaklaşıma şüphe ile bakan yaklaşımların ortaya çıktığı görülmektedir (Özçetin, Arslan ve Binark, 2012, s. 51).

İnternetin yeni bir kamusal alan olduğu iddiasının ardında internetin küreselliğine ve denetimden uzak olmasına vurgu yapılmaktadır (Lilleker, 2013, s. 238). İnternette yer alan bilgilerin çokluğu ve bu bilgilerin denetlenmesinin zor olması, internetin insanların istedikleri konuda bilgi almalarına, tartışma alanlarına katılmalarına olanak sağlaması, katılımı mümkün kılması gibi unsurlara odaklanmışlardır. İletişim daha karmaşık ve daha katılımcı olduğunda ağ toplumu, daha fazla bilgiye ulaşma, kamusal söyleme daha fazla katılma ve kolektif hareketi desteklemektedir (Shirky, 2018, s.158). İnternet aracılığı ile zamandan, mekândan bağımsız olarak kişiler birbirleriyle iletişim kurabilmekte, iş birliği ile içerik üretebilmekte, kendi fikirlerini kimlikleri açık ya da anonim olacak şekilde ifade edebilmektedirler. Aynı fikirdeki kişiler sanal ortamda bir topluluk oluşturabilmektedirler. Bu bir araya gelme hâli zaman zaman örgütlenme biçiminde olabilmektedir.

Dahlberg, dijital medyanın dijital demokrasinin dört pozisyonunun¹² özelliklerini ele aldığı çalışmasında karşıt kamusalıcı dijital demokrasiden bahsetmektedir. Bu pozisyona göre dijital medya, karşıt kamusalılığı temin eden bir yapı olarak görülmektedir. Dijital medya karşıt kamusalılıkları ve alternatif grupları güçlendirmektedir (2011, s. 139-143). İnternet günümüzde karşıt kamusalılıklara alan sağlayacak bir güç olarak dünyada önemli bir yere gelmiştir (Aydoğan ve Kırık, 2012, s. 68).

İnternetin alternatif bir demokratik alan olarak düşünölemeyeceğı görüşünün ardında bu teknolojilerin belli bir kesimin elinde olduğuna yönelik yaklaşım vardır. Bilgiye erişme ve depolama özelliğı internetin demokratik bir kamusal alan yaratma potansiyelini desteklerken, bilgiye erişmedeki eşitsizlikler ve yeni medya okuryazarlığı bu potansiyeli azaltmaktadır (Papacharissi, 2021, s. 145). Dünyadaki tüm kesimlerin internete ve bilgiye erişim olanaklarının eşit olmadığını söylemek gerekir. The Internet Galaxy (İnternet Galaksisi)” adlı eserinde Castells, küreselleşen bir ekonomi, internet ağı hâline gelen bir toplumda ve herşeyin giderek internete dayalı

¹² Diğer üç pozisyon liberal-bireyci, müzakereci, otonom Marksist dijital demokrasidir. (Dahlberg, 2011)

hâle geldiği bir ortamda; internete bağlı olmamanın bir anlamda toplum dışında kalmak ve dışlanmak anlamına gelmek olduğunu belirtir (2001, s. 334). Bu dışlanmışlığın ekonomik, sosyal ve kültürel pek çok etkisi olmaktadır. Teknolojik donanım yetersizliği, internet kullanma kültürünün gelişmemiş olması, ekonomik engeller gibi sorunlar kuzey-güney arasındaki eşitsizliği, bir anlamda gelişmiş toplumla gelişmemiş ya da gelişmekte olan toplumlar arasındaki uçurumu arttırmaktadır.

İnternet üzerinde herkesin bilgi üretmesinin mümkün olması ve bu ortamın sınırsız bilgiye açık bir alan olması, dezenformasyonu da artırmaktadır. Enformasyona ulaşmak tek başına aktif yurttaşlık için yeterli olmamaktadır. Karşılaşılan enformasyonu yönetebilmek için gereken zamana ve beceriye her zaman sahip olunamayabilir (Papacharissi, 2021, s. 149). İnternetle birlikte bireyler sanal ortamda ortak birtakım çıkarlar için bir araya gelebilmektedirler. Fakat bu bir araya gelme hâlinin bir eyleme dönüşmemesi de internetin demokratik kamusal alan olma iddiasına yönelik eleştiriler arasındadır. Frankfurt Okulu ve Eleştirel Teori kitle iletişim araçlarının bireyleri birbirine bağlayarak bir topluluk oluşturmalarının aksini iddia eder, buna göre kitle iletişim araçları bireyler arasında bir kopukluk yaratmaktadır (Timisi, 2003, s. 167).

Teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkan özellikleri düşünüldüğünde internet, demokratik bir kamusal alana olanak sağlayabilir. Bir yandan kullanıcılar kendilerini güçlendirecek ve fikirlerinin oluşmasına zemin hazırlayabilecek çeşitli bilgilere ulaşma imkânına sahip olurlar. Kullanıcılar sosyal medyada bir konu hakkında bir araya gelerek, kendilerini ifade etmekte ve tartışabilmektedirler. Buradaki bilgilerin denetimden uzak oluşu, daha özgür bir ortam sağlamasına imkân verebilir. Bir yandan da kitle iletişim araçlarında kendilerine yer bulamayan kadınlar, LGBTİ+lar, göçmenler, çocuklar ve gençler gibi gruplar kendilerini ifade edebilecek bir alan ve örgütlenme ortamı olarak interneti, sosyal medya uygulamalarını ve blogları kullanabilmektedirler. Fakat tüm bunları düşünürken yukarıda bahsedilen sınırlılıkları da göz önünde tutmak gerekmektedir. Özçetin ve diğ. (2012, s. 57) bu iki yaklaşım arasında bir seçim yapılmasına gerek olmadığını, demokrasi ve internet arasındaki ilişkiyi potansiyeller ve sınırlılıklarla birlikte sürekli değişebilen bir süreç olarak ele almak gerektiğini savunmaktadırlar.

2. RADYO'DAN PODCAST'E: PODCAST KAMUSAL ALANI

2.1. Radyo

Temeli telsiz olan radyo, sesi merkeze alan bir kitle iletişim aracıdır. Bir yandan zihinde yakınlık ve samimiyet yaratması nedeniyle insana en yakın kitle iletişim aracı olarak tanımlanırken; (Birsen, 2021, s. 21) diğer yandan televizyonun ortaya çıkması ve görüntünün popülerleşmeye başlaması karşısında radyonun sesi merkeze alan yapısı bir dezavantaj olarak da görülmektedir. 1950'li yıllarda televizyonun ortaya çıkmasıyla radyonun öleceği düşünülmüştür. Fakat kolay ulaşılması, maliyetinin az olması, yaygınlığı, hızı ve inandırma gücü nedeniyle radyo, her zaman önemsenmiştir (Tufan, 2015, s. 113). Radyo, 1970'li yıllarda alternatif radyolar sayesinde ve 1990'larda internet radyoculuğu sayesinde yeniden gündeme gelmiştir (Soydan, 2016, s. 341). 2000'li yılların başında podcast yayıncılığındaki gelişmelerle birlikte podcast ve radyo arasındaki ilişki ve radyonun konumu yeniden tartışılmaktadır.

Radyo haberleşme ve iletişim amacıyla kullanılan bir kitle iletişim aracı olarak ortaya çıkmış ve 1920'li yıllardan itibaren hızlı bir şekilde yayılmıştır.¹³ Radyo kelimesinin kökenine bakıldığında Latince *radius* yani *ışınlama* sözcüğünden geldiği görülmektedir (Tekinalp, 2011, s. 45). Radyo yayını ise mesajın *Hertz dalgaları*¹⁴ yoluyla dağıtılmasıdır. Radyo yayınlarının haber vermek ve bilgilendirmek, eğitmek, mal ve hizmetleri tanıtmak, eğlendirmek ve inandırmak, harekete geçirmek gibi işlevleri vardır (Aziz, 2018, s. 81).

Yaşanan teknolojik gelişmeler ve birden çok bilim insanının katkısı, radyonun ortaya çıkışında etkili olmuştur.¹⁵ 1940'lı yıllarda transistörün¹⁶ bulunması ve radyonun taşınabilir hâle gelmesi, fm bandının bulunması, stereo tekniğinin ortaya çıkması gibi gelişmeler, radyonun gelişimi ve bugünkü hâlini

¹³ Bilinen anlamdaki ilk radyo yayını 1906 yılında (Arvas, 2018: 409), Avrupa'daki ilk radyo yayını ise İngiltere'de BBC tarafından 1922 yılında yapılmıştır. (Soydan, 2016: 342; Aziz, 2018: 9)

¹⁴ Elektromanyetik dalgalar. Radyo dalgaları Almanyalı fizikçi Heinrich Hertz tarafından keşfedildi. Bu dalgalar Hertz dalgaları olarak isimlendirilmektedir. Hertz bu çalışmasıyla, kendisinden önce James Clerk Maxwell'in 1860-1864 yılları arasında ortaya attığı elektromanyetik dalgaların var olduğunu ve bu dalgaların sesi aktarılabilceğine dair kuramını kanıtlamış oldu. Detaylı bilgi için bkz. Kaynak: Aziz, 2018: 6-7

¹⁵ Detaylı bilgi için bkz. Kaynak: Birsen, 2021: 24-26; Aziz, 2018: 6-7

¹⁶ Detaylı bilgi için bkz. Kaynak: Castells, 1999: 51

alması bakımından önemli teknolojik adımlardır. Fakat radyonun gelişim sürecini teknolojik gelişmeler bağlamında ele almak tek başına yeterli değildir. Bu nedenle radyonun günümüzdeki hâlini almasında etkili olan siyasi, toplumsal ve ekonomik gelişmelere de değinmek gerekir. Bir sonraki bölümde radyonun ortaya çıkışını ve yaygınlaşmasını hızlandıran gelişmeler Türkiye’deki siyasal ve toplumsal gelişmelerle birlikte ele alınacaktır.

2.1.1. Radyonun Ortaya Çıkışı

20. yüzyılın başlarında dünyada ve Türkiye’de düzenli radyo yayınları başlamıştır.¹⁷ Radyonun gücünün kavranmasıyla birlikte devletler radyoyu etkin kullanmaya ve kontrolünü ellerinde tutmaya çalışmışlardır. İkinci Dünya Savaşı döneminde dünyada radyo en önemli haber alma aracı olarak görülmüş, devletler de propaganda aracı olarak radyoyu kullanmaya başlamışlardır. Türkiye’de Cumhuriyet’in ilanını takip eden süreçte radyo, cumhuriyet ideolojisini yerleştirmek için önemsenmiş, ulus devlet yaratma sürecinin bir parçası olarak görülmüştür (Polat, 2018, s. 135). Bu yaklaşım içerikleri de etkilemiş, örneğin 1937’de İnkılap Dersleri adlı program yapılmıştır (Cankaya, 2015, s. 27, 31; Kocabaşoğlu, 2010, s. 211). Bu yaklaşıma paralel olarak radyonun gelişiminin Türkiye’de devlet tekelinde olduğunu söylemek mümkündür. 1927 yılında Türkiye’de özel bir şirket olan TTTAŞ tarafından ilk radyo yayını yapılmış,¹⁸ (Aziz, 2018, s. 265) TTTAŞ’tan 10 yıl kadar sonra radyo yayınları 1936’da doğrudan devlet kontrolüne alınarak işletme yetkisi PTT’ye devredilmiştir. Cankaya bu dönemi, devlet radyoculuğu döneminin başlangıcı olarak ifade eder (2015, s. 23).

1940’lı yıllara gelindiğinde hem dışarıda hem de içeride Türkiye’de radyonun tarihi açısından önemli gelişmeler yaşanmıştır. Türkiye’nin dış politikada Batı ile yakınlaşmaya başladığı, içeride de çok partili hayata geçtiği ve demokratikleşme çabalarının yaşandığı bir dönemdir. Batı ile yakınlaşmaya başlamanın bir sonucu olarak radyoda yabancı dil öğrenimine ve Batı müziğine yönelik programlar artmıştır (Cankaya, 2015, s. 27, 45). Bu süreçte siyasi

¹⁷ Radyo, dünyada, sürekli olarak ilk kez KDKA isimli bir radyodan seçim haberleriyle ABD’de Pittsburg’da yayın yapmaya başlamıştır. (Cankaya, 2015: 16; Soydan: 2016: 342)

¹⁸ Kocabaşoğlu, radyonun TTTAŞ yönetimindeyken de devlet tarafından desteklendiğini, bağımsız olmadığını belirtir. (2010: 491)

iktidarların radyoyu kendi amaçları doğrultusunda kullanması ve kontrol etmeye çalışması neticesinde radyo, partiler arasında bir tartışma konusudur. Ardından, radyo yayınlarının tarafsız yapılmasını garanti altına almak için Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), 60 darbesi sonrası yürürlüğe giren 61 Anayasası'na dayanarak¹⁹, 1964 yılında özerk ve tarafsız bir yapı olarak kurulmuştur. 1964-1992 yılları arasında Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) çatısı altında radyo yayınları yapılmıştır.

90'lara gelindiğinde Türkiye'de yeni bir döneme girildiğini söylemek mümkündür. 92 yılında Türkiye'de özel radyo yayıncılığı²⁰ başlamış (Serarslan, 2001: 81; Kuyucu, 2013: 141); özel radyoların çoğalması, TRT tekelinin ortadan kalkması gibi gelişmelerle radyo dinleyicisi sayısında da bir artış olmuştur. Bu artışın nedenleri arasında Cankaya, bazı özel radyocuların yasaksız, sansürsüz bir yayın anlayışının etkisi olabileceğini ifade ettiklerini belirtir (2015, s. 291).

2.1.2. Radyonun Demokratikleştirilmesine Yönelik Çabalar

Amerika'da kişilerin sahip olduğu radyolar yaygınken Avrupa'daki sistem ile benzer şekilde Türkiye'de de devlet tekeline bir radyoculuk anlayışı hakimdir (Soydan, 2016: 344). Devlet tekelinin etkisi ile 1950'lere kadar radyo, toplumun kısıtlı bir bölümünün yararlandığı bir araç olmuştur (Kocabaşoğlu, 2010, s. 496). Siyasal iktidarlar tarafından propaganda amacıyla kullanılan ve devlet tekeline gelişimini sürdüren radyo, toplumdaki tüm bireylerin seslerini duyurabileceği bir alan olamamıştır. Fakat sesini duyurmak isteyen bireyler, bunun yollarını aramışlardır. Türkiye'de ve dünyada devlet tekelinin yoğun olduğu bu süreç boyunca devlet radyoları dışında da radyoculuk faaliyetleri yapılmıştır. Devlet tekelinin ortadan kalkmaya başlaması ve alternatif radyoların ortaya çıkışı, radyoda yer bulamayan kitlelerin seslerini duyurabilmeleri bakımından önemlidir.

Türkiye'de radyo yayınlarını ilk yapanlar amatörlerdir (Kocabaşoğlu, 2010: 32). Avrupa'da ve Amerika'da da radyonun ortaya çıkışı ve gelişimi amatörlerin

¹⁹ "1961 Anayasa'sında radyo ve televizyon yayınlarını düzenleyen 121. madde şöyledir: "Radyo ve televizyon istasyonlarının idaresi, özerk kamu tüzel kişiliği halinde, kanunla düzenlenir. Her türlü radyo ve televizyon yayınları, tarafsızlık esasına göre yapılır..." (Cankaya, 2015: 57-58)

²⁰ "İlk özel radyo olan Kent FM'in yayına başlamasından kısa süre sonra 100'ü aşkın özel radyo kurulmuştur." (Serarslan, 2001: 81)

katkılarıyla olmuştur (İlaslan, 2017, s. 195). Fakat amatörlerin radyo frekanslarını kullanması hükümetler tarafından bir güvenlik meselesi olarak görülmüş ve bu gerekçeyle siyasi iktidarlar tarafından 20'lerden itibaren kısıtlamaya başlamıştır. Böylece amatörlerin faaliyetleri dinleyicilikle sınırlandırılmaya çalışılmıştır. İlaslan, kamunun frekanslardan uzak tutulması çabasını kamusal alanın kim tarafından nasıl kontrol edileceğine ilişkin istek ile ilişkilendirir (2017, s. 26).

İkinci Dünya Savaşı sonrası dünyada baskıcı yönetimler zayıflarken, Türkiye'de çok partili hayata geçiş ve 61 Anayasası'nın oluşturduğu özgürlükçü ortamla birlikte 1945 sonrasında devlet radyoları dışındaki radyo sayısında artış olmuştur. Bu artışın sebeplerinden biri savaş döneminde amatör radyoculuk faaliyetlerinin ordudaki teknik personel ihtiyacını karşılamadaki rolünün görülmesiyle birlikte bu faaliyetlere olan olumsuz bakışın değişmeye başlamasıdır (İlaslan, 2017, s. 110). Bu dönemde okullarda da devlet radyoları dışında radyoculuk faaliyetleri yapılmaya başlanmıştır. Toplumda yer alan bireylerin seslerini duyurabilecekleri alanlar açması ve radyoculuğa ilginin artmasını desteklemesi bakımından amatör radyoculuk faaliyetleri radyonun gelişim sürecinde önemli yer tutar.

Kendilerine geleneksel radyoda yer bulamayan toplulukların radyo yayınları yapmaya başlaması iletişimin demokratikleşmesine katkı sunan bir başka önemli gelişmedir. Topluluk radyoları 60'lı ve 70'li yıllarda ortaya çıkmıştır. (İlaslan, 2017: 59) Tabing, topluluk radyosunu şöyle tanımlar: *“Topluluk radyo istasyonu, topluluk içinde, topluluk için, topluluk hakkında ve topluluk tarafından işletilen bir radyo istasyonudur.”* Tabing, topluluk radyosunun prensiplerini şöyle ifade eder: *“İnsanlar medyanın olanaklarına erişebilirler. Medyanın üretimine ve yönetimine katılabilirler, karar mekanizmalarında yer alabilirler. Radyo istasyonuna sahip olabilirler. Hesap verme sorumluluğunu yerine getirirler.”* (2002, s. 11) Türkiye'nin topluluk radyosu örneklerine bakıldığında karşımıza “Nor Radyo”²¹ örneği çıkmaktadır. Ermenice'de “New Radio” anlamına gelen bu radyo, 9 dilde 24 saat yayın yapmış, herkesin kendini özgürce ifade edebilmesine ve kültürünü paylaşmasına alan açan bir internet radyosudur (Algül, 2013, s. 89). 70'lerde bir başka önemli gelişme, feminist hareketin yaygınlaşması ile kadınların dayanışmak ve görünür olmak amacıyla radyoyu kullanmaya ilişkin talepleridir. Türkiye'de 90'lı yıllarda radyo feminist bir bakış açısıyla kullanılmaya başlamıştır (Tekvar,

²¹ Detaylı bilgi için bkznz. Kaynak: www.norradio.com

2017, s. 543). 2000 yılında yayına başlayan “Sabun Köpüğü” isimli, kadınların yaşadıkları sorunlara ilişkin yayın yapan feminist radyo programı olarak literatürde önemli yer tutar (Haydari, 2015).

2000’li yıllara gelindiğinde radyo yayıncılığında değişimler olmuştur. Demokratikleşmeye dair gelişmelerden biri de internet üzerinden yayın yapılmasını mümkün kılan internet radyoculuğunun ortaya çıkmasıdır. Aziz, bu yayıncılığın iki şekilde yapılabildiğini ifade eder. Bunlardan ilki web 1.0 tabanlı internet radyo yayıncılığıdır. Radyo yayınları internet üzerinden yapılabilmektedir. İkincisi ise web 2.0 tabanlı internet radyo yayıncılığıdır. Radyo yayını yapılırken dinleyiciler sosyal medya aracılığıyla katılım sağlayabilmektedirler (2018, s. 116-117). İnternet radyoları geleneksel radyoyla kıyaslandığında daha ucuz, kolay erişilebilir olması bakımından herkesin sesini duyurmasına ve iletişimin demokratikleşmesine alan açmıştır (Soydan, 2016, s. 340-341). İnternet radyosu internet bağlantısının olduğu her yerde dinlenebilir. Radyo yayıncıları toplumun tüm kesimlerine, uzaklık fark etmeksizin kendi görüşlerini iletebilir. Kullanıcıların radyo dinlerken aynı anda farklı işlerle uğraşmalarına olanak tanır.

Maliyetinin az olması, kolay erişilebilmesi gibi nedenlerle, kadınlar, LGBTİ+ gruplar, azınlıklar, göçmenler, gençler gibi sesi daha az duyulan ya da duyulmayan kesimler için internet radyoculuğu bir fırsat gibi görünmektedir. Fakat bir yandan da toplumsal eşitsizlikler nedeniyle bu alanın ne kadar kapsayıcı olduğu tartışma konusu olabilmektedir. Örneğin kadınlardaki okuma yazma oranının daha düşük olması, internete ve dijital araçlara erişimlerinin kısıtlı olması ya da dijital becerilerinin daha az gelişmesi gibi nedenlerle bu alan tüm kadınlar tarafından erişilebilir olmamaktadır.

İnternet radyosu ile birlikte *podcast* kavramı da hayatımıza girmiştir. Bir sonraki bölümde bu kavram ele alınacaktır.

2.2. Podcast

Podcast kelimesi, *iPod* ve *broadcast* kelimelerinin bir araya gelmesiyle oluşmuştur. Kelimenin ortaya çıkışından söz etmek için 2004 yılına gitmek gerekir. “Podcast”

kelimesi ilk defa gazeteci Ben Hammersley tarafından 2004 yılında ortaya atılmıştır. The Guardian’da yayınlanan yazısında Ben Hammersley, “seslibloglardan” bahsederken bu yeni sesli yayınlar için önerdiği isimlerden biri podcasting’dir. Bu kelime Hammersley’in kullanımından bir süre sonra Adam Curry tarafından bir röportajda²² kullanılmış ve giderek popüler olmaya başlamıştır. Paralel olarak podcast teknolojisine dair yazılan yazılarda bir artış olmuştur. Bu dönemde podcast “yeni radyo” olarak konumlandırılmaktadır.

Apple tarafından 2001 yılında piyasaya sürülen taşınabilir bir medya oynatıcısı olan iPod’dan gelen pod, *koza ve kabuk*; broadcast ise *yayın* olarak Türkçe’ye çevrilmektedir. Cambridge Dictionary’e²³ göre podcast, “*internetten indirip bilgisayarda veya MP3 çalarda çalabileceğiniz dijital biçimde saklanan kayıt*”; podcasting ise “*kişilerin internetten indirebilecekleri radyo programlarının dijital kayıtlarının yapılması işlemi*” olarak tanımlanmaktadır. Literatürde bazı yazarlar podcast teriminin, hem içeriğin kendisine hem de yayınlanma ve dağıtılma şekline verilen isim olduğunu belirtmektedirler (Birsen, 2021, s. 53; Türkoğlu ve Ağca, 2021, s. 1677-1678).

Literatürde podcast ve podcasting’i açıklamaya çalışan tanımlar olduğu görülmektedir. Podcast’in tanımı ve özellikleri literatürdeki tanımlar ışığında, bir sonraki bölümde ele alınacaktır.

2.2.1. Podcast ve Özellikleri

Podcastler, internet üzerinden erişilebilir, taşınabilir ve indirilebilir ses dosyalarıdır (Newman ve Gallo, 2019, s. 8; Ülkü ve Öze, 2019, s. 125; Geoghegan ve Klass, 2007, s. 5; Şener 2020, s. 217). Bu özellikler, kullanıcıların internet üzerinden ulaşabildikleri bu içerikleri, taşınabilir medya oynatıcıları aracılığıyla mekândan ve zamandan bağımsız olarak, arşivleyebilmelerini ve tekrar dinleyebilmelerini mümkün kılar. Kullanıcılar, beğendikleri içerikleri kaydedebilir, taşınabilir cihazlarına indirebilir. Böylece internetin olmadığı durumlarda da bu

²² Röportaj, The Inquirer Dergisi tarafından Adam Curry ile yapılmıştır.

²³ Bknz. Kaynak: dictionary.cambridge.org/tr

içerikler dinlenebilir hâle gelmektedir. Bu özellikleri aynı zamanda podcastin eğitim alanında, öğrenme amacıyla kullanılmasının da önünü açmıştır.

Ses dosyalarına vurgu yapılırsa da farklı içeriklerin kullanıldığı podcastler de vardır. Örneğin Geoghegan ve Klass podcasti “*bilgisayarınıza veya taşınabilir medya oynatıcınıza otomatik olarak iletilebilen, internette bulunan ses veya video içeriği*” olarak tanımlamıştır (2007, s. 5). Sesli podcastler (audiocast), görüntülü yani video podcastler (vodcast) ve zenginleştirilmiş podcastler (enhanced podcasts) olmak üzere farklı içerikler kullanılarak oluşturulan podcastler vardır. Podcast yayınlarında genellikle ses dosyaları kullanılmakla birlikte video gibi içeriklerle hazırlanan görüntülü yayınlar da yapılmaktadır. Bunlar *vodcast* olarak tanımlanmaktadır. Ses dosyalarına birtakım yardımcı materyaller (ekran görüntüsü, resim gibi) eklenerek oluşturulan içerikler vardır, bunlar da *zenginleştirilmiş podcast* olarak adlandırılmaktadırlar (Carvalho, Aguiar, Maciel, 2016, s. 134; Kutlu, 2021, s. 2).

Podcastler kişiselleştirilmiş bir tüketim deneyimi sağlar (Nyre ve Fossi, 2008, s. 51). Güncellenen içerikler, abonelik yoluyla otomatik olarak kullanıcılara iletilmektedirler (Geoghegan ve Klass, 2007, s. 5; Newman ve Gallo, 2019, s. 8; Berry, 2006, s. 144; Ülkü ve Öze, 2019, s. 125; Menduni, 2007, s. 9; Şener, 2020, s. 217). Bu dağıtım şekline *podcasting* adı verilmektedir.²⁴ Kullanıcılar, kişisel olarak beğendikleri içeriklere abone olabilir ve yeni eklenen bölümleri otomatik olarak alır. Abonelikten çıkmak da yine kullanıcının tercihindedir. İnternet radyosunda olduğu gibi, kullanıcı programı dinlerken internette arka plan bilgilerine göz atabilir ve bunları okuyabilir (Nyre ve Fossi, 2008, s. 51).

Herkes podcast üreticisi olabilmektedir (Berry, 2006; Birsen, 2021; Nyre ve Fossi, 2008; Kutlu, 2020; Markman, 2012). Podcast yayıncıları olarak isimlendirilen “*podcaster*”lar, amatör ya da profesyonel yayıncılar olabilmektedirler. Teknolojik bariyerin düşük olması, lisans gerektirmemesi gibi sebeplerle amatör yayıncıların podcast oluşturulabilmesi ve yayınlayabilmesi kolay

²⁴ Örneğin Ülkü ve Öze podcasting, “*çevrimiçi yayının üyelik gibi yollarla kullanıcılara ulaştırılması*” olarak ifade ederken (2019: 125), Menduni, “*feeds adı verilen özel yazılım programları sayesinde, abone olarak (ücretli olarak) veya bir listeye kendini ekleyerek periyodik olarak bilgisayarına alınabilen ses içeriklerinin bir dağıtım şekli*” olarak tanımlar. (2007: 9)

olmaktadır. Podcast, amatör yayıncıların içerik yaratmasına ve yayınlamasına imkân tanıyan bir platformdur. Yukarıda bahsedilen özelliklere ek olarak, herkesin podcast üreticisi olabilmesini kolaylaştıran unsurlardan biri de eşik bekçilerinin olmamasıdır (Kutlu, 2020, s. 20; Berry, 2006, s. 146; Birsen, 2021, s. 61-65). Böylece podcast ortamı yayıncıların sansürden²⁵ kaçabilmelerine alanı tanımaktadır.

Belirgin bir formatının olmayışı (yayın süresi, içerik kısıtı gibi) ve daha az kısıtlamayla erişilebilir olması medyada daha az temsil edilen grupların (azınlıklar, kadınlar, gençler gibi) katılımını da kolaylaştırmaktadır. Kadınlar ve azınlıklar podcast yayınlarına daha az kısıtlamayla erişebilmektedirler. Podcast yayınlarında nasıl konuşulacağına dair hiçbir normun olmaması, kendileri gibi ses çıkarabilme alanına sahip olmak bunun sebeplerindendir. “Ezilen sesler” için podcast alanının bir potansiyeli vardır (Tiffe ve Hoffmann, 2017, s. 117-118). Podcastlerde, ana akımda çok yer bulamayan, dezavantajlı konumda yer alan kesimlere, şiddet gibi, iklim krizi gibi toplumsal sorunlara yer verilebilmektedir. Özellikle kadınlar ve Y kuşağı yayıncılar giderek daha fazla içerik üretmeye başlamışlardır (Richardson ve Green, 2018, s.285).

Podcastler farklı platformlar aracılığıyla ücretli ya da ücretsiz olarak dinleyicilere ulaşabilmektedir. Dinleyiciler bazı uygulamaları kullanarak podcast dinleme deneyimini gerçekleştirmektedirler. Bunlar arasında Apple Podcast, Google Podcast, Spotify, Spreaker, Soudcloud, Youtube gibi uygulamalar yer alır. Podcast üreticileri de bu platformların bir ya da birden fazlasına aynı anda podcastlerini yüklemekte ve dinleyicilere ulaşmaktadırlar.

Podcastler özel ilgi alanlarına hitap edebilmektedir. Amatör ya da profesyonel yayıncılar kendi hobilerine, merak ettikleri konulara, kültürlerine, kendi uzmanlıklarına dair konularda yayın yapabilmekte ve spesifik bir kitleyi hedefleyebilmektedirler. Birsen, podcastlerin “spesifik olan evrenseldir anlayışı ile” yapıldığını ve çok bilinmeyen ilgi alanlarının, hobilerin daha büyük kitlelere

²⁵ Fakat sansür konusunda önümüzdeki dönemde sürecin nasıl devam edeceğinin garantisi yoktur. (Ülkü ve Öze, 2019: 133)

ulaşmasını sağladığını, bu anlamda podcast kültürünün hem çok kişisel hem de toplumsal olduğunu ifade etmektedir (2021, s. 56-63).

Yayınlarda samimi bir konuşma tarzının kullanılması podcast'lerin dilinin içten olmasını sağlamaktadır (Birsen, 2021, s. 61-65; Berry, 2016, s. 66). Hikâye anlatıcılığına daha yakın, akıcı bir anlatım tarzı podcast'lerde hakimdir. Resmi bir dil kullanımı yerine sohbeti, günlük konuşmayı andıran bir tarz benimsenmekte ve bu da içten bir dilin oluşmasına katkı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra podcaster'ların kendi evlerinden, özel alanlarından yayınları kaydediyor olmalarının bu dilin oluşumuna etkisi vardır.

2.2.2. Podcast ve Radyo

Yeni bir iletişim aracı ortaya çıktığında bir önceki aracın bundan olumsuz etkileneceğine dair tartışmalar yapılmaktadır. Örneğin televizyonun ortaya çıkışıyla birlikte radyonun yok olacağı, görüntünün sesin önüne geçtiği yönünde tartışmalar yaşanmıştır. Podcast yaygınlaşırken radyo ile sık sık karşılaştırılmıştır. Bunun nedenleri arasında her ikisinin de sesi merkeze alması (video podcastler de olmakla birlikte ses daha çok merkezdedir) nedeniyle benzerliklerinin olması ve ilk podcastlerde radyo programlarının yayınlanması olduğu söylenebilir. Fakat benzerlikleri olduğunu kabul ederek, kendine özgü özellikleri de barındırdığı için podcastin radyonun yanında ve ondan ayrı düşünülmesi gerekmektedir (Shapiro'dan akt. Birsen, 2021, s. 61; Berry, 2016, s. 666).

Ortaya çıktığı yıllarda podcast radyonun uzantısı olarak görülmekteydi. Örneğin Berry, 2006 yılında yazdığı "*Will the iPod Kill the Radio Star? Profiling Podcasting As a Radio*" makalesinde bu yeni aracı tanımlamaya çalışmış, 10 yıl sonra podcast'in nerede olduğunu anlamaya yönelik bir makale (2016) daha yazmıştır. Bu makalede 10 yıllık süreçte podcastin radyoyu yok edeceği fikrinin büyük ölçüde çürütüldüğünü ileri sürer. Fakat bu yeni medya kendine özgü özellikleri ile yeni bir medya olarak ele alınmalıdır. Bonini de podcast'in radyodan ayrı bir pazar olduğunu belirtir (2015, s. 22).

Literatürdeki çalışmalardan yararlanılarak podcast ve radyonun birbirinden ayrılan özellikleri dinleyiciler bağlamında aşağıda ele alınmıştır:

– Podcastlerde kontrol dinleyicidedir. Dinleyiciler istedikleri içerikleri, istedikleri zamanda, istedikleri kadar dinleyebilmektedirler. Beğendikleri podcast’e abone olarak güncellemeleri otomatik olarak alabilirler ya da takipten istedikleri zaman çıkabilirler (Birsen, 2021, s. 61; Geoghegan ve Klass, 2007, s. 5). Dolayısıyla radyoda kullanıcının hareket alanı daha dardır.

– Podcast içerikleri zaman ve mekân ile sınırlı değildir. Podcastte dinleyiciden tanımlanmış bir içeriğe, zamanı belirlenmiş bir program akışına uyması beklenmez. Bu anlamda radyodan ayrılmaktadır (Berry, 2006, s. 156). Geleneksel radyodan farklı olarak, podcast içerikleri indirilebilir ve arşivlenebilir ya da podcast ortamında uzun süre erişilebilir olmaya devam edebilir. Bu nedenle kullanıcılar her istediklerinde bu içeriklere ulaşabilmektedir. Bir yayın akışı olmadığı için yeni kullanıcılar da podcast’leri baştan dinleyebilir ve takip edebilir. Radyo ise “zaman” ile sınırlıdır (Aziz, 2018, s. 78).

– Podcast dinleyicisi daha aktiftir. Geleneksel radyodan farklı biçimde dinleyici aktif olarak o içeriği aramak için ve dinlemek için zaman ayırır (Berry, 2015, s. 666). Radyo yayınlarını izlerken dinleyici pasif konumdadır (Aziz, 2018, s. 79). McLuhan’ın sıcak iletişim aracı olarak konumlandığı iletişim araçlarında katılımın daha az olduğunu, dinleyicinin katılmasına daha az alan tanıdığını fakat daha fazla enformasyon taşıdıklarını ifade eder. Radyoyu da bu sıcak kitle iletişim araçlarından biri olarak konumlandırır (1964, s. 23).

Literatürdeki çalışmalardan yararlanılarak podcast ve radyonun birbirinden ayrılan özellikleri içerik üreticileri bağlamında aşağıda ele alınmıştır:

– Radyodaki programlar çoğunlukla canlı yayınlardan oluşmaktadır. Bu nedenle daha çok dikkat gerektirmektedir. Podcastler ise önceden kaydedilmekte, montaj aşamasından geçtikten sonra yayınlanmaktadır.

– Radyo yayınında süre, format gibi konularda sınırlamalar vardır. Fakat podcastler bu anlamda daha serbest yayın yapma alanı tanımaktadır (Berry, 2016, s. 662).

– Geleneksel radyo yayını için gereken lisans, stüdyo, teknik ekipman gibi unsurlar gerektirmediği için podcast yayını daha kolay üretilmektedir. Bu nedenle profesyonel yayıncılık deneyimi olmayanlar da podcast üreticisi olabilmektedirler. Radyo yayıncısından, yayıncılık konusunda uzmanlık beklenmektedir (Birsen, 2021, s. 64).

– Podcastlerde reklam alınabilir, yayınlar sponsorlar tarafından desteklenebilir. Üreticiler, üretimlerin sürdürülebilirliğini sağlamak için farklı gelir modelleri kullanabilirler. Örneğin Patreon²⁶ gibi içerik üreticilerinin bağış yoluyla desteklendikleri bir sistem kullanabilmektedirler. Patreon'un²⁷ amacı internet üzerinden çevrimiçi olarak içerik üreten Youtube içerik üreticileri, podcaster'lar, müzisyenler gibi grupların tüketiciler tarafından bağış yoluyla desteklenmesini sağlamaktır. Böylece üretimlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Bu anlamda daha özerk bir yapıya sahip oldukları söylenebilir.

Podcast'in radyo ile benzer özellikleri vardır. Aşağıda bu özelliklere değinilmektedir:

– Podcastte ve internet radyoculuğunda kullanıcı dinleme deneyimini gerçekleştirirken farklı işlerle uğraşabilmektedir. Aynı zamanda dinlediği programa ilişkin arka plan bilgilerine internetten o anda ulaşabilmekte ya da sosyal medyada bu yayına ilişkin görüşlerini paylaşabilmektedir.

– Podcastte duraklatma, geri sarma, ileri sarma gibi ek özellikler olsa da hem radyo hem de podcast kullanıcıların tek başına dinleme deneyimine alan açar (Berry, 2006, s. 156).

– Radyonun taşınabilir hâle gelmesi nedeniyle bireyler içinde bulundukları ortamda radyo yayınlarına erişebilmektedirler (Aziz, 2018, s. 78). Podcastler de taşınabilir

²⁶ Patreon, *patron* kelimesinden gelmektedir.

²⁷ 2013 yılında müzisyen Jack Jonte tarafından San Francisco'da kurulmuş bir şirkettir.

cihazlarda kolayca dinlenebildiği için mekândan bağımsız bir dinleme deneyimi yaşatabilmektedirler.

– Radyo yayınında dinleyiciye mesajı aktarırken anlatım dilinin akıcı ve anlatır gibi olması önemlidir (Aziz, 2018, s. 75). Bu özelliğin podcastte de geçerli olduğu söylenebilir. Hikâye anlatımı tarzında, akıcı bir dil podcastler için önemlidir.

– Podcastte daha kolay olsa da az ekiple ve düşük maliyetle internet üzerinden radyo yayıncılığı yapılabilmektedir. İnternet radyolarıyla radyo yayınları da daha kolay ulaşılabilir bir noktaya gelmiştir.

– Radyoda görüntülü yayınlara kıyasla daha hızlı ve kolay şekilde canlı yayın yapılabilmektedir (Birsen, 2021, s. 30). Podcastte de yayınlar, iyi bir teknolojik donanım gerektirmedikinden çok hızlı kaydedilebilmekte ve yayınlanabilmektedir.

– Podcast’te ve radyoda önceden kaydedilmiş programlar yayınlanmaktadır. Radyoda ağırlıklı olarak canlı yayın yapılmaktadır (Birsen, 2021, s. 61-66).

2.2.3. Podcast’in Gelişim Süreci

Podcast formatındaki sesli yayınlar önceleri, blogların sesli versiyonları olan *audioblog* yani sesli blog olarak ifade edilmekteydi. İlk sesli blogun, Ağustos 2001’de San Francisco’da yaşayan Kanadalı bir blogcu tarafından yayınlanmış olabileceği söylenebilir (Geoghean ve Klass, 2007, s. 3). Podcastler “sesli günlük yazma biçimi” olarak kavramsallaştırılmış, (Quirk’ten akt. Amour, 2019, s. 6) podcast olarak sonradan isimlendirilmiştir. Bu bölümde podcast’in ortaya çıkışı ve gelişim süreci, önemli gelişmelerle birlikte ele alınacak, kronolojik bir anlatım yapılmaya çalışılacaktır.

Teknolojideki gelişmelerle birlikte podcast teknolojisinde de gelişmelerin olduğu görülmektedir. Taşınabilir cihazlara ses dosyası indirme ve dinleme özelliğinin entegre edilmesi podcastin ortaya çıkışında bir dönüm noktasıdır. 2000

yılında Dave Winer tarafından geliştirilen RSS²⁸ (Really Simple Syndication ya da Çok Basit Birleştirme) teknolojisi ortaya çıkmıştır. Bu teknoloji sayesinde bir web sitesine abone olunabilmekte ve abone olunan sitede içerikler güncellendiğinde kullanıcılar otomatik olarak bilgilendirilmektedirler. Bir diğer önemli gelişme Ekim 2001’de Apple tarafından müzik ve video oynatma özelliği olan iPod’un piyasaya sürülmesidir. Menduni, iPod’un Sony Walkman’ın gerçek varisi olduğunu ileri sürmektedir (2007, s. 9). Walkman ses dosyalarının dinlenebilmesini sağlamakta iken iPod’da bu dosyaları kaydetme özelliği de bulunmaktadır. 2003’te RSS Teknolojisi kullanılarak ses dosyaları taşınabilir müzik çalarlara indirilip dinlenmeye başlamıştır. Bir sonraki önemli gelişme ise iTunes’un piyasaya sürülmesidir. Kullanıcılar iTunes üzerinden para ödeyerek müzik indirebilmekte ve beğendikleri müzikleri kaydedebilmektedirler.²⁹

2004 yılına gelindiğinde dünyada podcastin öncülerinin ortaya çıkmaya başladığını söylemek mümkündür. 2004’te, podcastin öncülerinden olduğu kabul edilen Adam Curry tarafından yapılan gösterinin yayınlandığı Daily Source Code³⁰ isimli podcast karşımıza çıkar (Birsen, 2021, s. 54). Bununla birlikte podcastin bilinirliğinin arttığı söylenebilir. Ardından 2005 yılında podcast kelimesi Oxford American Dictionary’e eklenmiştir (Bonini, 2015; Sterne, Morris, Baker, Freire, 2008). Oxford American Dictionary aynı zamanda bu kelimeyi yılın kelimesi olarak seçmiştir. Bu yıl Türkiye’de, katılımcı bir sözlük uygulaması olan Ekşi Sözlük’te “podcast” başlığının³¹ açıldığı yıldır. Şener, ilk Türkçe podcastin³² de Serdar Kuzuloğlu tarafından bu dönemde yapılmış olabileceğini ileri sürmektedir (Şener, 2020, s. 249). Serdar Kuzuloğlu Zihnimin Kıvrımları³³ isimli podcast’inde ilk podcastini 2005 yılında yapmaya başladığını, ikinci denemesini 2011 yılında yaptığını ve kısa sürdüğünü, 2020 yılında tekrar başladığını ifade etmektedir (Zihnimin Kıvrımları, 1. bölüm 1-2 dk arası).

²⁸ RSS Teknolojisi blog, haber, podcast gibi sitelerin güncellemelerinden haberdar olunmasını sağlayan bir dağıtım sistemidir. Yücel, podcast yayıncılığının başlangıcının 2005 yılına kadar gittiğini fakat başlangıç tarihini RSS teknolojisinin başlangıcı olan 2000 yılı olarak sayılabileceğini söylemektedir. (Yücel, 2020: 1306)

²⁹ Menduni, “müzik için ödeme yapmanın podcasting’in temel dayanaklarından biri olduğunu” ifade etmektedir. (2007: 9)

³⁰ Podcastlere ulaşmak için bkz. kaynak: archive.org

³¹ Oluşturulan ilk içeriklerde kullanıcıların podcast’in ne olduğuna dair ilk görüşlerine ve merak duyduklarına dair içerikler yer almaktadır. Bknz. kaynak: eksisozluk.com

³² 16 Mart 2005’te NTV Radyo’da yayınlanan Sanal Alem adlı teknoloji alanındaki podcast. Bknz. kaynak: archive.org

³³ Zihnimin Kıvrımları. Bknz. kaynak: open.spotify.com

2005 yılında bir başka gelişme Apple'ın iTunes'a podcastleri eklemesidir.³⁴ Bu gelişme ile birlikte, para ödeyerek indirilen podcastleri taşınabilir cihazlarda dinlemek mümkün olmuştur.

2010'lu yıllar podcastin bilinirliğinin hızla arttığı yıllardır. 2014 yılında Serial³⁵ isimli podcast'in popüler olması, podcast'in bilinirliğinin artışında rol oynamıştır. Sarah Koenig tarafından sunulan araştırmacı gazetecilik serisi, hikâye anlatımına dayanır. İlk iki sezonda iki farklı hikâyeye odaklanılmış, son sezonda ise birden çok hikâye üzerinde durulmuştur. Eylül 2018'de birinci ve ikinci sezon bölümleri 340 milyondan çok indirilmiştir.³⁶

Yüksek kalitede ses ve görüntü kaydına izin veren mobil cihaz teknolojisinin gelişmesi ve kullanımının artması podcast endüstrisi için bir başka önemli gelişmedir. Mobil cihazları kullanarak kullanıcıların kendi podcastlerini kısa zamanda kolayca üretmeleri olanaklı hâle gelmiştir. Bu da podcast yapmaya başlamak için karşılaşılan teknoloji bariyerinin daha düşük olmasını beraberinde getirmesi bakımından önemlidir.

2.2.4. Dünyada ve Türkiye'de Podcast Evreni

Bu bölümde dünyada ve Türkiye'deki podcast evreni, yapılan pazar araştırmaları ile birlikte ele alınacak, durumun bir portresi çizilmeye çalışılacaktır.

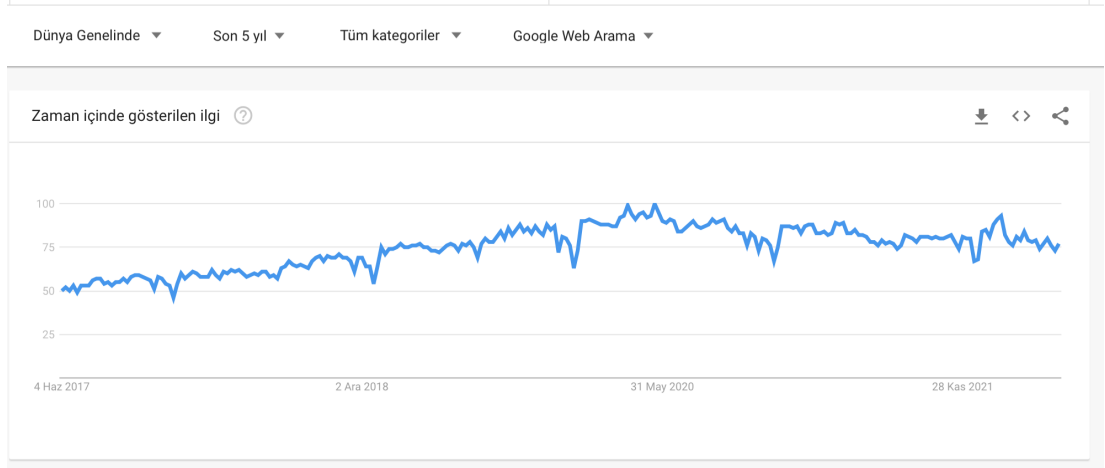
2.2.4.1. Dünyada Podcast Evreni

Son beş yılda, dünyada podcast, giderek yaygınlaşmaktadır. 2017 yılından bu yana Google aramalarında podcast kelimesinin ne kadar aratıldığına bakıldığında bir artış olduğu görülmüştür.

³⁴ Kaynak: web.archive.org

³⁵ Bknz. <https://serialpodcast.org/>

³⁶ Bknz. Kaynak: <https://www.latimes.com/entertainment/arts/la-et-cm-serial-season-3-20180905-story.html>

Kaynak: Google Trend Aramaları. Bknz. trends.google.com.tr.

Aktif podcast sayısında 2020'ye kıyasla 2021'de %20 oranında bir büyüme olmuştur. 2021'de 850 bin aktif podcast yayınlanmıştır. Bunlar toplam 48 milyon bölümden oluşmaktadır³⁷ (NealSchaffer, 2021). Haziran 2022'ye bakıldığında toplam podcast sayısının 4 milyonu aştığı görülmektedir.³⁸ Podcast sayısındaki artışın yanı sıra dinleyici sayısında da bir artış yaşanmıştır. 2018'den bu yana dinleyici tabanında %40 artış olmuştur. ABD'deki günlük podcast dinleyicilerinin yarısından fazlası, son iki yılda podcast dinlemeye başlamıştır (Podcasting Today Raporu).³⁹

Podcast endüstrisinin büyümesi podcast reklam harcamalarını da etkilemektedir. Dünya genelinde reklam gelirlerinde %15'lik bir artış vardır⁴⁰ (Chartable, 2020). ABD'deki reklam harcamaları 2021 yılında ilk beş ayda %23,8 oranında bir artış göstermiştir⁴¹ (Mediaradar, 2021). Sektörün büyümesi ve gelişmesiyle birlikte bu sesli kültürü insanların nasıl kullandığına, podcast dinleme alışkanlıklarına yönelik pazar araştırmaları da yapılmaktadır. Bunlara göre dinleyicilerin çoğu gençlerden oluşmakta, %67'si 18 ila 44 yaş grubunda yer almaktadır (Neal Schaffer).

³⁷ Detaylı bilgi için bknz. Kaynak: <https://nealschaffer.com/podcast-statistics/>

³⁸ Bknz. <https://podcastindex.org>

³⁹ Podcasting Today Raporu'nun üçüncü bölümünde yer almaktadır. bknz. <https://podnews.net/press-release/podcasting-opportunities-nielsen-s-advertising-marketers>

⁴⁰ Detaylı bilgi için bknz. Kaynak: <https://chartable.com/blog/2020-year-in-review>

⁴¹ Detaylı bilgi için bknz. Kaynak: (<https://mediaradar.com/blog/the-podcast-market-is-steaming-ahead-and-ad-spending-is-along-for-the-ride/>)

Podcast endüstrisinin 2019 sonrasındaki gelişimi dikkat çekicidir. Bı gelişmenin nedenlerinden biri şirketlerin podcast alanında hakimiyeti sağlamaya çalışması, podcastlere yatırım yapması ve yeni ortaklıklar kurmaya devam etmesidir. Bu dönemdeki önemli gelişmelerden biri Spotify'ın 2019 yılında bir podcast uygulaması olan Anchor'ı ve podcast girişimi Gimlet Medya'yı satın alması⁴² ile podcast sektörüne girişi olmuştur. Spotify, dijital müzik, podcast ve videolara erişim sağlanabilen ücretli bir platformdur.⁴³ Şu an dünyada ve Türkiye'de podcast, çoğunlukla Spotify üzerinden dinlenmektedir. Spotify, sektördeki bu hakimiyetini korumaya yönelik girişimlerde bulunmaktadır. Örneğin video podcast konusunda da güçlenmek isteyen Spotify son olarak video podcast kaydetme ve düzenleme uygulaması olan Riverside ile partner olduğunu açıklamıştır. Riverside, Spotify ve Anchor ile ortaklık⁴⁴ kurmuştur. Böylece Riverside kullanıcıları video podcastlerini Spotify dinleyicilerine sunma fırsatına sahip olmuş, Anchor'ın sağladığı hizmetlerden de faydalanmayı planlamışlardır. Chartable'ın yayınladığı verilere göre yeni içerik oluşturucuların çoğu podcast oluştururken Spotify'a ait Anchor'ı kullanmaktadır. Birçok yeni dinleyici, birincil podcast oynatıcısı olarak Spotify'ı kullanmaktadır⁴⁵ (Chartable, 2020).

2019 sonrasında sektördeki gelişmenin bir diğer nedeni de pandemidir. Özellikle 2019 yılında Mart ayında ortaya çıkan Covid-19 pandemisi nedeniyle sosyalleşme sınırlandırılmıştır. Bu sınırlılıkla birlikte bireylerin ses tüketiminde bir artış olmuştur. Örneğin Çin'de⁴⁶ yeni podcast yayınlanma oranı 2019'dan 2020'ye %400 artış göstermiştir. Podcast indirilme sayısı ise 36.000'in üzerindedir (iResearch, 2020). Ses tüketimin artmasıyla podcast dinlemelerinin gerçekleştiği ortamda da değişiklik olmuştur. ABD'de evden çalışma düzeninin etkisiyle birlikte dinleme, ev ortamına taşınmıştır. Dinlemelerin %48,5'i Covid-19'dan önce evde gerçekleşirken Mayıs'ta bu oran %70'e yükselmiştir⁴⁷ (Edison Research, 2020). Pandemi sürecinde okullarından ve arkadaşlarından, yakınlarından uzak kalan

⁴² Detaylı bilgi için bkz. (Kaynak: <https://webrazzi.com/2019/02/06/spotify-podcast-girisimi-gimlet-media-ve-anchori-satin-aldigini-duyurdu/>)

⁴³ Nisan 2006'da İsveç'te kurulmuştur. 2013 yılında Türkiye'de Spotify'ın kullanılmaya başlandığı yıldır.

⁴⁴ Bknz. Kaynak: <https://riverside.fm/anchor>

⁴⁵ Detaylı bilgi için bkz. Kaynak: <https://chartable.com/blog/2020-year-in-review>

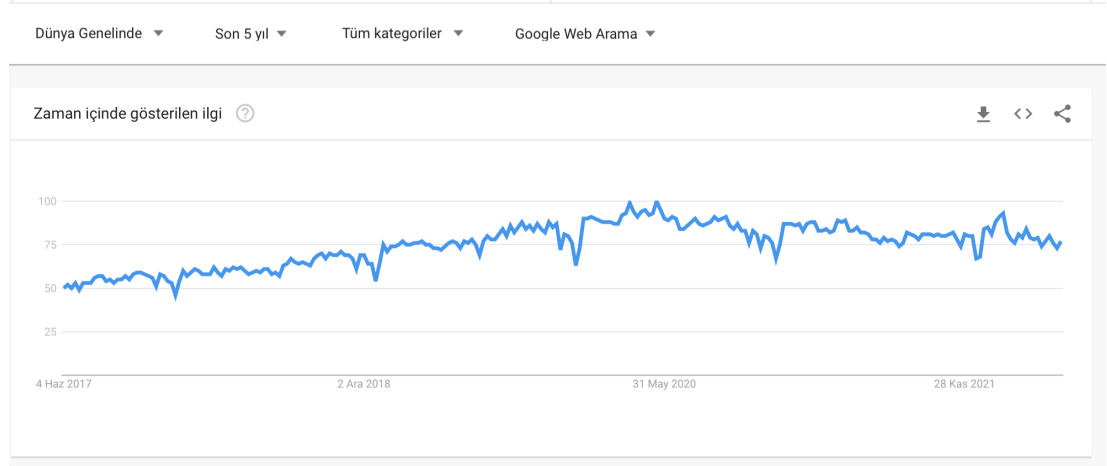
⁴⁶ Bknz. (Kaynak: <https://news.cgtn.com/news/2022-04-08/-Audio-content-booming-Podcast-business-grows-in-China-amid-pandemic-194rjPUXuBa/index.html>)

⁴⁷ Bknz. Kaynak: Kaynak: <https://www.edisonresearch.com/share-of-time-spent-listening-to-audio-at-home-in-the-u-s-increases-44-during-covid-19-disruption/>

çocuklar ve gençler bu süreçte yalnızlık duygusu yaşadıklarını, Z kuşağının %66'sı “ses”in kendilerini yalnız hissetmelerini engellemeye destek olduğunu belirtmektedir (Spotify Culture Next Global Survey, 2021). Pandeminin ilk dönemlerinde podcast güçlü bir performans sergilemiştir. Fakat işe gidiş geliş sırasında dinleme oranlarında bir azalma da olmuştur⁴⁸ (Reuters Gazetecilik Enstitüsü 2021 Dijital Haber Raporu).

2.2.4.2. Türkiye’de Podcast Evreni

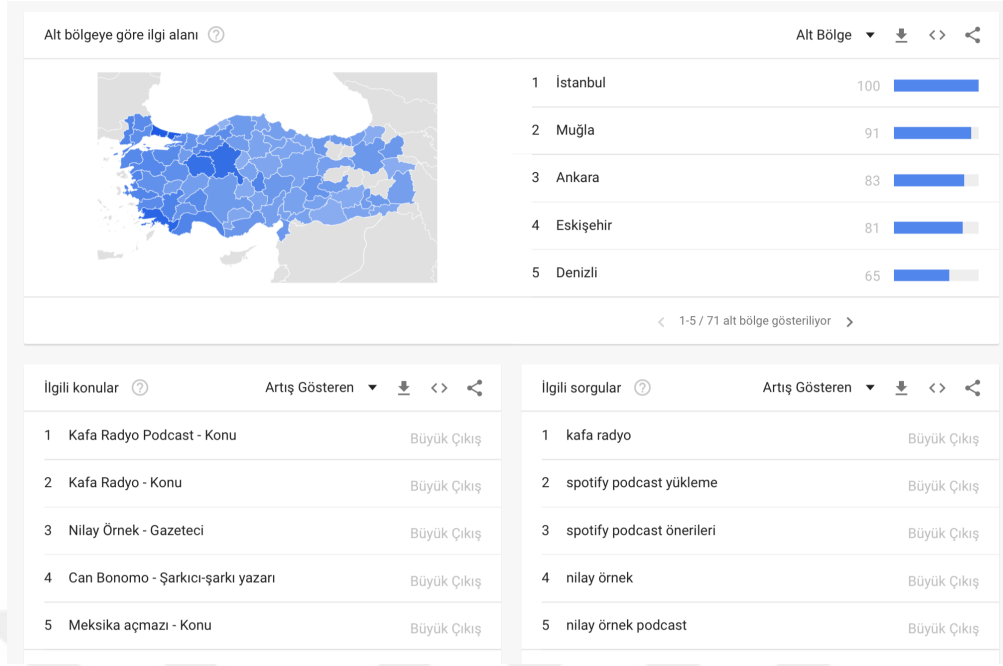
Son beş yılda Türkiye’deki duruma bakıldığında podcast’e gösterilen ilgide bir artış olduğu görülmektedir. Aşağıdaki görselde Google aramalarındaki durum gösterilmektedir.

Şekil 2.1 Türkiye’de Podcast Kelimesi Google Arama Trendleri
Kaynak: Google Trend Aramaları. Bknz. trends.google.com.tr

Türkiye’de podcast kelimesi aranırken aynı zamanda kullanıcılar tarafından ilgili başka aramalar da yapılmıştır. Podcast önerilerine, podcast’in nasıl yükleneceğine ilişkin bilgi almaya yönelik aramalar yapıldığı görülmektedir. Aynı zamanda Nilay Örnek gibi popüler podcasterların ve Meksika Açmazı gibi çok dinlenen podcastlerin arandığı görülmektedir. Bu aramalar çoğunlukla İstanbul’dan yapılmaktadır.

⁴⁸ Detaylı bilgi için bknz. Kaynak: reutersinstitute.politics.ox.ac.uk

Şekil 2.2 Dünyada Podcast Kelimesi Google Arama Trendleri
Kaynak: Google Trend Aramaları. Bknz. trends.google.com.tr

Podcast bilinirlik oranı dünya ile kıyaslandığında Türkiye’de bilinirliğinin daha az olduğu söylenebilir. Amerika’daki ve Birleşik Krallık’taki podcast bilinirlik oranı %70 oranının üzerinde (Edison Research, 2021), Avrupa’da %83 iken (Reuters Gazetecilik Enstitüsü, 2021) Türkiye’de podcast’in bilinirlik oranı %11’dir (Ipsos & Podbee, 2021). Fakat 2019 sonrasında podcast sayısında ve podcast dinleme oranlarında Türkiye’de de dünyada olduğu gibi bir artış yaşanmıştır. Türkçe podcast içeriklerinde son yıllarda artış olmuştur (Chartable, 2020).

Türkiye’de podcastler en çok (%48) Spotify üzerinden dinlenmektedir⁴⁹ (Ipsos Consumer Touch, Türkiye). Sırayla web (%23), Google Podcast (%16), Apple Podcast (%11) ve Deezer (%6) üzerinden podcast dinlendiği görülmektedir (Ipsos & Podbee, 2021). Türkiye’de 650.000 aktif podcast dinleyicisi bulunmaktadır. Bu dinleyicilerin podcast dinleme nedenleri arasında %43 bir şeyler öğrenmek, bir konuya vakıf olmak başta gelmektedir. Daha sonra sırasıyla eğlenmek, gülmek, iyi vakit geçirmek (%41) ve kafa boşaltmak, dertlerden uzaklaşmak (%41) gelmektedir. %30’u kaliteli şekilde zamanını değerlendirmek, %30’u gündemi takip etmek, %19’u ilham almak için podcast dinlemektedir (Ipsos & Podbee, 2021). Türkiye’de podcast dinleyicilerinin dinleme motivasyonlarına

⁴⁹ IPSOS ve Podbee tarafından 14 yaş üzeri kullanıcılarla yapılmıştır. Bknz. Kaynak: www.ipsos.com

bakıldığında göze çarpan motivasyonun kişisel gelişim olduğu gözlenmiştir. Kişisel gelişim için dinleyen tüketicilerde 10 kişiden 3 tanesi yabancı dil gelişimi için dinlemektedir⁵⁰ (Türkiye Podcast Tüketicileri ve Podcast Dünyası Araştırması, 2021).

Podcast'e ilginin artmasıyla birlikte bu alanda içerik üreten, yayıncılara kendi podcast içeriklerini nasıl üretebilecekleri hakkında bilgi vermeyi amaçlayan platformlara da rastlanmaktadır. Örneğin “*Podiolab*”⁵¹ yeni yayıncılara destek olmak için podcast yayıncılığına dair kaynaklardan, araştırmalardan bahsetmektedir. Alanda bilgi üretmeyi ve sektörün gelişmesini amaçlayan başka platformlar da vardır. *PodcastTurkey*⁵² bunlardan bir diğeridir. Türkiye'nin ilk global podcast uygulaması girişimi olarak pandemi döneminde ortaya çıkan *Podcaster App* de podcast alanında içerik üretmektedir.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI VE YORUM

3.1. Araştırmanın Konusu

Temelleri 1960'lı yıllarda atılan internetin ortaya çıkması, kişisel bilgisayarların yaygınlaşması, web 2.0 teknolojisine geçilmesi gibi bir birikimin sonucunda kullanıcılar pasif tüketiciler olmaktan çıkarak içeriğe yön verebilir hâle gelmişlerdir. Enformasyon toplumunun şekillenmesinde rol oynayan internet, kamusal alan tartışmalarını başka bir noktaya götürmüştür. İnternet, zaman ve mekânı kısıtlamalardan uzak olarak yeniden yapılandırması, kullanıcının katılımına izin vermesi, geleneksel medyaya göre denetimden daha uzak olması, herkesin erişimine açık olması gibi özellikleri bakımından karşıt kamuların var olabildiği bir alan olabilir. 2000'li yılların başında ortaya çıkan ve giderek yaygınlaşan podcast, farklı programcılarının kendilerini temsil edebildikleri, karşıt kamuların var olabildiği bir medya olarak düşünülebilir. Özgür kamusal alan tartışmalarında yeni bir mecra olduğu için bu çalışmada podcast'in incelenmesinin önemli olduğu düşünülmüştür. Bu çalışmanın konusu Türkiye'deki podcast kamusal alanıdır.

⁵⁰ Bknz. Kaynak: kimola.com

⁵¹ Detaylı bilgi için bknz. Kaynak: podiolab.com

⁵² Detaylı bilgi için bknz. Kaynak: www.podcastturkey.com

3.1.1.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Türkiye’deki podcast kamusal alanını daha yakından incelemek ve betimlemeye çalışmaktır. Bu çalışmada Türkiye’deki en popüler podcastler olabildiğince nesnel ölçütler içinde kategorilere ayrılacak ve bu farklı kategorilere göre betimlenerek podcast kamusal alanının bir haritası çizilmeye çalışılacaktır.

3.1.2.Araştırmanın Kapsamı

Bu çalışmanın araştırma evrenini Spotify’da yayınlanan sestten oluşan (audio) podcast içerikleri oluşturmaktadır. Spotify’da podcastler, popülerlik, yeni çıkanlar, toplum ve kültür gibi başlıklar altında sıralanmaktadır. Kullanıcılar anahtar kelimeler kullanarak istedikleri podcastlere erişim sağlayabilmektedirler. Podcastlerin bölümleri eskiden yeniye, uzundan kısaya gibi ölçütlere göre sıralanabilmektedirler. Podcast’e genel bir açıklama yazılabildiği gibi her bölüme, bölüm içeriğine dair farklı bir açıklama yazılabilmektedir. Podcastin içeriğine ilişkin bir tanıtım kaydı eklenebilmekte, bu kayıt sayfada sabitlenebilmektedir.

Bu araştırma için örneklem seçilirken Türkiye’de 2021 yılında Spotify’da en popüler olan podcast’lere erişmek hedeflenmiştir. Spotify 2021 yılı sonunda en popüler toplam 200 podcast’i açıklamadığı için hem Spotify’da hem de Apple Podcast’te 2-3 gün aralıklarla güncellenen “en popüler podcastler” başlığındaki 200 podcast takip edilmiştir. Bu izleme ile birlikte listelerde bir gün arayla değişiklik olmadığı görülmüş, ikinci gün ise mutlaka bir değişim yaşandığı gözlenmiştir. Bu nedenle birer gün arayla bir hafta boyunca “en popüler podcastler” listesi takip edilmiş, 17-19-21 ve 23 Kasım tarihlerinde her iki platformdaki liste izlenmiştir.⁵³ Listedeki sıralamada değişiklikler olduğu, fakat listenin genelinin pek değişmediği görülmüştür. Spotify 2021 yılı sonunda en çok dinlenen 5 podcast’i açıklamıştır. Bu listeye göre “Kendine İyi Davran, Merdivenaltı Terapi, Sesli Kitap Dünyası, Mitolojik İnciler, Fularsız Entellik” 2021 yılının en çok dinlenen ilk beş podcastidir. Spotify’ın açıkladığı ilk 5’in bu araştırmanın örnekleminde, ilk 22 içinde yer aldığı görülmüştür.

⁵³ Bu listeye ekler bölümünde yer verilmiştir.

Türkiye’de podcast’in en çok dinlendiği platformun Spotify olmasından hareketle, bu platformdaki listeler dikkate alınmıştır. İzlenen dört gün boyunca en az üç kez bu listede yer alan podcastler dahil edilmiş ve toplamda 193 podcast incelenmiştir. İnceleme sürecinde yayından kaldırılan/yayınlarına ulaşamayan podcastler (4) araştırmaya dahil edilmemiş, toplamda 189 podcast içeriği ele alınmıştır. Podcastler kategorilere ayrılırken son bölümlerinde (Kasım, Aralık başta olmak üzere) odaklandıkları konulara dikkat edilmekle birlikte ne ile ilgili olduklarına da bakılmıştır. Spotify ve diğer podcast platformlarında bu içeriklerin hangi etiketle var olduklarına da dikkat edilmiştir.

3.2. Literatür İncelemesi

Literatüre bakıldığında podcastlerin dinleyicilerine, üreticilerine, podcast içeriklerine ve podcastlerin yapısına yönelik, farklı yönlerine vurgu yapan çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Dünyada ve Türkiye’de podcast üzerine yapılan çalışmalar bu bölümde olabildiğince kapsayıcı şekilde ele alınmıştır.

3.2.1. Podcast Kullanıcılarına Yönelik Araştırmalar

Kullanıcıların Demografik Özelliklerine Dair Araştırmalar

Podcast kullanıcılarının yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi değişkenleri bağlamında özelliklerini belirlemeye yönelik çalışmalar literatürde yer almaktadır.

Podcast kullanıcılarının yaygın yaş aralığı 35-44 (%40) olarak tespit edilmiştir (Markman, 2012). Podcasting, 30 yaş üzerindekiilerin egemenliğindedir (Markman ve Sawyer, 2014). İsrail’de yapılan bir araştırmada da dinleyicilerin 45 yaş altında yüksek eğitimli kişiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Podcastler çoğunlukla ayrıcalıklı ve teknolojiye yakın gruplar tarafından kullanılmaktadır (Samuel-Azran ve diğ. 2019). Eğitimli ve profesyonel erkekler tarafından podcastler kullanılmaktadır (Markman ve Sawyer, 2014). Başka bir çalışmada da (Markman, 2012) benzer şekilde katılımcıların yüksek eğitimli oldukları saptanmıştır. Katılımcıların %35’ten fazlası lisans derecesine, %25,6’sı daha yüksek bir dereceye

sahiptir. En yaygın iki alan olarak %22,3 oranında sanat/tasarım/eğlence/medya; %21,6 bilgisayar/bilgi teknolojisi alanında eğitilmiş kişiler ağırlıktadır.

Podcastlerin içeriklerine bakıldığında yaş konusunda değişikliklere rastlanmıştır. ABD’de politik podcastleri en fazla dinleyenler 50 yaş ve üzerindedir. Gençlerin bu tür podcastleri dinleme oranının düşük olduğu (%2,5) sonucuna ulaşılmıştır. 2019 yılında podcast üreticilerine yönelik yapılan bir çalışmada üreticilerin 29-58 yaş aralığında ve üniversite mezunu olduğu belirtilmiştir. Görüşülen yayıncıların kendi alanlarında uzman kişiler olduğu ifade edilmiştir (Birsen, 2021). Newman ve Gallo’nun 2019 yılında ABD, Birleşik Krallık, Avustralya, Fransa ve İsveç’te trend olan haber podcastlerinin incelendiği ve yaklaşık 30 yayıncıyla görüştükleri araştırmaya göre dinleyiciler 18-24 yaş aralığındadır.

Podcast kullanıcılarına yönelik çalışmalarda cinsiyet değişkenine göre de inceleme yapılmıştır. Çalışmaların bir kısmında podcast kullanımının cinsiyete göre değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Podcast kullanıcılarının çoğunlukla erkeklerden oluştuğu tespit edilmiştir (Chadha, Avila ve Zúñiga, 2012; Markman ve Sawyer, 2014; Samuel-Azran ve diğ. 2019). Podcast kullanıcılarının cinsiyet farklılıkları podcast içeriklerine göre değişmektedir. Spor türündeki podcastleri dinleyenlerin yarısından fazlasının erkek olduğu tespit edilmiştir (Chadha, Avila & ve Zúñiga, 2012). Boling ve Hull tarafından 2018 yılında yapılan bir araştırmada gerçek suç podcast dinleyicisinin ağırlıklı olarak kadınlar olduğu saptanmıştır.

Podcast Kullanım Motivasyonları

Literatüre bakıldığında podcast kullanıcılarının motivasyonlarının kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı çerçevesinde ele alındığı çalışmalara rastlanmıştır (McClung ve Johnson, 2010; Chung ve Kim, 2015; Boling ve Hull, 2018; Perks, Turner ve Tollison 2019; Chan Olmsted ve Wang, 2020; Craig, Brooks ve Bichard, 2021). Bu çalışmalarda ortak olarak **eğlence** motivasyonundan (McClung & Johnson, 2010; (Chadha, Avila ve Zúñiga, 2012; Swanson, 2012; Chung ve Kim, 2015; Boling ve Hull, 2018; Perks, Turner ve Tollison, 2019; Samuel-Azran ve diğ., 2019; Pavelko ve Myrick, 2020; Chan Olmsted ve Wang,

2020; Craig, Brooks ve Bichard, 2021), **rahatlık/kolaylık** (Swanson, 2012; Chung ve Kim, 2015; Boling ve Hull, 2018), **kaçış** motivasyonundan (Chung ve Kim, 2015; Craig, Brooks ve Bichard, 2021) ve **bilgi** motivasyonundan (Swanson, 2012; Chung ve Kim, 2015; Perks, Turner ve Tollison, 2019; Samuel-Azran ve diğ., 2019; Chan Olmsted ve Wang, 2020; Craig, Brooks ve Bichard, 2021) bahsedilmektedir. Podcastin ekrana bakma ihtiyacı hissettirmedeği için başka bir işle meşgulken de dinlemeye izin veren yapısı (*multitasking*) (Swanson, 2012; Perks ve Turner, 2019; Perks, Turner ve Tollison 2019, Kaynar, 2021) araştırmalarda kullanıcılar açısından ön plana çıkmıştır.

2010 yılında yaptıkları çalışmada McClung ve Johnson (2010) podcast kullanıcıların motivasyonlarının eğlence, istedikleri zaman dinlemeye imkân vermesi, programların kaydedilebilmesi ve kütüphane oluşturma, tükettikleri podcastler hakkında arkadaşlarıyla ve diğer hayranlarla tartışmaya imkân veren sosyal yönü olduğu sonucuna varmışlardır. 2011 yılında yapılan bir başka çalışmada teknoloji/medya, içerik, kişilerarası, kişiye özel, süreç ve mali olmak üzere altı güdüden bahsedilmektedir. Podcast yapmaya başlamanın en sık belirtilen nedeni radyo yayıncılığı yapma arzusu olarak ifade edilmiştir. Daha düşük maliyetli oluşu, esnek olması ve kolay yapılabilmesi gibi nedenlere ek olarak kısıtlamaların da daha az olması radyo yayıncılığının tercih nedenleri arasındadır. İkinci neden ise podcast dinleyicisi olmak olarak ifade edilmiştir. Bir diğer faktör ise podcast'lerin konusuna olan ilgi olmuştur (Markman, 2012).

Podcastin ilgi çeken ve sürekli değişen içeriği sebebiyle radyoya tercih edildiği saptanmıştır. Podcast'lerin mobil cihazlardan dinlenebilir olması, ekrana bakma ihtiyacı hissettirmemesi, dinlerken diğer işleri yapabilmeye fırsat vermesi nedeniyle televizyona tercih edildiği belirtilmiştir. (Perks ve Turner, 2019) İsrail'de podcast kullanımının nedenleri arasında yeni bilgi edinme, sosyal-arkadaşlarla yeni verileri paylaşma arzusu, eğlence, hobi ve uykuya dalmaya yardımcı olmanın bir yolu olduğu belirtilmiştir (Samuel-Azran ve diğ., 2019). Bir başka çalışmada çalışan kişiler, yolda geçirdikleri zamanı verimli değerlendirmek için podcast dinlediklerini ifade etmişlerdir. Podcast yayınlarının radyo frekanslarının kesildiği yerlerde bile önceden kaydedilerek dinlenebiliyor olması önemli bir faktördür (Ülkü ve Öze, 2019).

2020 yılındaki bir araştırmada suç/komedi türündeki “My Favorite Murder” isimli podcastin hayran kitlesine Facebook sayfası yoluyla çevrimiçi bir anket gönderilmiştir. Ankete katılan 826 kişiden 541’i belirli bir ruhsal hastalık (*mental illness*) teşhisi koyulmuş kişilerden oluşmaktadır ve çalışmada bu kişilere odaklanılmıştır. Sonuçlara göre en sık belirtilen iki motivasyon şu şekildedir: 541 katılımcının %79,7’si gerçek suça olan ilgisi nedeniyle %67,3’ü eğlence için takip etmektedir. Diğer cevaplar arasında sosyal destek ve ruhsal sağlık (*mental health*) bağlantısı yer almaktadır (Pavelko ve Myrick, 2020).

Podcast yapımcılarının mottivasyonlarını ele alan çalışmada Şener (2020), Türkiye’de podcast yayıncılığı yapan Nilay Örnek, Özgür Mumcu, Kemal Göktaş gibi 18 isimlerle görüşmeler yapmıştır. Türkiye’de podcast yapmanın ne gibi zorlukları olduğu, gazetecilerin neden podcast’e yöneldiği, üretim süreçlerinde nelere dikkat edilmesi gerektiği gibi sorular tartışılmıştır. Podcast’in bir anlatım biçimi olduğu, bir gazetecilik mecrası olabildiği ama aynı zamanda faaliyette olan bir gazetecilik mecrasının destekleyicisi de olabildiği, iyi ekipmanın ve eldeki ekipmanın iyi kullanılmasının önemli olduğu, başarılı bir podcast yapmak için iyi planlamanın, uzman yapımcıların, iyi bir metnin, dikkat çekici bir içeriğin, dinleyicilerden alınan geri bildirimlerin çok önemli olduğu vurgulanmıştır. Birsen (2021), podcast yayıncılarının yayın motivasyonlarını incelemiş, en belirgin motivasyonun konuşmak ve anlatmak isteği olduğu ifade edilmiştir.

3.2.2. Podcast Yayınlarının İçerik Analizi

İçerik analizi açısından podcast’in, yeterince incelenmeyen bir alan olduğu söylenebilir. Alanyazında bulunan iki araştırmaya bu bölümde değinilecektir. Bunlardan ilki 2012 yılında ABD’de yapılan bir araştırmada beş bakanlık tarafından üretilen 67 dini podcast bölümünün içerik analizinin yapıldığı çalışmadır. Dini programların en hızlı büyüyen podcast alanları arasında olmasından hareketle yapılan bu çalışmada içeriklerin çoğunlukla vaaz temelli olduğu, Hristiyanlık’a kendini adanmış dinleyicileri hedeflediği tespit edilmiştir. İçeriklerin düzenlenmeyen kısımlarının olduğu, prodüksiyon olarak beklenenden düşük kalitede olduğu ifade edilmiştir (Swanson, 2010).

2019 yılında ilk üç İsveç grafiti podcast'inin incelendiği bir çalışmada amatör podcast üreticileri tarafından üretilen kamuya açık ve kâr amacı gütmeyen podcastler analiz edilmiştir. 29 podcast bölümü incelenmiştir. Çalışmaya göre grafiti podcasti, grafitinin anlamının tartışıldığı anımsatıcı bir topluluk oluşturmuştur (Jakobson, 2019). Ana akım söyleme karşı bir meydan okuma için podcastin kullanıldığı şu şekilde ifade edilmiştir: *“Graffiti yazarları, çalışmalarını korumak ve hatırlamak ve sanatlarının kir/pislik olarak temsil edildiği bir söyleme meydan okuyan anlatılar sunmak için çağdaş medya teknolojisini kullanırlar. Altkültür podcastlerinde orta yaşlı grafiti yazarları grafitinin hayatlarında bıraktığı kalıcı izler üzerine halka açık sohbetler yapıyorlar.”* (Jakobson, 2019, s. 1)

3.2.3. Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Podcast’e Yönelik Çalışmalar

2018 yılında podcast yayıncılarının kimliklerini nasıl sergilediklerini inceleyen bir çalışma yapılmıştır. Nefret suçu hikâyelerinin kitle iletişim araçlarında yanlış ve yetersiz aktarıldığı ifade edilmiş ve podcasting teknolojisinin Qpodder’ların⁵⁴ geylere karşı nefret suçları hakkında bilgi dağıtmasına izin verdiği belirtilmiştir. Bu anlamda queer podcaster’ların kendilerini meşrulaştırdıkları ve kişisel olanı kamusal alana davet ettikleri ifade edilmiştir (Fox, 2018). Aynı yıl bir başka bir araştırmada (Richardson ve Green, 2018), vaka çalışması üzerinden podcasting’in feminist potansiyeli ele alınmıştır. Kadın akademisyenlerin akademik konferanslara erişiminin önünde erişimi engelleme potansiyeli taşıyan etkenlerden bahsedilmiş ve araştırmada podcast’in kolaylıkla uluslararası ve disiplinlerarası bir konuşma noktası hâline gelebileceği ifade edilmiştir. Podcast’in konferansın mekânsal sınırlamalarının dışında kalmaktadır. Bunun dışında zamansal kısıtlamalardan bağımsız olması, evde kaydedilebilir olması, ve topluluk önünde konuşma kaygısı olan bilim insanları için önemlidir. Lindgren (2018) tarafından yapılan, #Metoo hareketinin yayılmasından sonra sosyal medyada işyerinde cinsiyetçilik sorununa küresel bir ilgi başladığı ve tartışmaların çoğunun kadın

⁵⁴ Qpodder, queer podcast yayıncıları olarak tanımlanır. “Qpodder’lar, anlatılar ve ses manzaraları kullanarak algılanan marjinalleşmeye dikkat çekiyor ve meydan okuyor. Queer podcast yayıncıları, değişen öznelliklerinin ve gerilimlerinin dramasını gerçekleştirir; bunu yaparken de kendilerini meşrulaştırırlar ve kişisel olanı kamusal alana davet ederler.” (Fox, 2008: 1261)

tacizine odaklandığını belirten araştırmada daha öncesinde profesyonel yaşamda cinsiyet eşitliğiyle ilgili mesajların medyada bu kadar ilgi görmediği ifade edilmiştir. Podcast'in kolay üretilebilmesi ve erişilebilmesine bağlı olarak işyerinde toplumsal cinsiyet konusunu tartışmak için uygun bir format olabileceği belirtilmiştir. (Lindgren, 2018)

Podcast dinleyicisi ve üreticisi kadınların alanda yetersiz temsil edildiğine dair çalışmalar literatürde yer almaktadır. Bu çalışmalardan birinde (Werner ve diğ. 2020) Apple'ın en iyi 100 podcast yayınında kadınların yetersiz temsil edildiği, bunun sebebinin kadınların çok fazla podcast yapmamasından mı ya da yaptıkları yayınlarının tanınmamasından mı kaynaklandığını söylemenin zor olduğu ifade edilmiştir. Teknoloji bilgisinin ve deneyimlerinin erkeklerin hakimiyetinde olmasının kadınların podcast içerikleri üretmesinin önünde bir engel olabileceği ifade edilmiştir. Çalışmada, kadınların podcast yayınlarında erkeklerin gerisinde kalmalarına neden olan konulardan biri ses perdesi olarak ele alınmıştır. Düşük ses perdelerinin daha yetkin, zeki, lider olarak algılandığı ve bu nedenle daha fazla tercih edildiği, kadınların sesinin bu nedenle daha az popüler olabildiği ya da daha az sese sahip olarak algılanmalarına yol açabildiği ifade edilmiştir. Birleşmiş Milletler Raporu'nda yer alan, insanların otoriter ifadeler verirken erkek sesini, yardımcı olduğunda ise kadın sesini sevdiklerine dair ifadeye yer verilerek kadınların seslerini daha erkeksi hâle getirmelerini beklemek yerine, kadınların seslerinin podcast yayınlarında daha çok yer almasını sağlayarak bu önyargının ortadan kaldırılabilmesi ifade edilmiştir.

3.2.4. Podcastlerin Yapısal Analizi

Demir ve Yılmaz (2020) Covid-19 pandemi sürecinin Türkçe podcast yayınlarında nasıl ele alındığını incelemiş, Spotify'da yayınlanan Türkçe podcastleri ele almışlardır. Bu çalışmada içeriklerin daha çok bireysel olarak oluşturulduğu saptanmıştır. Covid 19 ile ilgili bilgilendirme, fikir ve bilgi paylaşımı öne çıkmıştır.

Carvalho, Aguiar & Maciel tarafından ortaya koyulan (2009) podcast sınıflandırma sistemini kullanarak 2021 yılında yapılan ve podcast'lerin yapısal özelliklerinin analiz edildiği çalışmada (Türkoğlu ve Ağca, 2021) NTV Radyo'da yer

alan programlar incelenmiştir. NTV Radyo'nun canlı yayın akışı 15 günlük süre içinde takip edilmiş, güncel olarak yayınlanan 29 podcast içeriği incelenmiştir. Buna göre NTV Radyo podcast içeriklerinde haftalık yayın periyodu tercih edilmektedir. Bilgilendirici türde 14 podcast, eleştiri/yorum türde 5 podcast, yönlendirici türde 3 podcast ve rehber / yönergeler türünde ise 1 podcast olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Amaç bakımından ele alındığında fikir ve bilgi paylaşımında bulunmak önceliklidir. İkinci amaç ise bilgilendirmek olarak belirlenmiştir. Süreye bakıldığında genel olarak 30 dakikanın altında programlar üretildiği belirtilmiştir. NTV'nin bireysel değil, kurumsal içerik üretimi yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye'deki podcast evrenini analiz etmek amacıyla Türkçe içerikli yayınların analiz edildiği bir çalışmada (Kutlu, 2020) programların 30-45 dakika arasındaki orta uzunlukta yayınlar olduğu, gündem-haber siyaset, teknoloji-girişim-oyun ve kültür-sanat-edebiyat kategorisindeki yayınların ağırlıkta olduğu tespit edilmiştir. Yayınlar 2-5 kişilik gruplar tarafından yapılmaktadır. Dünyadaki yaygın podcast içerikleriyle Türkiye'deki içeriklerin benzer özellikler taşıdığı sonucuna varılmıştır. Eski ve uzun soluklu 11 podcast programının incelendiği bir başka çalışmaya göre (Birsen, 2021) Türkçe içerikli podcast yayınları gündem-haber-siyaset, teknoloji-girişim-oyun ve kültür-sanat-edebiyat kategorilerinde yoğunlaşmaktadır.

3.2.5. Podcast'in Eğitimde Kullanılması

Teknoloji ilerledikçe podcast aracılığıyla öğrenme de önem kazanmıştır. Dil konusunda dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmesi bakımında podcast'ler incelenmiştir. Podcast'in Türkçe öğretiminde kullanımına (Kurt ve Göçer, 2021), coğrafya dersinde podcast kullanımının derslerdeki başarıya etkisini inceleyen bir çalışma (Çağlar, 2022) ve yabancı dil öğreniminde podcast dinlemenin etkisi araştırılmıştır. (Şendağ ve diğ., 2017) Mobil öğrenmede podcast kullanımına ilişkin akademik çalışmaların incelendiği bir çalışmada podcastlerin istenilen zaman istenilen yerde dinlemeye imkân vermesi, tekrar edilmeye açık olması ve kalıcılığı kolaylaştırıcı özellikler olarak ön plana çıktığı ifade edilmektedir. (Gülseçen, Gürsul ve diğ., 2010) Bir diğer çalışmada podcast'in öğrenmede kullanılmasının nedenleri olarak dinleyerek öğrenme sağlaması, hızlı ve kolay olması ve kalıcılık nedenleri vurgulanmıştır. (Çağlar, 2022) Kanada'da tıp öğrencileriyle yapılan bir çalışmada podcast dinledikten sonra test puanlarına olumlu şekilde yansdığı sonucuna

ulaşılmıştır.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Podcastin yüksek öğrenimde kullanımına ilişkin çalışmalarında Carvalho, Aguiar ve Macial (2009) literatüre ve kendi çalışmalarına dayanarak bir sınıflandırma önerdiklerini belirtmektedir. (s: 134) Kutlu (2020) daha sonra iletişim-medya çalışmaları çerçevesinden ele alınarak oluşturulan bu sınıflandırmaya göre bir çalışma yapmıştır. Buna göre podcastler tür (bilgilendirici-eleştiri/yorum-yönergeler, gündem, destekleyici), ortam (sesten oluşan podcast-video podcast), uzunluk (kısa-orta-uzun), içerik üreticisi (bireysel-grup-topluluk), stil (kurumsal-bireysel) ve amaca (bilgilendirmek, haberdar etmek, analiz etmek, geliştirmek, kamuoyu oluşturmak, eğlendirmek, motive etmek vb.) göre olmak üzere altı boyutta ele alınmıştır. Bahsedilen sınıflandırma bu çalışmadaki örnekleme uyarlanmıştır. Bu sınıflandırmaya göre podcastler uzunluklarına, formatına, içerik üreticisine ve amacına göre sınıflandırılmaktadır. Bu çalışmada ise kullanılan dile, içerik üreticisine, bölüm sürelerine, yayın aralıklarına, devamlılıklarına, formatlarına, türlerine, amaçlarına ve konularına göre 189 podcast incelenmiştir.

Sınıflandırmak için kullanılacak kategoriler aşağıda detaylı olarak ele alınmıştır:

Dil

Podcast içerikleri, anlatım yapılan dile göre ele alınmıştır. Yayında hangi dil ya da diller kullanılarak anlatım yapıldığına bakılmaktadır.

Stil

Bireylerin deneyimlerini, fikirlerini paylaştıkları, resmi bir niteliği olmayan içerikler *bireysel* stil olarak belirlenmiştir. Bireylerin herhangi bir kurum bünyesinde olmadan, kendi hazırladıkları podcastlerdir. Bu tür podcastler genellikle kişilerin konuyu kendilerinin belirledikleri, çekimlerini kendilerinin yaptıkları programlardır. Resmi kurumlar ve kuruluşlar ile tüzel kimliklerin yayınları

kurumsal stil olarak belirlenmiştir. Örneğin TRT, BBC gibi kamusal yayıncıların içerikleri burada ele alınır.

Format

Her bölümde tek kişinin yer aldığı, tek kişi tarafından sunulan yayınlar *solo*; sohbet şeklinde ilerleyen, her bölümde iki ya da daha fazla kişinin birlikte yürüttüğü yayınlar *sohbet/ortak* formatındaki yayınlardır. Konukların olduğu, soru-cevap şekilde ilerleyen yayınlar *röportaj* formatındaki podcastlerdir. Ders anlatımı yapılan, konferanslardan, seminerlerden, tv programlarından konuşma kayıtlarının podcast içeriği olarak yüklendiği programlar *konuşma kayıtları* olarak belirtilmiştir. Bu içerikler podcast için hazırlanmış olmasa da daha sonra podcast hâline getirilmişlerdir. Tüm bunların dışında *sesli hikâye, şiir seslendirmesi, sesli tiyatro, yazı seslendirmesi* ve *tv, dizi, film*den bölümler olarak belirtilen formatlar da vardır.

Tür

Bilgilendirici

Kavramların tanımlarının verildiği, uzmanların konuk olduğu ve bilimsel bilgiler paylaştıkları, kuramlardan, araştırma sonuçlarından ve istatistiklerden bahsedilen, yazarlardan ve kitaplardan alıntılar yapılan programlar bilgilendirici türdeki içeriklerdir.

Destekleyici

Ruh sağlığı, fiziksel sağlık, meditasyon, yoga, kişisel gelişim, ilişkiler gibi alanlarda dinleyicileri destekleyen, yönlendiren, ilham veren ve motive eden yayınlar destekleyici türdeki içeriklerdir.

Eleştiri/Yorum

Podcast'in konusunun ele alındığı, masaya yatırıldığı içeriklerdir. Kitap, film, diziler, günlük yaşam vb. hakkında yorumlar, eleştiriler yapılan yayınlar eleştiri/yorum türündedir.

Eğlence, Boş Zaman

Mitoloji, sesli kitap, sesli hikâye, radyo tiyatrosu, şiir seslendirmeleri, müzik programları, filmlerden bölümler, dizilerden bölümler vb. podcastler eğlence ve boş zaman türündeki yayınlardır.

Kişisel Günlük

Yayıncının kendi günlük yaşamından kesitleri, işledikleri konuya dair kendi deneyimlerini, düşüncelerini paylaştıkları içeriklerdir. Konular genelde tek bir yere odaklanmaz, hayatın içinden herhangi bir konu olabilmektedir.

Gündem

Türkiye gündeminden ya da dünya gündeminden siyaset, spor, iş, ekonomi vb. konulara ilişkin yayınlardır.

Hikâye

Mitoloji, gerçek suç, korku, çocuklar için masallar gibi hikâye anlatımı yapılan ya da hikâyeler üzerine konuşulan yayınlardır.

Amaç

Yayınlara ağırlıklı olarak hangi amaçla yapıldıkları ele alınmaktadır. Bir podcast'in birden çok amacı olabilmektedir.

1. Bilgilendirmek
2. Fikir/Bilgi Paylaşmak
3. Deneyim Paylaşmak
4. Eğlendirmek
5. Yabancı Dili Geliştirmek
6. Motive Etmek
7. İlham Vermek
8. Haberdar Etmek
9. Analiz Etmek

Süre

Podcast üreticilerinin hangi uzunlukta podcast içerikleri hazırladıklarını incelemek için bölümlerin sürelerine bakılmaktadır. 1-6 dakika arasındaki bölümler *kısa süreli*, 6 dakika ve 15 dakika arasındaki bölümler *orta* uzunlukta, 16 dakika ve daha uzun bölümler *uzun* süreli podcastlerdir.

Yayın Aralıkları/Düzen

Podcast üreticilerin ne sıklıkta yeni içerik paylaştıkları incelenmektedir. Belli bir aralıkta, rutin olarak yapılan yüklemeler *düzenli*, tek seferde birden çok podcastin yüklendiği ya da belli bir rutini olmayan yüklemeler *düzensiz* olarak ele alınmaktadır.

Devamlılık

Podcastlerin devamlılığı ele alınmaktadır. Son zamanlarda yeni içerik yüklenip yüklenmediğine bakılmaktadır.

Konu

Spotify’da ve diğer platformlarında podcastler yüklenirken içeriği konumlandırmak için etiketler kullanılmaktadır. Üreticiler podcast programını yüklerken bu etiketlerden birini ya da birkaçını seçebilmektedirler. Bu incelemeyi yaparken eğer varsa bu etiketlerden de faydalanılmaktadır. Fakat bu araştırmada daha detaylı bir inceleme yapılmaya çalışılacaktır. Bu kategoride podcastlerin ağırlık olarak odaklandıkları konular ele alınmaktadır.

3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmada Spotify tarafından 2021 yılı sonunda yıl boyunca en çok dinlenen 200 podcast’e ilişkin bilginin paylaşılmaması nedeniyle bu araştırmada 17-23 Kasım 2021 tarihleri arasında bir izleme çalışması ile 189 podcast’ten oluşan bir örneklem oluşturulmuştur. Örneklem oluşturulurken süreç içerisinde yayından

kalkan podcastler olmuş, dolayısıyla bu podcastler araştırmaya dahil edilememiştir. Spotify’da daha kısıtlı veriler olduğu için podcast yayıncılarının yaş ve cinsiyet dağılımı ile podcast’lerin dinleyici sayısına ve dinleyici yorumlarına bakılamamıştır. İki üç günde bir güncellenen en popüler podcast listesini hangi ölçütlere göre oluşturdukları (tıklanma, dinleme, arama sayısı gibi) konusunda Spotify’ya ulaşılmaya çalışılmış fakat bu konuda bir cevap alınamamıştır. Araştırmada podcast’in karşıt kamusal alan potansiyelinden bahsederken en çok dinlenen podcastleri inceliyor olmak önemli noktaların gözden kaçırılmasına sebep olabileceği olasılığı göz önünde bulundurulmaktadır. Fakat çalışmanın örnekleminin güvenilir bir zemine oturtulması ve genel eğilimi görmek açısından en çok dinlenen podcastler incelemeye dahil edilmiştir. Dolayısıyla bu çalışmanın yukarıda bahsedilen sınırlılıkları bulunmaktadır.

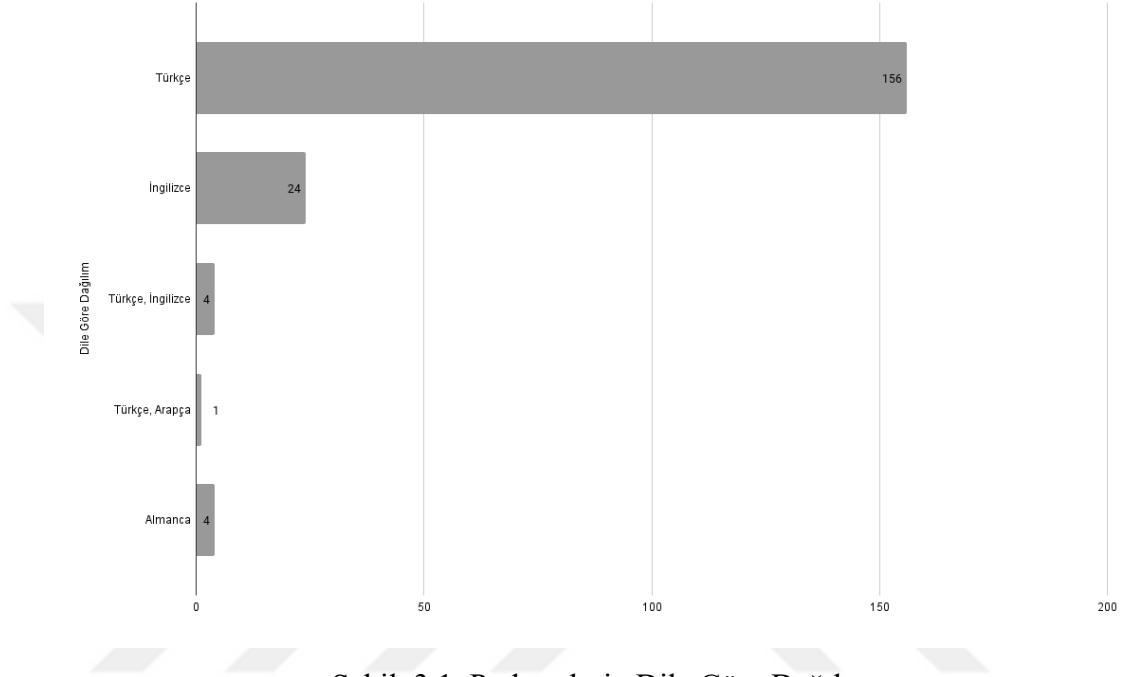
3.5. Bulgular ve Yorum

Bu araştırma kapsamında 189 adet podcast incelenmiştir. Podcastlerin genel görünümüne bakıldığında içeriklerin Spotify dışında Apple Podcast, Soundcloud, Google Podcast gibi farklı platformlara aynı anda yüklenebildiği görülmektedir. Podcast’lerde genellikle ilk bölümde programın içeriğinden bahsedilmekte, podcaster kendini tanıtmakta ve programın formatına yönelik bilgiler vermektedir. Podcastlerin ilk bölümünde giriş niteliğinde olan ve programın amacına, formatına dair bilgiler içeren kısa bölümler yer almaktadır. Podcast yayıncıları sosyal medyayı etkin kullanarak programların tanıtımlarını yapmakta ve dinleyicilerle etkileşime geçmektedirler. Bu etkileşim farklı yollarla olabilmektedir. Örneğin programlarda konuşulan konulara ilişkin illüstrasyonlar, portreler, soru-cevaplar sosyal medya hesaplarından paylaşılmaktadır. Sosyal medyada dinleyicilerin görüşleri, önerileri, soruları alınarak sonraki program içeriklerinin buna göre şekillendirilmesi mümkün olmaktadır. Hikâye anlatımının podcastte önemli bir yeri vardır. Konudan bağımsız olarak hikâye anlatımı tarzında yayın yapıldığı görülmektedir. Bilim ve teknoloji, tarih gibi alanlarda yapılan yayınlarda da hikâye anlatımı önemli yer tutar. Bu anlatım podcastlerde müzikle, ses efektleriyle desteklenebilmektedir.

Podcastler dile, stile, formata, konuya, türe, program sürelerine, program aralıklarına, devamlılıklarına ve işledikleri konuya göre incelenmiş ve

sınıflandırılmıştır. Elde edilen bulgular, aşağıda detaylı olarak açıklanacaktır.

3.5.1. Podcastlerin Dile Göre İncelenmesi

Şekil. 3.1. Podcastlerin Dile Göre Dağılımı

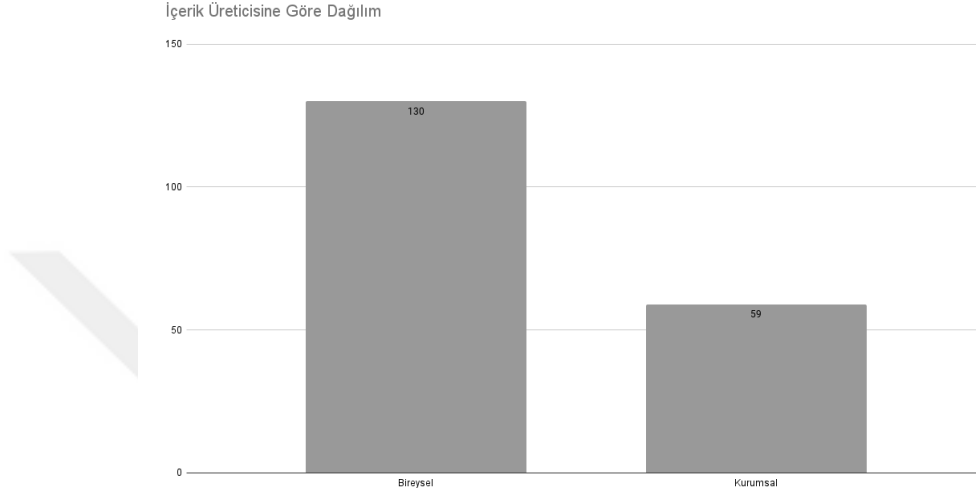
İncelenen 189 podcastin 156'sında sadece Türkçe dilinde yayın yapılmaktadır. Türkçe'yi sırayla İngilizce (24), Almanca (4) takip etmektedir. 189 podcast'in 184'ünde tek bir dil kullanılırken; 4'ü İngilizce-Türkçe, 1'i Arapça-Türkçe olmak üzere 5 podcast, iki dilli yapılmaktadır. Türkçe dışındaki dillerde yayınlanan podcastlerin çoğunlukla yabancı dil öğrenimine odaklanan podcastler oldukları görülmüştür. Yabancı dil öğrenimine yönelik podcastlerde yabancı dil ile birlikte anlatım dili olarak Türkçe de kullanılmaktadır.

Az sayıda olmakla birlikte dünyada en çok dinlenenler arasına giren yabancı dil öğrenimi dışında yabancı dilde yayın yapan podcastlerin Türkiye'de de dinlendiği görülmektedir. Örneğin "The Joe Rogan Experience" komedyen Joe Rogan'ın komedi türündeki programından bölümlerin paylaşıldığı bir podcast programıdır. 2021 yazında dünyada en çok dinlenen podcast olmuştur.⁵⁵ Bunun

⁵⁵ Kaynak: www.medium.com

dışında dünyada en çok dinlenen podcastler arasına giren iki podcast'e (Ted Talks Daily ve Anything Goes with Emma Chamberlain) daha bu araştırmanın örnekleminde rastlanmıştır.

3.5.2. Podcastlerin İçerik Üreticisine Göre İncelenmesi

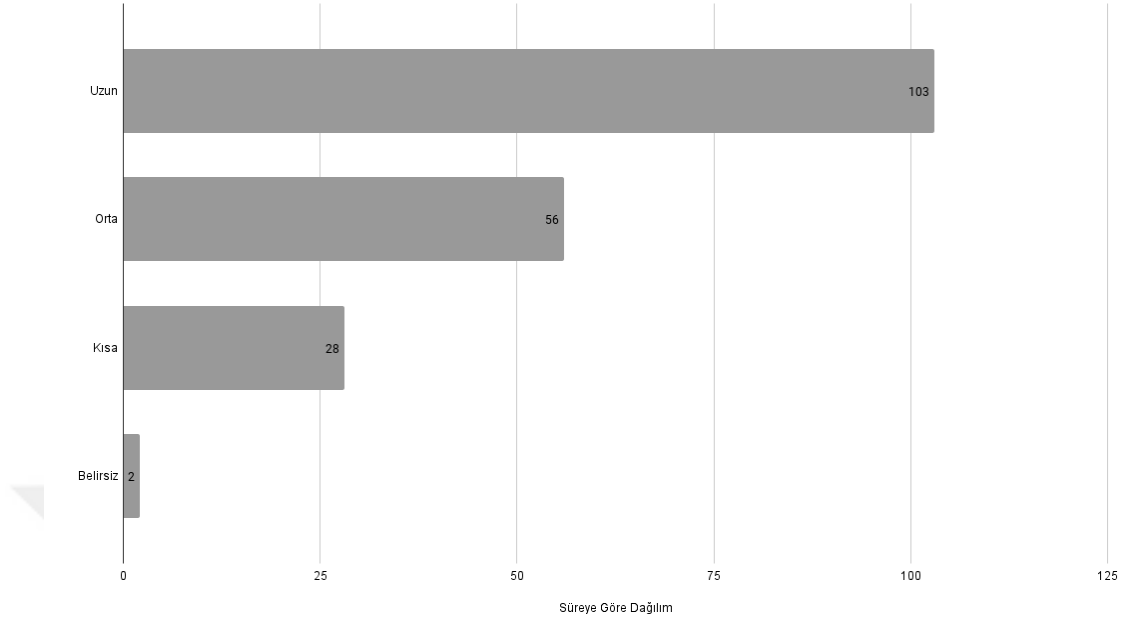

Şekil 3.2. Podcastlerin İçerik Üreticisine Göre Dağılımı

189 podcastten 130'u bireysel içerik üreticileri, 59'u ise kurumsal içerik üreticileri tarafından oluşturulmaktadır. Bireysel içerik üreticileri ağırlıktadır. Podcast yayıncıları profesyonellerden oluştuğu kadar amatör yayıncılara da alan açmıştır. Aynı zamanda oyuncu ve şarkıcılar gibi ünlü isimlere podcast yayıncısı olarak rastlandığı gibi Ekşi Sözlük, Youtube, Twitter gibi alanlarda ünlü olan kişilerin de podcast yapmaya başladıkları gözlenmiştir.

Kurumsal olarak üretilen yayınların ses kalitesine, hazırlanan jeneriklere ve montaj gibi unsurlara bakıldığında profesyonelce yapıldığı görülmüştür. Bireysel üreticiler tarafından oluşturulan podcast'lerin önemli bir oranında da yayınların ses kalitesinin iyi bir seviyede olduğu söylenebilir. Bireysel üreticiler tarafından üretilen podcast'lerin popülerlik kazandıktan sonra sponsorlar tarafından desteklenmeye başladıkları gözlemlenmiştir.

3.5.3. Podcastlerin Bölüm Süresine Göre İncelenmesi

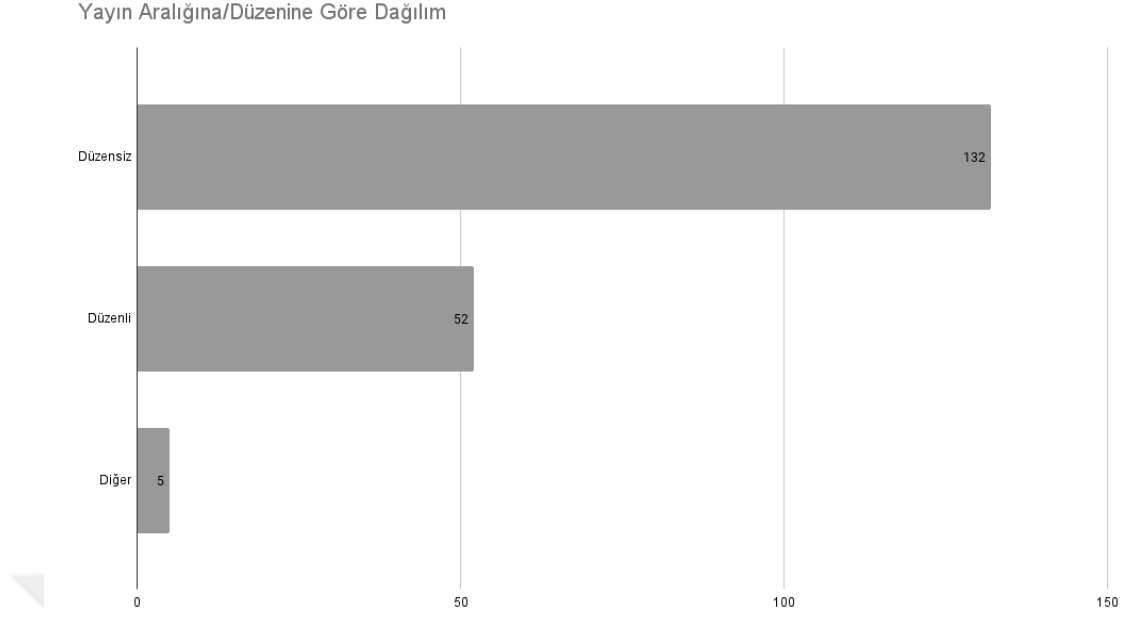

Şekil 3.3. Podcastlerin Süreye Göre Dağılımı

Podcast üreticilerinin hangi uzunlukta podcast içerikleri hazırladıklarını incelemek için bölümlerin sürelerine bakılmıştır. 311 podcast 300 bölümden daha uzun bölüm sayısına sahiptir. Bu podcastlerde Aralık 2021 ayı dahil olmak üzere geriye dönük ilk 300 bölüm incelemeye alınmıştır. 189 podcastin toplam 14.720 bölümü incelenmiştir. Buna göre 8365 bölüm uzun (16 dakika ve daha uzun süreli), 4352 bölüm kısa (0-6 dakika arası), 2003 bölüm (6-16 dakika arası) ise orta uzunluktadır.

189 podcast, ağırlıklı olarak hangi uzunlukta bölümlere sahip olduklarına göre uzun, orta, kısa olarak kodlanmıştır. Buna göre uzun podcastler ağırlıktadır. Yani podcast içeriği üreticileri 16 dakika ve daha uzun podcastler üretmektedirler. Ağırlıklı olarak hangi sürede podcast içeriği ürettikleri tespit edilemeyen 2 program belirsiz olarak kodlanmıştır. Bu iki programdan birinde uzun ve kısa süreli bölümler eşit; bir diğerinde ise uzun ve orta süreli bölümler eşittir.

3.5.4. Podcastlerin Yayın Aralığına/Düzenine Göre İncelenmesi

Şekil 3.4. Podcastlerin Yayınlanma Aralıklarına Göre Dağılımı

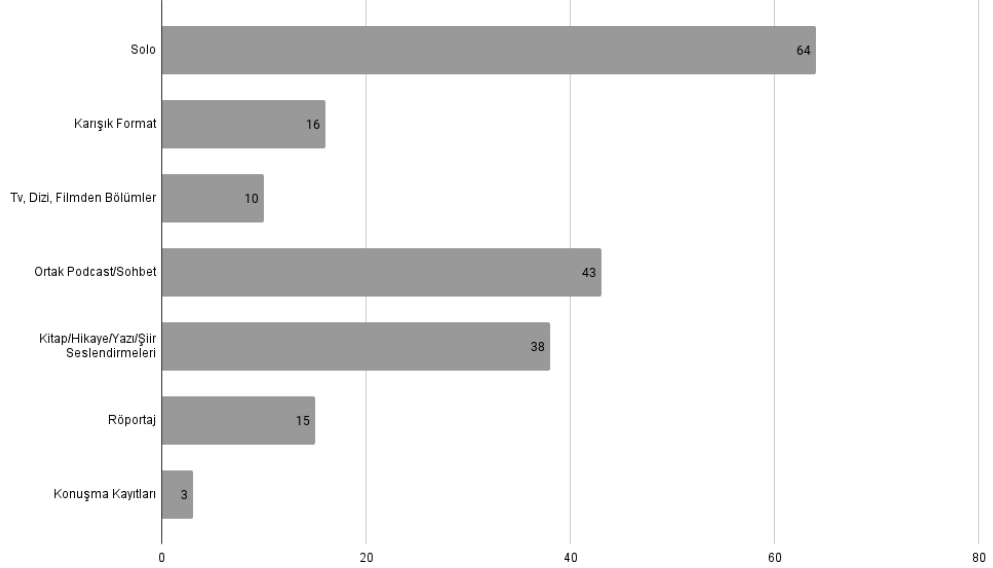
Podcast’lerde bölümlerin yayınlanma aralıklarına bakıldığında 132 podcast’in düzensiz şekilde bölüm yayınladığı görülmektedir. Toplu yüklemeler de düzensiz olarak kodlanmış ve buraya dahil edilmişlerdir. 5 bölümden az bölümü olan podcastler yayınlanma aralıklarına dair bir fikir vermediği için diğer kategorisinde yer almaktadır.

3.5.5. Podcastlerin Devamlılığa Göre İncelenmesi

Son bölümü son üç ay içinde yayınlanan 142 podcast vardır. Son bölümü Aralık 2021’de yayınlanan 115, son bölümü Kasım 2021’de yayınlanan 15, son bölümü Ekim 2021’de yayınlanan 12 podcast vardır. Son üç aydır içerik üretmeyen/yüklemeyen 47 podcast’e ulaşılmıştır.

3.5.6. Podcastlerin Formata Göre İncelenmesi

Formata Göre Dağılım

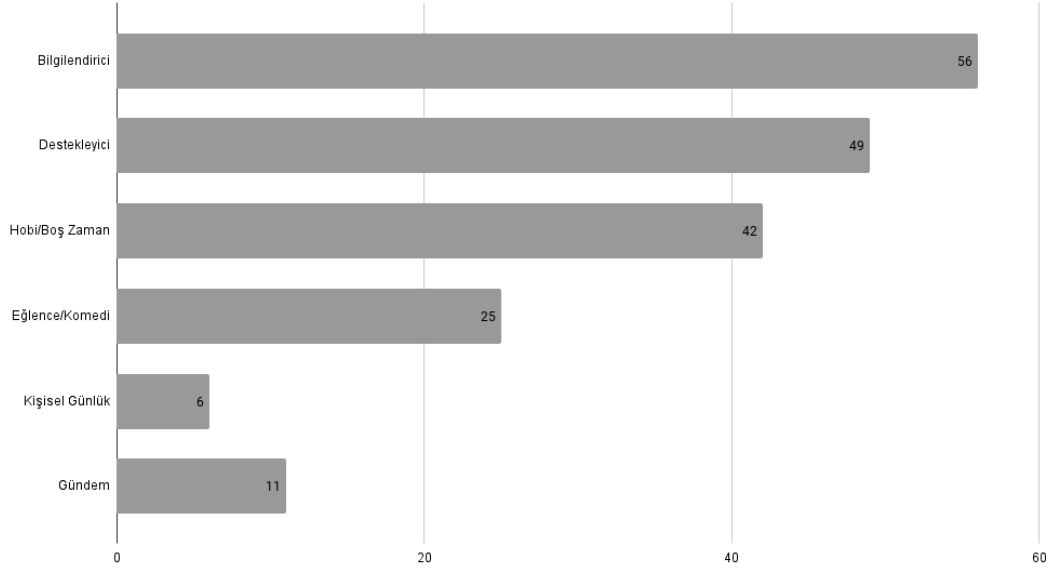
Şekil 3.5. Podcastlerin Formata Göre Dağılımı

64 podcastte solo format kullanılmaktadır. Bu yayınlarda podcasterlar sabit olabildiği gibi her bölümde ya da her sezonda değişiklik gösterebilmektedirler. Soloları, sohbet/ortak podcastler takip etmektedir. 15 podcastte röportaj formatı kullanılmaktadır. Bu programlarda konuklar her bölümde değişmektedir. 16 podcastte birden çok formatın bir arada olduğu görülmüştür.

Podcast olarak yayınlanma amacıyla üretilmeyen içeriklerin sonrasında podcast haline getirilerek yayınlandığı görülmektedir. Bu podcastler konuşma/seminer/ders kayıtları olarak kodlanmışlardır. Youtube kanalında yer alan videolar podcast haline getirilerek Spotify'a yüklenmektedir. Televizyon programları, diziler ve sinema filmlerinden kayıtlar, podcast ortamına aktarılmaktadır. Halihazırdaki internet sitesi içeriklerinin podcast içeriği olarak hazırlandığı görülmüştür. Örneğin internet sitesindeki yazılar seslendirilerek Spotify'a aktarılmıştır. Bu programlarda seslendirmeleri makalelerin yazarları ya da seslendirme sanatçıları yapmaktadır. Radyo yayını formatında hazırlanan programların podcast olarak da yayınlandığı görülmektedir. Örneğin Virgin Radio'da yayınlanmakta olan Mesut Süre ile Rabarba isimli program, podcast ortamına da aktarılmıştır.

3.5.7. Podcastlerin Türe Göre İncelenmesi

Türe Göre Dağılım

Şekil 3.6. Podcastlerin Türe Göre Dağılımı

Podcast yayıncıları daha çok üç türe yoğunlaşmaktadır. 56 podcast'in bilgilendirici, 49'unun destekleyici, 42'sinin hobi/boş zaman türünde olduğu gözlenmiştir.

Bilgilendirici

Podcast yayıncıları zaman zaman tek bir alana odaklanmadan kişisel gelişim, kültür-sanat, bilim gibi alanlarda merak ettikleri konularda araştırma yapıp edindikleri bilgileri dinleyicilerle paylaşmaktadırlar. Yazarlardan, kitaplardan alıntılar yaparak, araştırma sonuçlarından faydalanarak ve kaynak belirterek yaptıkları bu yayınlar bilgilendirici türdeki yayınlardır. Bilgilendirici türde yer alan yayınlardan biri ruh sağlığına ilişkin bilgilerin paylaşıldığı programlardır. Örneğin ruh sağlığı alanında klinik psikologlar, psikiyatristler ruh sağlığına ilişkin bilgiler paylaşmaktadırlar. Kendine İyi Davran isimli podcast de bunlardan biridir. Bir psikolog olan Beyhan Budak, ruh sağlığına ilişkin bilgiler vermekte, bilgilendirici türde bir podcast programı yapmaktadır. Bilgilendirici türdeki diğer içeriklere eğitim alanında rastlanmıştır. Bu alanda felsefe, biyoloji, Türkçe gibi konularda ders

anlatımları yapan ve bilgi vermeyi amaçlayan podcastler yer almaktadır. Örneğin Senin Biyolojin isimli podcastte müfredatta yer alan konulara yer verilmekte ve üniversite giriş sınavına yönelik ders anlatımı yapılmaktadır. Yabancı dili geliştirmeye yönelik ders anlatımı yapılan podcastler de bilgilendirici türdeki içeriklerdir.

Destekleyici

Podcastler arasında ilham veren, motive eden yayınlara rastlanmıştır. Spor, eğitim, yatırım, girişimcilik, kişisel gelişim, meditasyon, yoga vb. gibi konularda dinleyicileri motive eden, yönlendiren içerikler geniş bir yer kaplamaktadır. Örneğin Nilay Örnek “Nasıl Olunur?” adlı podcast’inde mesleklerinde başarılı olmuş kişilerin yaşam öykülerine yer verilmiştir. “Mutlu Kadınlar Akademisi” isimli podcast bir diğer örnek olarak verilebilir. Bu podcast’te sevgi, ilişkiler gibi içerikler hazırlanmaktadır. Din ve maneviyata yönelik içerikler de destekleyici türdeki içeriklerdir. Bu içeriklerde dini fikir/bilgi paylaşmak amaçlanmaktadır. “Hayalhanem” isimli podcast, bunlardan biridir.

Hobi/Boş Zaman

Mitoloji, kitaplar, şiirler, radyo tiyatroları, gerçek suç, gizem, korku hikâyeleri, çocuklara yönelik öyküler, müzik programları yayınlarına rastlanmıştır.

Eğlence/Komedi

Eğlence/komedi türündeki yayınlara bakıldığında Tv programlarından, dizilerden, filmlerden bölümler/kesitler alındığı ve podcast formatına dönüştürülerek Spotify’ya yüklendiği görülmektedir. Günlük yaşama ilişkin konuların eğlenceli bir şekilde yorumlandığı komedi programları yer almaktadır. Buradaki yayınlarda arkadaş ortamındaki sohbetlere benzer, samimi bir dil kullanılmaktadır. Örneğin “O Tarz mı?” isimli podcast bunlardan biridir. Ortak podcast/sohbet formatındaki bu programda günlük yaşamdan konular üzerine arkadaş sohbetini andıran bir dille yayın yapılmaktadır.

Kişisel Günlük

Bu podcastlerde podcasterlar kendi günlük yaşamlarından kesitleri dinleyicilerle paylaşmaktadırlar. Günlük yaşamın içindeki konularla ilgili kendi kişisel hikâyelerini (tek çocuk olmak, tatil deneyimleri, taşınmak, yalnız yaşamak gibi) paylaşmaktadırlar. Günlük yaşamlarına ilişkin paylaşımlar yaptıkları, ailelerinden, arkadaşlıklarından, ilişkilerinden, alışkanlıklarından bahsettikleri podcastlerdir. Anything Goes Emma Chamberlain and Ramble, Sen O Kız Değil misin?, Ceylül Podcast!, Bir Yengeç Konuşuyor podcastleri burada yer almaktadır.

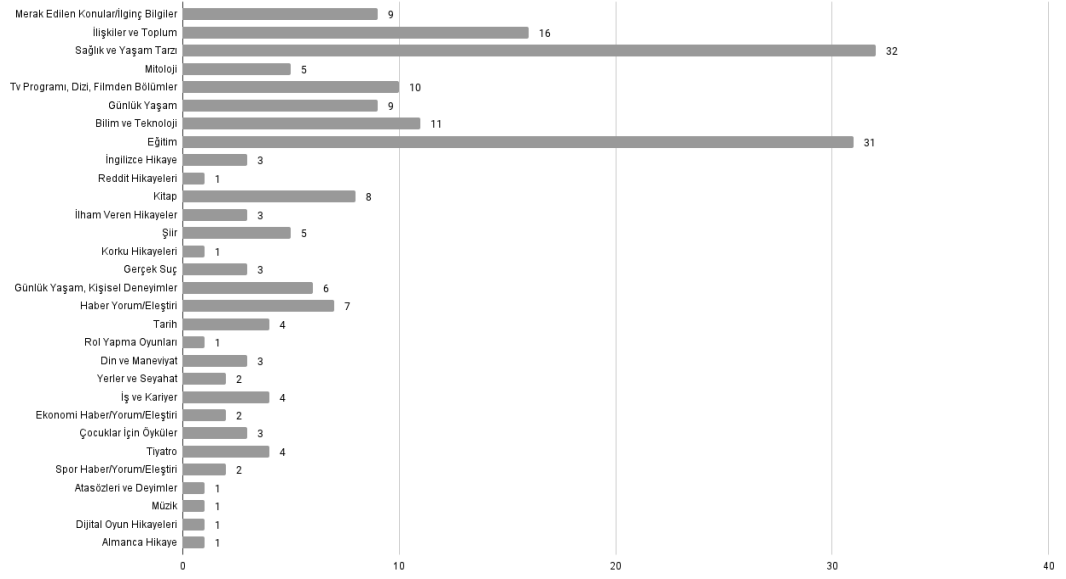
Gündem

Ekonomi, spor, siyaset alanında gündemdeki konulardan haber veren, bu konuları yorumlayan, eleştiren yayınlara rastlanmıştır. Gazeteci Ünsal Ünlü kendi ismini taşıyan podcast’inde gündeme dair haber/yorum/eleştirilerini paylaşmaktadır. Emre Alkın kendi adını taşıyan podcast’inde ekonomi alanındaki makalelerinin yazılarını seslendirerek paylaşmaktadır.

3.5.8. Podcastlerin İşledikleri Konuya Göre İncelenmesi

Bu araştırma incelenen 189 podcast’e bakıldığında çok çeşitli konuların ele alındığı söylenebilir. Bazı podcastler birden çok konuya odaklanabilmektedir. Bu nedenle bazıları birden çok kategoride ele alınmıştır. Podcastlere konu bazında bakıldığında yaygın olarak sağlık ve yaşam tarzı, eğitim, ilişkiler ve toplum konularına odaklanıldığını söylemek mümkündür.

Konuya Göre Dağılım

Şekil 3.7. Podcastlerin Konularına Göre Dağılımı

Sağlık ve Yaşam Tarzı

Sağlık ve yaşam tarzı alanına odaklanan 32 podcast vardır. Bunlar ağırlıklı olarak kişisel gelişim konularını ele alan podcast'lerdir. Kişisel gelişim alanındaki podcast'lere bakıldığında meditasyon, yoga, mutluluğun ve başarılı olmanın yolları gibi konulara odaklandıkları görülmektedir. Bu bölümde ruh sağlığına odaklanan 6 podcast vardır. Bu alandaki podcast'lerde depresyon, kişilik bozukluğu, obsesyon gibi psikolojik rahatsızlıklara ve psikoterapiye ilişkin bilgiler paylaşılmış; psikoloji bilimi ve bu bilimin diğer disiplinlerle olan ilişkisi hakkında bilgilere yer verilmiştir. Bu programlar konunun uzmanları, klinik psikologlar, psikiyatristler tarafından yapılmaktadır. Bedensel sağlığa odaklanan bir podcast'e (Diyabeti Benden Dinle) de ulaşılmıştır. Spor-fitness alanında 1 podcast (Ege Fitness Motivasyonlar) yer almaktadır. 1 podcast'te ise cinsel sağlıktan (Mental Klitoris) bahsedilmektedir.

Eğitim

Eğitim alanına odaklanan 31 podcast vardır. Bu podcastlere bakıldığında yabancı dil öğrenimine yönelik podcast'lerin ağırlıkta olduğu görülmüştür. Yabancı dili geliştirmek amacıyla İngilizce ağırlıklı olmak üzere podcastler hazırlanmıştır. Yabancı dil öğrenimi kategorisinde yapılan podcastlerde anadili İngilizce olan

öğretmenler, günlük hayata ya da sınavlara yönelik dil eğitimi konusunda anlatımlar yapmaktadır. Bir kısmında dinleme pratiğini geliştirmek için kelime çalışması yapılmakta ya da yabancı dilde hikâyeler anlatılmaktadır. Yabancı dile yönelik içerikleri, dersler ve motivasyon alanındaki programlar takip etmektedir. Öğrencilerin sınavlarına yönelik ders anlatımlarının ses kaydı olarak Spotify'a yüklendiği görülmektedir. Sınavlara hazırlanan öğrencilerin ders çalışmaları için motivasyonlarını artıracak içeriklerin yer aldığı podcastlere rastlanmıştır.

İlişkiler ve Toplum

İlişkiler ve Toplum⁵⁶ konusuna odaklanan 16 podcast'e rastlanmıştır. Bu podcastlerde arkadaşlık ilişkileri, ebeveyn/bakım veren ile çocuk arasındaki ilişki, romantik ilişkiler üzerine konuşulmaktadır. Ebeveynlik/ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişkiye odaklanan podcastler vardır. Bu podcastlerde içerikler anne-babalık, çocuklarla sağlıklı iletişim kurmak konularına değinilmektedir. Romantik ilişkiler konusunda ise flört, bağlanma türleri, aşk, evlilik, boşanma, ayrılık, sağlıklı iletişim, toksik ilişkiler, ilişkilerdeki sorunlar (gashlighting vb. manipülasyon türleri) ve beklentilere değinilmektedir. 9 podcastte cinsellik üzerine konuşulmaktadır. “Esmiyor” isimli podcastte iklim krizine odaklanılmıştır. 2 podcastte toplumsal cinsiyet eşitliği, 3 podcastte maskülenite üzerine konuşulmaktadır. Bu podcastlerde feminizm eleştirilmekte, “kadın doğası” ve “erkek doğası”ndan bahsedilmektedir. Ebeveynlik/ebeveyn-çocuk arasındaki ilişki, anne olmak, baba olmak, çocuk yetiştirmek konularına değinilmektedir.

Haber Yorum/Eleştiri, Spor Haber Yorum/Eleştiri, Ekonomi Haber Yorum/Eleştiri

Haber, spor ve ekonomi alanında yorum ve eleştiriye odaklanan 11 podcast'e rastlanmıştır. Örneklere bakıldığında “Aposto! Radyo” günlük haberler, bültenler alanında ele alınmıştır. Global News Podcast de yine günlük haberler, bültenlerden biridir. Spor haber/yorum altında ele alınan, futbol, basketbol, voleybol gibi spor dallarından güncel haberlerin, yorumların paylaşıldığı programlar vardır. “Socrates Podcasts” bunlardan biridir. Ekonomi ile ilgili günlük haberlerin,

⁵⁶ Bu başlık, Spotify'da yer alan “Toplum ve Kültür” başlığından esinlenilerek oluşturulmuştur.

yorumların, analizlerin yer aldığı içeriğe de rastlanmıştır.

Merak Edilen Konular/İlginç Bilgiler

Podcaster'ların kendi ilgi alanları, okudukları doğrultusunda hazırladıkları 9 podcast olduğu görülmüştür. Farklı disiplinlerden içeriklerin olduğu, tek bir alana odaklanmayan podcast programlarıdır. Örneğin “Nereden Başlasam?” adlı podcast’te Mirgün Cabas ve Can Kozanoğlu mitoloji, tarih, gastronomi, sosyoloji gibi farklı disiplinlerden uzmanlarla bir araya gelmektedirler. Burada kendi merak ettikleri konulardan yola çıkmaktadırlar.

Mitoloji

Mitoloji alanında 5 podcaste rastlanmıştır. Bu kategoride yer alan programlardan biri olan ve 2021 yılının en çok dinlenen 5 podcasti arasında yer alan Mitolojik İnciler, bu başlık altında incelenmiştir. Mitoloji’ye Giriş, Mitolojik Hikâyeler, Jüstinyen, Shockvoice da mitolojiye ilişkin podcastlerdir. Bu podcastlerde içerik üreticisi tarafından mitolojiyle tanışma hikâyesi anlatılmakta, mitolojiyi öğrenmek için kullanılan kaynaklardan derlenen bilgiler ve mitolojik hikâyeler paylaşılmakta, mitolojideki önemli karakterlerin özelliklerinden bahsedilmektedir. Çoğunlukla Yunan mitolojisinden efsanelerin paylaşıldığı “Jüstinyen” isimli podcast’te bu efsanelerin kahramanları kara kalem olarak çizilerek Instagram sayfasında paylaşılmaktadır. “Shockvoice” isimli podcast’te Türk, Antik Yunan, Antik Mısır, İskandinav, Hint ve Çin mitolojisinden efsaneler anlatılmaktadır. Bu efsaneler anlatılırken kahramanlar tanıtılır. Tarih ve arkeolojiye ilişkin bilgiler paylaşıldığı da gözlenmiştir.

Bilim ve Teknoloji

Bilim ve Teknoloji alanında 11 podcaste rastlanmıştır. Evrim Ağacı ile Bilime Dair Her Şey, Barış Özcan ile 111 Hz, Zihnimin Kıvrımları, Açık Bilinç, Dünya Trendleri ve Ted Talks Daily olmak üzere 6 podcastin doğa bilimleri ve teknoloji alanına odaklandığı gözlenmiştir. Bu içeriklerde bilim ve teknoloji dünyasıyla ilişkili konulara (uzay, evren, ses dalgaları, zaman kavramı vb.) yer

verilmektedir. Bu başlıkta en çok dinlenen podcastlerden biri olan Barış Özcan ile 111 Hz bilim ve teknoloji dünyasından hikâyeler paylaşılırken aynı zamanda tarihsel bilgiler de paylaşmakta, yazarlardan alıntılar yapmaktadır. Barış Özcan, Youtube kanalında paylaştığı bilim ve teknoloji alanında videolar üretmiştir. Podcast olarak da ayrıca içerik hazırlamaktadır. Fakat bu içerikler birbirinden beslenmektedir. Serdar Kuzuloğlu, video içerik olarak Youtube için hazırladığı videoları Spotify’da podcast olarak paylaşmaktadır. Evrim Ağacı internet sitesinde yayınlanan yazılardan seçilenler seslendirilmiş ve podcast ortamına aktarılmıştır. Bu seslendirmeler yazarlar tarafından ya da seslendirme sanatçıları tarafından yapılmaktadır. Youtube hesaplarında bilim ve teknolojiye dair video içerikleri de bulunmaktadır. Güven Güzeldere tarafından sunulmakta olan Açık Bilinç, Açık Radyo’da yayınlanan bir programdır. Bölümler, Spotify’a aktarılmış ve podcast olarak da dinlenebilir hale gelmiştir. Dünya Trendleri de bir radyo programcısı olan Aykut Balcı tarafından podcast olarak yapılmaktadır. İlk yayından sonra ikinci bölümde Aykut Balcı, radyo programı gibi sunulmasına yönelik eleştiriler geldiğini, bu mecraya uygun olarak sunar gibi değil anlatır gibi olması talebi geldiğini ifade etmektedir. Sosyal bilimler alanında 5 podcast vardır. Fularsız Entellik, Kendin Olmanın Dayanılmaz Hafıflığı, Didik Didik Freud, Açık Bilinç, Normalin Sınırları felsefeye ilişkin podcast’lerdir. Açık Bilinç podcast’i hem doğa bilimleri ve teknolojiye hem de sosyal bilimler kategorisinde ele alınmıştır. Freud’un yaşamının ve çalışmalarının anlatıldığı Didik Didik Freud ve Normalin Sınırları Açık Radyo’da yayınlanan radyo programlarıdır, podcast ortamına aktarılmıştır.

Kitap, Şiir, Tiyatro, Müzik

Kitaplara ilişkin 8 podcast yer almaktadır. Yerli ve yabancı yazarlara ait eserler seslendirilmektedir. Bir podcast’te bazen farklı yazarların eserleri seslendirilmektedir. Bazı podcast’lerde tek bir yazarın eserleri seslendirilmekte bazen de tek bir kitap bölüm bölüm seslendirilmekte ve paylaşmaktadır. Kitap seslendirmeleri olduğu gibi kitaplar hakkında değerlendirmelere yer verilen 2 programa rastlanmıştır. “Ben Okurum” isimli podcast’te Deniz Yüce Başarır her bölümde, okuduğu bir kitabı paylaşmakta ve analiz etmekte, bu kitaplar hakkında farklı kişilerle sohbetler yapmaktadır. Ayrıca kitaplara ve yazarların hayatlarına dair bilgiler paylaşılmaktadır. Sesli Kitap ve Classical Music podcastinde hem kitap

seslendirmelerine hem de kitap analizine yer verilmiştir. Bu kategorideki podcastler genellikle uzun bölümlerden oluşmaktadır. “Şiirler-Cansel Ayık, Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini, Halledemedim, Şiir, deux ex machina” podcastleri olmak üzere 5 podcastin içeriği şiir seslendirmelerinden oluşmaktadır. Bu podcastlerde çoğunlukla kısa uzunlukta bölümler yer almaktadır, podcastler 5 dakika ve daha altında uzunluğa sahiptir. Tiyatro yapılan 5 podcaste rastlanmıştır. Radyo Tiyatrosu TRT, Radyo Tiyatrosu NTVRadyo, Zamanaltı: Bir Podcast Tiyatrosu, Kefe, Kitap Okumaları podcastleri bu başlık altındaki podcastlerdir. Müzik programlarına bakıldığında Halledemedim, Sesli Kitap ve Classical Music podcastleri olmak üzere 2 podcaste rastlanmıştır. Her ikisi de sadece müzik programı değildir. Halledemedim isimli podcastte şiirle birlikte müzik de vardır. Sesli Kitap ve Classical Music’te hem kitap seslendirmeleri ve analizleri hem de klasik müzik paylaşımı yapılmaktadır.

Hikâye

Hikâyelere odaklanan içeriklere de rastlanmaktadır. Örneğin “TEDx İstanbul”da hayallerini gerçekleştiren, kendi alanında başarılı olmuş kişilerin ilham veren öyküleri paylaşılmaktadır. Bilim insanlarının yaşam öyküleri de burada yer almaktadır. Korku hikâyelerine odaklanan 1 podcaste rastlanmıştır. Korku Durağı: Korku Hikâyeleri podcastinde hikâye anlatılmaktadır. Bireysel stilde, çoğunlukla orta uzunlukta bölümlere sahip bir podcasttir. Youtube’dan aktarılmış içeriklerden oluşmaktadır. Olay Yeri: Suç Hikâyeleri, murder&coffee, Olay Şu Ki olmak üzere suç hikâyelerinin anlatıldığı 3 podcaste rastlanmıştır. 2 podcast solo formatta, 1 podcast ortak podcast/sohbet formatındadır. 1 podcast ağırlıklı olarak orta uzunlukta, 2 podcast ağırlıklı olarak uzun bölümlerden oluşmaktadır. Olay Yeri: Suç Hikâyeleri podcastinde Youtube kanalındaki içerikler podcast ortamına aktarılmaktadır. Burada doğrudan hikâye anlatımı hakimdir. Değerlendirme/yorum türündeki “murder&coffee” ve “Olay Şu ki” podcastlerinde gerçek suç hikâyeleri üzerine konuşulmaktadır. “Olay Şu ki” isimli podcast’te Instagram hesabında olaylarla ilgili görseller paylaşılmaktadır. “Uyku Hikâyeleri”, “Şarkılı Masallar”, “Masal Tüneli” çocuklar için öyküler başlığında ele alınmıştır. “League of Legends Hikâyeleri” başlıklı podcast’te ise bir video oyun olan League of Legends’in öyküleri paylaşılmaktadır.

Tarih

Tarih konusunda 4 podcaste rastlanmıştır. DFT Tarih, Kronik Tarih, İstanbul Ansiklopedisi, Tarih Köşesi tarihe odaklanan podcastlerdir. Kronik Tarih, Youtube’da yer alan bir tarih kanalıdır. Youtube’da yer alan video içerikler, Spotify’ya aktarılmaktadır. İstanbul Ansiklopedisi Açık Radyo’da yayınlanan İstanbul’un tarihine odaklanan bir radyo programıdır. Spotify’da podcast olarak da ulaşılabilir.

Din ve Maneviyat

Din ile ilgili bilgi veren, dini kitaplardan alıntılara yer veren, maneviyat konusunda konuşmalar yapılan 3 podcaste rastlanmıştır. Kuran Dinle, MyMecra Podcast ve Hayalhanem podcastleri din ve maneviyat alanına odaklanan podcastlerdir.

Yerler ve Seyahat

“Bi’ Gidene Soralım” ve “Red Bull Yol Arkadaşım” isimli iki podcast’e rastlanmıştır. “Bi’ Gidene Soralım” yurtdışına taşınmak, yurtdışında eğitim almak ve orada yaşamakla ilgili merak edilenlerin konuklara sorulduğu bir podcast programıdır. “Red Bull Yol Arkadaşım” isimli podcast’te ünlü konuklarla birlikte sohbet edilmektedir. Konuklara hayatlarındaki gelişmelere, yolculuk rutinlerine ilişkin sorular sorulmaktadır.

İş ve Kariyer

İş ve kariyer konularını işleyen 4 podcaste rastlanmıştır. Doğru yatırım, girişimcilik, finansal okuryazarlık gibi konularda tavsiyeler verilen, deneyimlerin paylaşıldığı podcastlerdir. Örneğin “Binomo Cast” isimli podcast’te konunun uzmanlarıyla sohbet edilmektedirler. Yatırım, para, ekonomi, enflasyon, faiz gibi kavramlar hakkında bilgi verilmektedir.

Yemek Kültürü /Tarifleri

Yemek Kültürü/Tarifleri Bu konuya odaklanan 1 podcaste rastlanmıştır. Yemek ve yemeğin sosyolojik boyutu, gıda ve iklim krizi ilişkisi, yediklerimizin sağlığa ve doğaya etkisi, lezzet gibi konulara odaklanmaktadır. “Mehmet Gürs ile İyi Yemek” isimli bu podcast, röportaj formatında ilerlemektedir.

3.5.9. Podcastlerin Amaca Göre İncelenmesi

Podcast yayınlarının genel olarak eğlendirmek (62), motive etmek (40), fikir ve bilgi paylaşmak (30) ve yabancı dili geliştirmek (28) amaçlarına yoğunlaştıkları gözlenmiştir. Bazı yayınların birden çok amaca yönelik olduğu gözlenmiştir.

SONUÇ

Bu çalışmada Spotify üzerinden erişilebilen sesli podcastler ele alınmıştır. Yayınlar ağırlıklı olarak Türkçe dilinde yapılmaktadır. Yabancı dili geliştirmeyi amaçlayan podcast’lerin fazlalığı ve dünyada çok dinlenen yabancı dildeki podcast’lerin Türkiye’de de popülerler arasında yer alması podcast’in eğitim seviyesi daha yüksek, yabancı dil bilen ya da yabancı dilini geliştirmek isteyen bir dinleyici kitlesi tarafından tercih edildiği şeklinde yorumlanabilir. Literatürdeki araştırmalara benzer şekilde (Markman, 2012; Markman ve Sawyer, 2014) daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip bir grup tarafından podcastler kullanılmaktadır.

Bir kullanıcı türevli içerik örneği olan podcast (Markman, 2012, s. 548-549; Berry, 2006, s.146) yayıncılık alanında profesyonel olanlar ya da amatörler tarafından üretilmektedir. Bu kişiler uzman gazeteciler olabildiği gibi psikoloji, bilim, sanat gibi alanlarda farklı uzmanlıkları olan kişiler ya da öğrenciler olabilmektedirler. Bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre çoğunlukla bireysel içerik üreticileri podcast üretmektedirler. Podcast’in bireysel üretime olanak sağlayan yapısının üreticilere kolaylık sunduğu söylenebilir. Podcast’in hazırlık sürecinde çok profesyonel bir ekipman, stüdyo ya da bir lisans gerektirmemesi üreticilerin işini kolaylaştırmaktadır. Aynı zamanda farklı platformlar için oluşturulan içeriklerin (Youtube videoları, sinema filmleri ya da radyo programları gibi) podcast ortamına aktarılabilmesi bu

süreci kolaylaştıran nedenler arasında sayılabilir. Bir başka neden ise podcast'in anonim olarak içerik üretimine olanak tanınmasıdır. Podcast üreticileri takma isimlerle içerik hazırlayabilmektedir. Eşik bekçisinin, olmaması nispeten daha özgür bir ortam olması sebebiyle tercih edildiği podcast yayıncıları tarafından da ifade edilmektedir. Tüm bu noktalar podcast'in kullanıcıların da katılımını kolaylaştırması ve iletişimin demokratikleşmesi açısından önemlidir. Bireysel üretim aynı zamanda yayının dili üzerinde de etkili olmaktadır. Dil daha samimi ve içtendir. Podcaster'ların yayınları kendi evlerinden, yaşam alanlarından kaydediyor olmalarının da bunda etkisi olduğu söylenebilir.

Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre podcast içeriği üreticileri 16 dakika ve daha uzun süreli podcastler üretmektedirler. Bu, literatürdeki çalışmalarla benzer bir sonuçtur (Kutlu, 2021). Tercih edilen format çoğunlukla solo formattır. Soloları ise sohbet/ortak podcast formatı takip etmektedir. Bireysel üretimlerin 44'ünde solo format, 25'inde ortak podcast/sohbet formatı tercih edilmektedir.

Podcastler üç türe yoğunlaşmıştır. 56 podcastin bilgilendirici, 49'unun destekleyici, 42'sinin hobi/boş zaman, 25'inin de eğlence/komedi türünde olduğu gözlenmiştir. Literatüre bakıldığında kullanıcıların eğlence motivasyonu ile dinlediğini gösteren çalışmalarla (McClung ve Johnson, 2010; Chadha, Avila ve Zúñiga, 2012; Swanson, 2012; Chung ve Kim, 2015; Boling ve Hull, 2018; Perks, Turner ve Tollison, 2019; Samuel-Azran ve diğ., 2019; Pavelko ve Myrick, 2020; Chan Olmsted ve Wang, 2020; Craig, Brooks ve Bichard, 2021) bu sonuçların örtüştüğü söylenebilir.

Perks ve Turner (2019) çalışmalarında podcast'in ilgi çeken özelliklerinden birinin ilgi çekici ve sürekli değişen içerik olduğunu ifade etmiştir. Bu çalışmada podcast'lerde çok geniş yelpazede konunun ele alındığı gözlenmiştir. Podcast evreninde bireysel üretimin yoğunluğuyla birlikte yayıncıya göre değişen konular, gündemler yer almaktadır. Podcastlerin bu anlamda tek bir amaca, konuya hizmet etmediği söylenebilir. Podcast aynı zamanda politik söylem, hikâye anlatımı, ilişki tavsiyesi gibi farklı içerik biçimleri sunabilmektedir (Perks, Turner ve Tollison, 2019).

Alanda tanınmış gazeteciler, podcasti bir habercilik alanı olarak kullanmaktadırlar. Gazeteciler habercilik alanı olarak kendi bağımsız haberciliğini podcast aracılığıyla yapmaktadırlar. Şener'in (2020) çalışmasındaki bulgularla paralel olarak podcast bir gazetecilik mecrası olabilmekte ya da aktif olan bir gazetecilik mecrasını destekleyici nitelikte olabilmektedir. Örneğin bu çalışmada da tanınmış gazetecilerin gündeme dair yorumlarını/eleştirilerini içeren podcast'lere rastlanmıştır. Gazeteciler kendi köşe yazılarını seslendirerek podcast ortamına aktarmaktadır.

Kullanıcılar Spotify'ya aylık bir miktar para ödeyerek üye olabildikleri gibi, ücretsiz şekilde reklamlı olarak da kullanabilmektedirler. Patreon gibi platformlar üzerinden podcasterlar için bağış yapabilmektedirler. Podcast yayıncıları Patreon aracılığıyla dinleyicilerinden bağış talep etmektedirler.

Podcastlerin “ezilen sesler” için bir potansiyeli vardır (Tiffe ve Hoffmann, 2017). Bu çalışmada toplumsal cinsiyet eşitliği, feminizm, kadın cinayetleri, şiddet, iklim krizi gibi konuların ele alındığı görülmektedir. Örneğin toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin gündemdeki haberlere dair yorumlar paylaşılmakta, kadınlar ya da LGBTİ+’lar kendi günlük deneyimlerini aktarmaktadır. Dolayısıyla podcaster’ların kendi kamusal alanlarını oluşturmaları söz konusudur. En çok dinlenen podcastler arasında feminizm konusunda karşıt söylemlerin yer aldığı podcastler olduğu gözlenmiştir. Karşıt kamusal alan açısından bu bulgu, bir örnek olabilir. Toplumda yer alan farklı sosyo-ekonomik düzeylerden, farklı dinlerden, etnik gruplardan, farklı yaş düzeylerinden, cinsel kimliklerden bireyler kendi ilgi alanlarına, gündemlerine yönelik konuları podcast'lere taşıyabilmektedir. Z kuşağı, gençlerin yaşadıkları sorunlar, işsizlik, yurtdışında yaşamak ya da yurtdışında eğitim almak gibi konular hakkında yayınlar yapılmaktadır. Gençlerin sorunları, eğitim, iş ve kariyer, sınav stresi gibi konularda yayınlar olduğu gözlenmiştir.

Podcastlerin çoğunlukla düzensiz aralıklarla yüklendiği sonucuna ulaşılmıştır. Son üç ay içinde içerik üretmeyen ya da yayınlamayan 47 podcast'e rastlanmıştır.

Podcast'in herkes tarafından erişilebilir olması, teknolojik bariyerin düşük olması, anonim olarak bireylerin kendilerini ifade etmelerine alan açması, sansürden

uzak olması, içerik zenginliği gibi özellikler karşıt kamusalılıkların var olabildiği bir alan olması bakımından önemlidir. Dolayısıyla podcast'in karşıt kamusalılıkları güçlendirebilecek bir potansiyeli vardır. Fakat şimdilik podcast'lerde sansür konusunda rahat olursa da bunun ne kadar süre ile devam edeceği belirsizdir. Bir yandan da podcast üretiminin yapılabilmesi için gereken mobil cihazlar, bilgisayar teknolojileri, internet erişimi ve bilgisayar becerileri ön plana çıktığında tüm bunların herkes için ne kadar erişilebilir olduğu bir tartışma konusudur. Dolayısıyla podcast'in karşıt kamusalılıkların bir arada var olduğu bir ortama sağlama potansiyeli ile birlikte bu sınırlılıkları da önemlidir.

Bu çalışmadan elde edilen bulgular, podcast alanında yapılacak farklı çalışmalara alan açabilir. Geleneksel medyada yer alan televizyon programları, radyo programları podcast ortamına aktarılabilir. Bu anlamda çalışmalarda podcast içerikleri yakınsama kültürü açısından da ele alınabilir. Gazeteciler bağımsız habercilik yapmak için podcast platformlarını kullanmaktadırlar. Daha özgür bir habercilik anlayışı açısından podcastlerin alternatif habercilik potansiyeli hakkında araştırmalar yapılabilir. Bu çalışmada podcaster'ların yaş ve cinsiyet dağılımına bakılamamıştır. Bu çalışmadan hareketle bu alana yönelik araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Algül, F. (2012). Türkiye’de Topluluk Medyasına Örnek Olarak Bir İnternet Radyosu: Nor Radyo. AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi, 4 (11), 75-103.
- Amour, Emily S. T. (2019). “Superhero Women, Extraordinary Impact”: A Historical Podcast Series. Ohio University. 129.
- Arvas, İ. S. Türkiye’nin Radyo ile Tanışması ve Türk Telsiz Telefon Anonim Şirketi. Uluslararası Bilim ve Spor Kültür Derneği, Aralık 2018, cilt 4, sayı 2, 406-428. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/611980>
- Arsal, T. (2019). Türkiye’de Yaşanan Dijital Dönüşümün Radyo Yayıncılığına Etkisi: Değişen Dinleyici Profili. (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Aubin, F. (2014). Between public space (s) and public sphere (s): An assessment of Francophone contributions. Canadian Journal of Communication, 39(1).
- Aydoğan, F. & Kırık, A. M. (2012). Alternatif Medya Olarak Yeni Medya. Akdeniz İletişim Dergisi, 18, s. 58-70.
- Aziz, A. (2018). Radyo Yayıncılığı. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Berry R. (2006). Will the ipod kill the radio star? Profiling podcasting as radio. Convergence 12(2): 143–162.
- Berry, R. (2016). Part of the establishment: Reflecting on 10 years of podcasting as an audio medium. Convergence, 22(6), 661–671.
- Binark, M. & Löker, K. (2011). Sivil Toplum Örgütleri için Bilişim Rehberi, STGM, Ankara.
- Birsen, Ö. (2021) Yeni Sesli Kültür: PODCAST. Töz Yayınları s. 174.
- Bonini, T. (2015). The ‘Second Age’ of Podcasting: reframing Podcasting as a New Digital Mass Medium. Quaderns Del CAG , 21-30.
- Cankaya, Ö. (2015). Bir kitle iletişim kurumunun tarihi TRT. Ankara: İmge Kitabevi.
- Castells, M. (1999). Ağ Toplunun Yükselişi Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum ve Kültür Birinci Cilt (çev. Ebru Kılıç). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Castells, M. (2001) The Internet Galaxy, Oxford: Oxford University Press.
- Castells, M. (2005). Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum ve Kültür: Ağ Toplunun Yükselişi. Ebru Kılıç (Çev.), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

- Chin, A., Helman, A., & Chan, T. M. (2017). Podcast use in undergraduate medical education. *Cureus*, 9(12).
- Chan-Olmsted, S. & Wang, R. (2020). Understanding podcast users: Consumption motives and behaviors. *New Media & Society* 1-21 DOI: 10.1177/1461444820963776
- Chung, M. Y. & Kim, H. S. (2015). College Students' Motivations for Using Podcasts. *Journal of Media Literacy Education*, 7(3), 13-28.
- Craig, C. M., Brooks M. E. & Bichard, S. (2021). Podcasting On Purpose: Exploring Motivations For Podcast Use Among Young Adults, *International Journal of Listening*, DOI: 10.1080/10904018.2021.1913063
- Carvalho, A., Aguiar, C. & Maciel, R. (2009). A Taxonomy of Podcasts and Its Application to Higher Education. The ALT-C 2009'da sunulmuş bildiri, Manchester, UK.
- Çağlar, A. A. Coğrafya Dersinde Podcast Kullanımı ve Ders Başarısına Etkisi Üzerine Deneyisel Bir Araştırma. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(233), 521-534.
- Çulha Zabcı, F. (1997). "Siyasal Kuramda Kamusal Alan Sorunsalı: Habermas ve Arendt", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dahlberg, L. (2017). Dijital Demokrasiyi Yeniden Yapılandırmak: Dört Pozisyona Dair Bir Taslak. Yeni medya kuramları. İstanbul: Der Yayınları.
- Dağtaş, E. (2014). Kamusal Alan ve Medya: Münevver Karabulut Cinayetinin Basındaki Yansımaları. Ütopya.
- Darren, L. (2013). Siyasal İletişim Temel Kavramlar. Çev. Abdullah Altın vd. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Demir, F. N. & Yılmaz, E. (2020) Covid-19 Pandemi Sürecinde Yayımlanan Türkçe Podcastlerin İncelenmesi.
- Denizci, M. (2002). Günümüz RadYo Yayıncılığında Yeni Arayışlar: "Fransa'da Alternatif Radyo Yayıncılığı" Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi
- Douglas, J. S. (2010). Preaching, Prosperity, and Product Sales: A Profile of On-Demand Digital Audio Offerings of Christian Renewalist Ministries, *The Intl. Journal of Listening*, 24:2, 106-124, DOI: [10.1080/10904011003744532](https://doi.org/10.1080/10904011003744532)
- Fraser, N. (1990). 'Rethinking the Public Sphere: A Contribution to the Critique of Actually Existing Democracy', *Social Text* 25/26: 56–80.
- Fox, R. (2008). Sober Drag Queens, Digital Forests, and Bloated "Lesbians": Performing Gay Identities Online Volume 14 Number 7 October 2008 1245-1263 DOI: 10.1177/1077800408321719

- Tufan, F. (2019). Türkiye’de Radyo Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlere Yönelik Bir İçerik Analizi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 7(1), 110-130.
- Geoghegan, M. W. & Klass, D. (2007). *Podcast Solutions: The Complete Guide to Audio and Video Podcasting*. Apress.
- Giddens, A. (1998). *Modernliğin Sonuçları*. Ayrıntı Yay. istanbul.
- Gross, M. K. (2019). *The Women Who Produce the Media: A Podcast Series*
- Gülseçen, S., Gürsul, F., Bayrakdar, B., Çilengir, S., & Canım, S. (2010). Yeni nesil mobil öğrenme aracı: Podcast. *XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Muğla Üniversitesi*, 10, 12.
- Gürkan, C. G. (2021.) İnternet ile Gelişen ve Değişen Radyo Kültürü: Spotify İncelemesi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 7(13), 101-110.
- Habermas, J. (1964). 1974. The Public Sphere: An Encyclopedia Article. S. Lennox and F. Lennox trans. *New German Critique*, 3, 49-55.
- Habermas, J. (2005). *Kamusal alanın Yapısal Dönüşümü*. (T. Bora ve M. Sancar, Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Habermas, J. (2004). Kamusal alan. *Kamusal alan*, 95-102.
- Hammersley, B. (2004). Audible Revolution. <https://www.theguardian.com/media/2004/feb/12/broadcasting.digitalmedia>
- Hansen, M. (2004). Yirmi yılın ardından negt ve kluge’nin kamusal alan ve tecrübe’si: değişken karışımlar ve genişlemiş alanlar. *Kamusal Alan*, 103-132.
- İlaslan, S. (2017). *Türkiye’de Amatör Radyoculuk Tarihi: 1920’lerden 1990’lara*, Ütopya Yayınevi.
- İspir, B., Birsan, H., Binark, F. M., Özata, F. Z., Bayraktutan, G., Öztürk, M. C., & Ayman, M. (2013). *Dijital iletişim ve yeni medya*. Eskişehir: Web-Ofset.
- Jacobson, M. (2019). Graffiti, Aging and Subcultural Memory - A Struggle for Recognition through Podcast Narratives. *Societies* 2020, 10, 1; doi:10.3390/soc10010001
- Kaplan, A. M. & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business horizons*, 53(1), 59-68.
- Kayador, V. (2014). Bir Kitle İletişim Aracı Olarak Radyo ve Kamusal Radyoculuk . *Marmara İletişim Dergisi* , 11 (11) , 131-142 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruid/issue/444/3467>

- Kaynar, A. (2021). Podcast Dinleme Alışkanlıkları Üzerine Bir İnceleme. *Yeni Medya*, 10, 43-62.
- Keane, J. (1995). Structural transformations of the public sphere. *The Communication Review*, 1, 1-22.
- Boling, K. S. & Hull, K. (2018) Undisclosed Information—Serial Is My Favorite Murder: Examining Motivations in the True Crime Podcast Audience, *Journal of Radio & Audio Media*, 25:1, 92-108, DOI: 10.1080/19376529.2017.1370714
- Kluge, O. N. V. A., & Negt, A. (2004). "Kamusal Alan ve Tecrübe" ye Giriş. *Kamusal Alan*, 133.
- Kocabaşoğlu, U. (2010). *Şirket Telsizinden Devlet Radyosuna*. İstanbul: İletişim Yay.
- Kurt, A. & Göçer, A. (2021). Mobil Öğrenme Aracı Olarak Podcast'in Türkçe Öğretiminde Kullanılabilirliği Üzerine: Kuramsal Bir Çalışma. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 7(2), 77-97.
- Kutlu, T. Ö. (2020). Sosyal Medya ve Yeni Yayıncılık Formları: Türkiye'de Podcast Yayıncılığının Gelişimi
- Kuyucu, M. (2013). Türkiye'de Özel Radyo Yayıncılığı: Ulusal Ölçekte Yayın Yapan Özel Radyo Kanallarının Yapıları Üzerine Bir Araştırma. *Global Media Journal*, 7, 135-155.
- Lindgren, M. (2018). Transnationalizing Radio Research New Approaches to an Old Medium "Researching Podcast Production – an Australian Podcast Study About Women" *Media Studies Volume 42*
- Markman, K. M. (2012). Doing radio, making friends, and having fun: Exploring the motivations of independent audio podcasters. *New Media Society* 14(4) 547-565 DOI: 10.1177/1461444811420848
- Markman, K. M., & Sawyer, C. E. (2014). Why pod? Further explorations of the motivations for independent podcasting. *Journal of Radio & Audio Media*, 21(1), 20-35.
- Masuda, Y. (1990). *Managing in the information society*. Blackwell Publishers, Inc.
- Chadha, M., Avila, A. & Gil de Zúñiga, H. (2012) Listening In: Building a Profile of Podcast Users and Analyzing Their Political Participation, *Journal of Information Technology & Politics*, 9:4, 388-401, DOI: 10.1080/19331681.2012.717481
- Menduni, E. (2007). Four steps in innovative radio broadcasting: from QuickTime to Podcasting, in "The Radio Journal. International Studies in Broadcast and Audio Media", vol. 5, N. 1, pp. 9-18.
- Mcleish, R. and L Jeff. (2005). *Radio Production*, Taylor & Francis Ltd.

- McLuhan, M. (1995). Gutenberg galaksisi: Tipografik insanın oluşumu.
- Newman, N. & Gallo, N. (2019) News Podcasts and the Opportunities for Publishers. Oxford: Reuters Institute for the Study of Journalism.
- Nyre L. and Ala-Fossi M. (2008). The next generation platform: Comparing audience registration and participation in digital sound media. *Journal of Radio & Audio Media* 15(1): 41–58.
- Olgun, H. B. (2017). Jürgen habermas, hannah arendt ve richard sennett'in kamusal alan yaklaşımları. *Sosyolojik Düşün*, 2(1), 45-54.
- Özbek, M. (2004). “Giriş; Kamusal Alanın Sınırları”, *Kamusal Alan*, Editör: Özbek, Hil Yayın, İstanbul.
- Özçağlayan, M. Türkiye’de Radyo Yayıncılığının Gelişimi (1926-1991). İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi| Istanbul University Faculty of Communication Journal, (14).
- Özçetin, B. (2018). Kitle iletişim kuramları: Kavramlar, okullar, modeller (Vol. 435). İletişim Yayınları.
- Özçetin, B., Arslan, U. T., & Binark, M. (2012). Türkiye’de İnternet, kamusalılık ve demokratik kanaat oluşumu. *Folklor/Edebiyat*, 18(72), 51-76.
- Papacharissi, Z. (2021). Sanal Mekân: Kamusal Bir Mekân Olarak İnternet (Ş. Koçak Kurt, Çev.) . *Yeni Medya* , 2021 (10) , 145-159.
- Pavelko R. L. & Myrick, J. G. (2020). Muderinos and Media Effects: How the MyFavoriteMurder Podcast and its Social Media Community May Promote Well-being in Audiences with Mental Illness, *Journal of Radio & Audio Media*, 27:1, 151-169, DOI: 10.1080/19376529.2019.1638925
- Perks, L. G. & Turner J. S. (2019). Podcasts and Productivity: A Qualitative Uses and Gratifications Study, *Mass Communication and Society*, 22:1, 96-116, DOI: 10.1080/15205436.2018.1490434
- Perks, L. G., Turner J. S. & Tollison A. C. (2019). Podcast Uses and Gratifications Scale Development, *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 63:4, 617-634, DOI: 10.1080/08838151.2019.1688817
- Polat, N. (2018). İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi - İAÜD - ISSN: 1309-1352, Cilt 10 Sayı 1 (125-137)
- Saka, E. (2019). Türkiye’de internet. *Türkiye İnternet Tarihi*. İstanbul: Alternatif Bilisim Derneği, 4-71.
- Samuel-Azran, T. & Laor, T. & Tal, D. (2019). Online Information Review Vol. 43 No. 4, 2019 pp. 482-495 DOI 10.1108/OIR-04-2017-0119

- Richardson, S. & Green H. (2018.) Talking women/women talking: the feminist potential of podcasting for modernist studies, *Feminist Modernist Studies*, 1:3, 282-293, DOI: [10.1080/24692921.2018.1505818](https://doi.org/10.1080/24692921.2018.1505818)
- Semiz Türkoğlu, H. & Ağca, M. E. (2021). Dijital Dönüşümle Radyoda Podcast İçeriklerin Üretilmesi ve İncelenmesi: ‘Ntv Radyo’ Örneği . *Selçuk İletişim* , 14 (4) , 1673-1695 . DOI: 10.18094/josc.982279
- Sennett, R. (2010). *Kamusal İnsanın Çöküşü*, (çev. Serpil Durak ve Abdullah Yılmaz), İstanbul: Ayrıntı Yay.
- Serarslan, M. (2014). TÜRKİYE'DE RADYO TELEVİZYON DÜZENİNİN DEĞİŞİMİ . *Selçuk İletişim* , 1 (4) , 77-82 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/josc/issue/19002/200940>
- Shirky, C. (2018). Sosyal Medya'nın Politik Gücü Teknoloji, Kamusal Alan ve Politik Değişim. F. Aydoğan içinde, *Yeni Medya Kuramları* (s. 160-170). İstanbul: Der Yayınevi.
- Soydan, E. (2016). Radyonun Demokratikleştirilmesinde Yeni Bir Olanak: İnternet Radyoculuğu, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi - Sayı 42 / Bahar 2016 Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi E-ISSN: 2147-4524.
- Sterne, J.; Morris, J.; Baker, M.B.; Freire, A.M. (2008).“The politics of podcasting”. *Fibreculture journal*, 13.
- Şendağ, S., Gedik, N., Caner, M., & Toker, S. (2017). Mobil-yoğun-podcast Dinlemenin İngilizce Öğretmen Adaylarının Dinleme, Konuşma ve Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(2), 94-122.
- McClung, S. & Johnson K. (2010). Examining the Motives of Podcast Users, *Journal of Radio & Audio Media*, 17:1, 82-95, DOI: [10.1080/19376521003719391](https://doi.org/10.1080/19376521003719391)
- Douglas J. Swanson (2010) Preaching, Prosperity, and Product Sales: A Profile of On-Demand Digital Audio Offerings of Christian Renewalist Ministries, *The Intl. Journal of Listening*, 24:2, 106-124.
- Swanson, D. J. (2012) Tuning in and hanging out: A preliminary study of college students' use of podcasts for information, entertainment, and socializing. *The Social Science Journal* 49 (2012) 183–190 DOI: 10.1016/j.soscij.2011.08.011
- St Amour, E. K. (2019). “Superhero Women, Extraordinary Impact”: A Historical Podcast Series (Doctoral dissertation, Ohio University).
- Şener, O. (2020). Gazeteciler için Podcast. Durna, T. (Ed.) *Sivil Toplum Kuruluşları için Hak Temelli Gazetecilik Kılavuzu* içinde. (215- 252). um:ag Vakfı Yayınları.

- Tabing, L. (2002). "How to do Community Radio", UNESCO.
- Tanrıöver, O. & Eldeniz, L. (2021). Araçsal rasyonalite çağında alternatif medyanın kamusal alan yaratma işlevi: Açık Radyo örneği. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 6(12): 56-75.
- Tekinalp, Ş. (2011). *Karşılaştırmalı Radyo ve Televizyon*, İstanbul: Beta Yayınları.
- Tekvar, S. O. (2017). Türkiye'de Feminist Alternatif Medyanın İşlevselliği: Bir Alternatif Medya Örneği" Kadınların Postası" Projesinin İncelenmesi. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 6(1).
- Tiffe, R. & Hoffmann, M. (2017). Taking up sonic space: feminized vocality and podcasting as resistance, *Feminist Media Studies*, 17:1, 115-118, DOI: 10.1080/14680777.2017.1261464
- Timisi, N. (2003). *Yeni iletişim teknolojileri ve demokrasi*. Dost Kitabevi.
- Timur, T. (2017). *Habermas' ı okumak*. Yordam Kitap.
- Toffler, A. (1980). *The third wave*. New York: William Morrow.
- Tutal, N. (2005). *Küreselleşme İletişim Kültürlerarasılık*. Kırmızı Yayınları, İstanbul.
- Ülkü, O. & Öze, N. (2019). Teknoloji Ağında Kişilerarası Bilgi Akışı, Bir Podcasting Örneği: 'Medyapod' *Debates on Media and Communication Studies First Edition*, July 2019 IJOPEC Publication No: 2019/08 ISBN: 978-1-912503-73-5
- Van Dijk, J. (2016). *Ağ toplumu*. Epsilon Yayıncılık Ltd. Sti.
- Werner, J. L., Lewiss, R. E., Pensa, G., & McGregor, A. J. (2020). Women in Podcasting: We Should Tune In. *The Permanente Journal*, 1-3. <https://doi.org/10.7812/TPP/19.241>
- Webster, F. (2014). *Theories of the information society*. Routledge.
- Yücel, R. (2020). Podcast'in Kısa Tarihi: Doğuşu, Yükselişi, Monetizasyonu. *Erciyes İletişim Dergisi / Journal of Erciyes Communication* e-ISSN: 2667-5811 | ISSN: 1308-3198 <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.724106>
- Yükselbaba, Ü. (2008). Kamusal Alan Modelleri ve Bu Modellerin Bağlıları. *Journal of Istanbul University Law Faculty*, 66(2), 227-271.
- Zabcı, F. (1997). *Siyasal Kuramda Kamusal Alan Sorunu: Habermas ve Arendt*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.

EK - TABLOLAR

TABLO 1: Spotify’da 17-23 Kasım 2021 Tarihlerindeki En Popüler 200 Podcast Listesi

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
1	Ortamlarda Satılacak Bilgi	Ortamlarda Satılacak Bilgi	Ortamlarda Satılacak Bilgi	Ortamlarda Satılacak Bilgi	Ortamlarda Satılacak Bilgi
2	Buralar Hep Seks	Buralar Hep Seks	Merdivenaltı Terapi	Merdivenaltı Terapi	Merdivenaltı Terapi
3	Merdivenaltı Terapi	Merdivenaltı Terapi	Buralar Hep Seks	Mitolojik İnciler	Buralar Hep Seks
4	Mitolojik İnciler	Mitolojik İnciler	Mitolojik İnciler	Buralar Hep Seks	Mitolojik İnciler
5	Beyaz Futbol Tüm Troll Anlar	Beyaz Futbol Tüm Troll Anlar	Meksika Açmazı	Küfür Meditasyonu	Küfür Meditasyonu
6	Meksika Açmazı	Meksika Açmazı	Beyaz Futbol Tüm Troll Anlar	Meksika Açmazı	Kendine İyi Davran
7	Kendine İyi Davran	Kendine İyi Davran	Kendine İyi Davran	Kendine İyi Davran	Meksika Açmazı
8	Küfür Meditasyonu	Küfür Meditasyonu	Küfür Meditasyonu	Barış Özcan ile 111 hz	Barış Özcan ile 111 hz
9	Barış Özcan ile 111 hz	Barış Özcan ile 111 hz	Barış Özcan ile 111 hz	Beyaz Futbol Tüm Troll Anlar	Psikiyatri ve Duvarın Ardı
10	Mesut Süre ile Rabarba	Mesut Süre ile Rabarba	Mesut Süre ile Rabarba	Psikiyatri ve Duvarın Ardı	Beyaz Futbol Tüm Troll Anlar
11	O Tarz mı?	O Tarz mı?	Speak Better English with Harry	Reddit Zone	Reddit Zone
12	Speak Better English with Harry	Speak Better English with Harry	O Tarz mı?	Speak Better English with Harry	Ege Fitness Motivasyonu
13	Fularsız Entellik	Fularsız Entellik	Fularsız Entellik	Agah AYDIN	Speak Better English with Harry
14	Bu Mu Yani?	Bu Mu Yani?	Agah AYDIN	Mesut Süre ile Rabarba	Mesut Süre ile Rabarba

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
15	Agah AYDIN	Agah AYDIN	Bu Mu Yani?	O Tarz mı?	Fularsız Entellik
16	Easy Stories in English	Easy Stories in English	Reddit Zone	Fularsız Entellik	Easy Stories in English
17	Psikiyatri ve Duvarın Ardı	Psikiyatri ve Duvarın Ardı	Psikiyatri ve Duvarın Ardı	Ege Fitness Motivasyonu	Nasıl Olunur
18	Reddit Zone	Reddit Zone	Easy Stories in English	Easy Stories in English	O Tarz mı?
19	Konuşulacak Çok Şey Var!	Konuşulacak Çok Şey Var!	Konuşulacak Çok Şey Var!	Konuşulacak Çok Şey Var!	Bu Mu Yani?
20	Sesli Kitap Dünyası	Sesli Kitap Dünyası	Sesli Kitap Dünyası	Bu Mu Yani?	Biraz Konuşabilir miyiz?
21	IELTS Speaking- Örnek Sorular	IELTS Speaking - Örnek Sorular	Learn English Vocabulary	Sesli Kitap Dünyası	Sesli Kitap Dünyası
22	Biyografik Bilim: Bilim İnsanları	Biyografik Bilim: Bilim İnsanları	Ege Fitness Motivasyonu	Biraz Konuşabilir miyiz?	Lİstening Time
23	Ege Fitness Motivasyonu	Ege Fitness Motivasyonu	Nasıl Olunur	Nasıl Olunur	Olay Yeri: Suç Hikayeleri
24	Learn English Vocabulary	Learn English Vocabulary	IELTS Speaking - Örnek Sorular	Kendin Olmanın Dayanılmaz Hafifliği	Nutuk
25	Biraz Konuşabilir miyiz?	Biraz Konuşabilir miyiz?	Biraz Konuşabilir miyiz?	Lİstening Time	Bunu Ben de Yaparım
26	Dizi Replikleri	Dizi Replikleri	Lİstening Time	JANUS	Konuşulacak Çok Şey Var
27	Lİstening Time	Lİstening Time	6 Minute English	Learn English Vocabulary	Şiirler
28	Nasıl Olunur	Nasıl Olunur	Kendin Olmanın Dayanılmaz Hafifliği	Şiirler	Denizbody ile anlam kat
29	6 Minute English	6 Minute English	Yeşim'in ŞifaEvi	6 Minute English	Senin Biyolojin
30	JANUS	JANUS	Dizi Replikleri	Yeşim'in ŞifaEvi	IELTS Speaking - Örnek Sorular

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
31	KALT'ın Podcast'i	KALT'ın Podcast'i	KALT'ın Podcast'i	Doğan Cüceloğlu	Yeşim'in ŞifaEvi
32	Yeşim'in ŞifaEvi	Yeşim'in ŞifaEvi	Biyografik Bilim: Bilim İnsanları	Olay Yeri: Suç Hikayeleri	6 Minute English
33	Doğan Cüceloğlu	Doğan Cüceloğlu	Şiirler	IELTS Speaking - Örnek Sorular	Dizi Replikleri
34	İngilizce Kelime Dersleri	İngilizce Kelime Dersleri	JANUS	Denizbody ile Anlam Kat	Korku Durağı: Korku Hikayeleri
35	Şiirler	Şiirler	Doğan Cüceloğlu	Senin Biyolojin	Ceylül Podcast!
36	Cambly İle İngilizce Öğren	Cambly İle İngilizce Öğren	İngilizce Kelime Dersleri	Dizi Replikleri	Learn English Vocabulary
37	Kendin Olmanın Dayanılmaz Hafifliği	Kendin Olmanın Dayanılmaz Hafifliği	Nereden Başlasam?	TEDx İstanbul	Hobi Olarak
38	Korku Durağı: Korku Hikayeleri	Korku Durağı: Korku Hikayeleri	Korku Durağı: Korku Hikayeleri	N'aaptın	Nereden Başlasam?
39	Nereden Başlasam?	Nereden Başlasam?	TEDx İstanbul	Korku Durağı: Korku Hikayeleri	Anything Goes with Emma Chamberlain
40	TEDx İstanbul	TEDx İstanbul	N'aaptın	KALT'ın Podcast'i	Doğan Cüceloğlu
41	Olay Yeri: Suç Hikayeleri	Olay Yeri: Suç Hikayeleri	Senin Biyolojin	Nutuk	TEDx İstanbul
42	Evrin Ağacı ile Bilime Dair Her Şey	Evrin Ağacı ile Bilime Dair Her Şey	Cambly İle İngilizce Öğren	Ceylül Podcast!	The Always Sunny Podcast
43	N'aaptın	N'aaptın	Olay Yeri: Suç Hikayeleri	Cem Yılmaz (2007)	Sen O Kız Değil misin?
44	Senin Biyolojin	Senin Biyolojin	Denizbody ile Anlam Kat	Nereden Başlasam?	Cambly İle İngilizce Öğren
45	Nutuk	Nutuk	Cem Yılmaz (2007)	Zihnimin Kıvrımları	Didik Didik Freud
46	Güçlü Psikoloji	Güçlü Psikoloji	Evrin Ağacı ile Bilime Dair Her Şey	İngilizce Kelime Dersleri	KALT'ın Podcast'i

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
47	birdietalks	birdietalks	birdietalks	Cambly İle İngilizce Öğren	Zihnimin Kıvrımları
48	Mitolojiye Giriş	Mitolojiye Giriş	Deniz Göktaş'a Ayıracak Vaktim Yok	Bunu Ben de Yaparım	Cem Yılmaz (2007)
49	Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini	Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini	Bunu Ben de Yaparım	Anything Goes with Emma Chamberlain	N'aaptın
50	The Birtcast	The Birtcast	Zihnimin Kıvrımları	Didik Didik Freud	Kendin Olmanın Dayanılmaz Hafifliği
51	Cem Yılmaz (2007)	Cem Yılmaz (2007)	Anything Goes with Emma Chamberlain	Sen O Kız Değil misin?	Ulus Baker
52	Bunu Ben de Yaparım	Bunu Ben de Yaparım	Didik Didik Freud	Evrin Ağacı ile Bilime Dair Her Şey	İngilizce Kelime Dersleri
53	Deniz Göktaş'a Ayıracak Vaktim Yok	Deniz Göktaş'a Ayıracak Vaktim Yok	Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini	The Birtcast	JANUS
54	Anything Goes with Emma Chamberlain	Anything Goes with Emma Chamberlain	Keyfimin Kahyaları	Biyografik Bilim: Bilim İnsanları	mbticast Kişilik Tipinizi Keşfedin
55	Sen O Kız Değil misin?	Sen O Kız Değil misin?	Sen O Kız Değil misin?	Yoldayız Geliyor Musun?	Yakın İlişkiler
56	Didik Didik Freud	Didik Didik Freud	Mitolojiye Giriş	Keyfimin Kahyaları	Evrin Ağacı ile Bilime Dair Her Şey
57	Denizbody ile Anlam Kat	Denizbody ile Anlam Kat	The Birtcast	Deniz Göktaş'a Ayıracak Vaktim Yok	Keyfimin Kahyaları
58	Ulus Baker	Ulus Baker	Nutuk	Yakın İlişkiler	The Birtcast
59	Tokcast	Tokcast	Ceylül Podcast!	ASKHOES	Mitolojiye Giriş
60	Zihnimin Kıvrımları	Zihnimin Kıvrımları	Tokcast	Umarım Annem Dinlemez	Yoldayız Geliyor Musun?

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
61	Umarım Annem Dinlemez	Umarım Annem Dinlemez	Ulus Baker	Spiritüeller	Halledemedim
62	AcikBeyin's Podcast	AcikBeyin's Podcast	Yoldayız Geliyor Musun?	Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini	ASKHOES
63	Ceylül Podcast!	Ceylül Podcast!	Güçlü Psikoloji	Ulus Baker	deux ex machina
64	Keyfimin Kahyaları	Keyfimin Kahyaları	Umarım Annem Dinlemez	Halledemedim	Biyografik Bilim: İnsanlarının Ağzından Hayatları
65	Yoldayız Geliyor Musun?	Yoldayız Geliyor Musun?	AcikBeyin's Podcast	Mitolojiye Giriş	Agah AYDIN
66	Mehmet Gürs ile İyi Yemek	Mehmet Gürs ile İyi Yemek	Mehmet Gürs ile İyi Yemek	Ted Talks Daily	Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini
67	DFT Tarih	DFT Tarih	Spiritüeller	Güçlü Psikoloji	AcikBeyin's Podcast
68	IELTS Speaking for Success	IELTS Speaking for Success	ASKHOES	mbticast Kişilik Tipinizi Keşfedin	Kronik Tarih
69	Spiritüeller	Spiritüeller	Özgür Mumcu ve Eray Özer'le Yeni Haller	Aposto! Radyo	Güçlü Psikoloji
70	Özgür Mumcu ve Eray Özer'le Yeni Haller	Özgür Mumcu ve Eray Özer'le Yeni Haller	IELTS Speaking for Success	AcikBeyin's Podcast	Spiritüeller
71	Beyaz Futbol	Beyaz Futbol	Yakın İlişkiler	Kronik Tarih	TED Talks Daily
72	English with Sera	English with Sera	Kronik Tarih	The Always Sunny Podcast	Umarım Annem Dinlemez
73	Kronik Tarih	Kronik Tarih	Ted Talks Daily	Ünsal Ünlü	IELTS Speaking for Success
74	Yakın İlişkiler	Yakın İlişkiler	Griden Beyaza	Mehmet Gürs ile İyi Yemek	Lüzumsuz Bilgiler Podcast
75	Podcastie Maceraları	Podcastie Maceraları	Aposto! Radyo	Olumlu Dünya	Aposto! Radyo
76	ASKHOES	ASKHOES	Podcastie Maceraları	Griden Beyaza	Olumlu Dünya

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
77	Griden Beyaza	Griden Beyaza	DFT Tarih	Özgür Mumcu ve Eray Özer'le Yeni Haller	Hayalhanem Podcast
78	Simyacı Kitap Seslendirmesi	Simyacı Kitap Seslendirmesi	Pınar Erdoğan ile Bilinçaltı Dön	Endişeli Psikolog	English with Sera
79	Aposto! Radyo	Aposto! Radyo	English with Sera	Kuran Dinle	İlişki Koçu Adil Yıldırım
80	Filozofun Yolu: Felsefe Dersleri	Filozofun Yolu: Felsefe Dersleri	Halledemedim	Pınar Erdoğan İle Bilinçaltı Dönüşüm Meditasyonları	Ünsal Ünlü
81	OĞUZ ATAY	OĞUZ ATAY	Filozofun Yolu: Felsefe Dersleri	IELTS Speaking for Success	Endişeli Psikolog
82	Psikolog Barış Gürkaş ile İyi His	Psikolog Barış Gürkaş ile İyi His	Şiir - Furkan Özdemir	Şiir - Furkan Özdemir	Deniz Göktaş'a Ayıracak Vaktim Yok
83	Halledemedim	Halledemedim	Unicornun Gozuyle	Podcastie Maceraları	Podcastia Maceraları
84	Nereden dilime takıldı	Nereden dilime takıldı	Simyacı Kitap Seslendirmesi	English with Sera	Kuran Dinle
85	Ünsal Ünlü	Ünsal Ünlü	Beyaz Futbol	deux ex machina	Donum Sende Kalmış
86	Pınar Erdoğan ile Bilinçaltı Dön	Pınar Erdoğan ile Bilinçaltı Dön	Ünsal Ünlü	Hobi Olarak	Pınar Erdoğan İle Bilinçaltı Dönüşüm Meditasyonları
87	Lüzumsuz Bilgiler	Lüzumsuz Bilgiler	Kuran Dinle	Lüzumsuz Bilgiler Podcast	Kitap Kulübü Jr.
88	The Joe Rogan Experience	The Joe Rogan Experience	Olumlu Dünya	The Joe Rogan Experience	DFT Tarih
89	TED Talks Daily	TED Talks Daily	The Joe Rogan Experience	Radyo Tiyatrosu TRT Dinle	Şiirler
90	Unicornun Gozuyle	Unicornun Gozuyle	Psikolog Barış Gürkaş ile İyi His	Unicornun Gozuyle	Psikolog Barış Gürkaş ile İyi Hisset

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
91	Mitolojik Hikayeler	Mitolojik Hikayeler	Ben Okurum	Emre Alkin	Ben Okurum
92	Kuran Dinle	Kuran Dinle	Rıhtıma Varmayan Ceset	Ben Okurum	Radyo Tiyatrosu TRT Dinle
93	TUT ELİNİ	TUT ELİNİ	Lüzumsuz Bilgiler Podcast	Hayalhanem Podcast	Dreamscapes
94	Think Fast, Talk Smart: Commun	Think Fast, Talk Smart: Commun	Oğuz Atay	DFT Tarih	Thinking in English
95	İstanbul Ansiklopedisi	İstanbul Ansiklopedisi	mbticast Kişilik Tipinizi Keşfe	YKS Motivasyon Kitaplığı	Beyaz Futbol Tüm
96	mbticast Kişilik Tipinizi Keşfe	mbticast Kişilik Tipinizi Keşfe	Bi' Gidene Soralım	Psikolog Barış Gürkaş ile İyi His	Emre Alkin
97	Bi' Gidene Soralım	Bi' Gidene Soralım	YKS Motivasyon Kitaplığı	Simyacı Kitap Seslendirmesi	Simyacı Kitap Seslendirmesi
98	Bir Yaşam Felsefesi Olarak Girişimcilik	Bir Yaşam Felsefesi Olarak Girişimcilik	Emre Alkin	TUT ELİNİ	Özgür Mumcu ve Eray Özer'le Yeni Haller
99	Emre Alkin	Emre Alkin	Endişeli Psikolog	Bi' Gidene Soralım	The English We Speak
100	Endişeli Psikolog	Endişeli Psikolog	Radyo Tiyatrosu NTVRadyo	Kitap Kulübü Jr.	Bir Yaşam Felsefesi Olarak Girişimcilik
101	Hayalhanem Podcast	Hayalhanem Podcast	Bir Yaşam Felsefesi Olarak Girişimcilik	Radyo Tiyatrosu-NTVRadyo	Şarkılı Masallar
102	Olumlu Dünya	Olumlu Dünya	TUT ELİNİ	İlişki Koçu Adil Yıldırım	Efecast
103	İletişimde Zen Bilgeliği Konuşmaları	İletişimde Zen Bilgeliği Konuşmaları	Hobi Olarak	Easy German: Learn German	Kişisel Gelişim - Kişisel Gelişim Klişeleri
104	Hayat Okulu	Hayat Okulu	Hayat Okulu	Donum Sende Kalmış	Learn English Through Listening
105	Ben Okurum	Ben Okurum	Mitolojik Hikayeler	Oğuz Atay	Açık Bilinç

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
106	Thinking in English	Thinking in English	Radyo Tiyatrosu TRT Dinle	Filozofun Yolu: Felsefe Dersleri	Think Fast, Talk Smart
107	Easy German: Learn German	Easy German: Learn German	Nereden Dilime Takıldı	Bir Yaşam Felsefesi Olarak Girişimcilik	Radyo Tiyatrosu-NTVRadyo
108	Kitap Kulübü	Kitap Kulübü	Uyku Hikayeleri	Açık Bilinç	Easy German: Learn German
109	Şiir	Şiir	İletişimde Zen Bilgeligi Konuşmaları	Dreamscapes	Unicornun Gözüyle
110	İlişki Koçu Adil Yıldırım	İlişki Koçu Adil Yıldırım	İlişki Koçu Adil Yıldırım	Sesli Kitap ve Classical Music	The Joe Rogan Experience
111	Poyrazcım Karayel	Poyrazcım Karayel	İstanbul Ansiklopedisi	Learn English Through Listening	Doğan AKKÖK Motivation
112	The English We Speak	The English We Speak	Hayalhanem Podcast	BBC Learning English Drama	Sinyorlar
113	Learn English Through Listening	Learn English Through Listening	Psikolog Tülay Kök	Tokcast	Hayat Okulu
114	Suç ve Ceza	Suç ve Ceza	Global News Podcast	Uyku Hikayeleri	Garç Gebe
115	Psikolog Tülay Kök	Psikolog Tülay Kök	Poyrazcım Karayel	İstanbul Ansiklopedisi	Her gece doz almalı Poyraz Karayel
116	Uyku Hikayeleri	Uyku Hikayeleri	Suç ve Ceza	Beyaz Futbol	Bi' Gidene Soralım
117	Devinimler	Devinimler	Dreamscapes	Psikolog Tülay KÖK	Merak Listesi
118	Radyo Tiyatrosu	Radyo Tiyatrosu	Learn English Through Listening	Global News Podcast	İstanbul Ansiklopedisi
119	Global News Podcast	Global News Podcast	Think Fast, Talk Smart	Suç ve Ceza	BBC Learning English Drama
120	Ben, benim yanımdayım	Ben, benim yanımdayım	Easy German: Learn German	Poyrazcım Karayel	Sesli Kitap ve Classical Music

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
121	YKS Motivasyon Kitaplığı	YKS Motivasyon Kitaplığı	Vaillant ile Kafa Rahatlaman Sohbetler	İletişimde Zen Bilgeliği Konuşmaları	Ekonomiyi Konuşalım
122	Vaillant ile Kafa Rahatlaman Sohbetler	Vaillant ile Kafa Rahatlaman Sohbetler	Thinking in English	Her gece doz almalık Poyraz Karayel	Oğuz Atay
123	Açık Bilinç	Açık Bilinç	Kitap Kulübü Jr.	Sınav Hattı	Online Koçunuz
124	Radyo Tiyatrosu	Radyo Tiyatrosu	Ben, benim yanımdayım	Mitolojik Hikayeler	Global News Podcast
125	Hear This	Hear This	Her gece doz almalık Poyraz Karayel	Kitap Okumaları	Filozofun Yolu: Felsefe Dersleri
126	Kitap Okumaları	Kitap Okumaları	Açık Bilinç	Efecast	Masal Tüneli
127	Her gece doz almalık Poyraz Karayel	Her gece doz almalık Poyraz Karayel	Efecast	Red Bull Yol Arkadaşım	Poyrazcım Karayel
128	Burda Olan Burda Kalır	Burda Olan Burda Kalır	Devinimler	Burda Olan Burda Kalır	YKS Motivasyon Kitaplığı
129	Potacast	Potacast	The English We Speak	Hayat Okulu	Mitolojik Hikayeler
130	Terapi de 10'uncu Köy	Terapi de 10'uncu Köy	Hear This	Doğan AKKÖK Motivation	TUT ELİNİ
131	Zamanaltı: Bir Podcast Tiyatrosu	Zamanaltı: Bir Podcast Tiyatrosu	Kefe	The English We Speak	Psikolog Tülay KÖK
132	6 Minute Vocabulary	6 Minute Vocabulary	BBC Learning English Drama	Think Fast, Talk Smart	Griden Beyaza
133	All Ears English Podcast	All Ears English Podcast	All Ears English Podcast	Thinking in English	Uyku Hikayeleri
134	English on the go	English on the go	Burda Olan Burda Kalır	Potacast	İnce İşler
135	Efecast	Efecast	6 Minute Vocabulary - BBC Radio	Sinyorlar	Mental Klitoris
136	Bir Yengeç Konuşuyor	Bir Yengeç Konuşuyor	Anormal Şartlar Altında	Şarkılı Masallar	Terapide 10'uncu Köy

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
137	BBC Learning English Drama	BBC Learning English Drama	English on the go	Deutsch-lernen durch Hören	Loveinartsz Kültür-Sanat
138	Kefe	Kefe	Kitap Okumaları	Nereden Dilime Takıldı	Midas Podcast
139	Deutsch-Podcast	Deutsch-Podcast	Potacast	Odadaki Fil	Zamanaltı: Bir Podcast Tiyatrosu
140	Şarkılı Masallar	Şarkılı Masallar	Binomo Cast	Kişisel Gelişim - Kişisel Gelişim Klişeleri	Varyete
141	Normalin Sınırları	Normalin Sınırları	Şarkılı Masallar	Anormal Şartlar Altında	Bir Yengeç Konuşuyor
142	Erkek Adam Sesli Yayınları	Erkek Adam Sesli Yayınları	Erkek Adam Sesli Yayınları	Binomo Cast	Felsefe Gevezelikleri
143	Teenager Therapy	Teenager Therapy	Kişisel Gelişim - Kişisel Gelişim Klişeleri	Devinimler	Kendimiz İçin Yapıyoruz
144	Şeker Portakalı Kitap Seslendirme	Şeker Portakalı Kitap Seslendirme	Normalin Sınırları	Merak Listesi	Esmiyor
145	Cenk ve Erdem Atasözleri Atölyesi	Cenk ve Erdem Atasözleri Atölyesi	Deutsch-lernen durch Hören	Derin Kesitler	Burda Olan Burda Kalır
146	Dreamscapes	Dreamscapes	Deutsch-Podcast	6 Minute Vocabulary - BBC Radio	Nihan Kaya
147	Kişisel Gelişim - Kişisel Gelişim Klişeleri	Kişisel Gelişim - Kişisel Gelişim Klişeleri	Donum Sende Kalmış	İnsanları Etkileme Sanatı	League of Legends Hikayeleri
148	Rıhtıma Varmayan Ceset	Rıhtıma Varmayan Ceset	Bir Yengeç Konuşuyor	Ben, benim yanımdayım	Potacast
149	6 Minute Grammar	6 Minute Grammar	Odadaki Fil	Şeker Portakalı Kitap Seslendirme	Ayt Edebiyat
150	İnsanları Etkileme Sanatı	İnsanları Etkileme Sanatı	Terapide 10'uncu Köy	Vaillant ile Kafa Rahatlatan Sohbetler	İletişimde Zen Bilgeliği Konuşmaları

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
151	Learning English News Review	Learning English News Review	Mental Klitoris	Philosophize This!	Şeker Portakalı Kitap Seslendirmesi
152	Doğan AKKÖK Motivation	Doğan AKKÖK Motivation	Cenk ve Erdem Atasözleri Atölyesi	Luke's English Podcast	Cenk ve Erdem Atasözleri Atölyesi
153	Mental Klitoris	Mental Klitoris	Sesli Kitap ve Classical Music	Terapide 10'uncu Köy	Nereden dilime takıldı
154	Deutsch-Iernen durch Hören	Deutsch-Iernen durch Hören	Doğan AKKÖK Motivation	Cenk ve Erdem Atasözleri Atölyesi	Speak English Now with teacher Georgiana
155	Anormal Şartlar Altında	Anormal Şartlar Altında	Red Bull Yol Arkadaşım	KALİBRE	Vaillant ile Kafa Rahatlatan Sohbetler
156	Merak Listesi	Merak Listesi	Sınav Hattı	Nihan Kaya	Odadaki Fil
157	Odadaki Fil	Odadaki Fil	Merak Listesi	Bora Özkent'le Haddini Aş!	Luke's English Podcast
158	Sesli Kitap ve Classical Music	Sesli Kitap ve Classical Music	İnsanları Etkileme Sanatı	Mental Klitoris	Binomo Cast
159	Binomo Cast	Binomo Cast	Bora Özkent'le Haddini Aş!	Varyete	Suç ve Ceza
160	Bora Özkent'le Haddini Aş!	Bora Özkent'le Haddini Aş!	Şeker Portakalı Kitap Seslendirme	Ekonomiyi Konuşalım	Arabalar Replikleri
161	Evrin Kuran	Evrin Kuran	Learning English News Review	Loveinartsz Kültür-Sanat	Dünya Trendleri
162	Speak English Now with teachers	Speak English Now with teachers	Masal Tüneli	İnce İşler	Aragaz
163	JÜSTİNYEN	JÜSTİNYEN	Zamanaltı: Bir Podcast Tiyatrosu	Bir Yengeç Konuşuyor	Dr. RedPill
164	MyMecra Podcast	MyMecra Podcast	Medyascope Podcast	Normalin Sınırları	KALİBRE
165	murder & coffee	murder & coffee	Dünya Trendleri	Esmiyor	Alem FM
166	Shockvoice	Shockvoice	Sadece ENES	Masal Tüneli	Derin Kesitler

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
167	Esmiyor	Esmiyor	Varyete	Speak English Now with teachers	English Stories
168	20'li Yaşlar	20'li Yaşlar	Socrates Podcast	6 Minute Grammar	Philosophize This!
169	Varyete	Varyete	6 Minute Grammar	Dünya Trendleri	murder & coffee
170	derin kesitler	derin kesitler	Nihan Kaya	All Ears English Podcast	Normalin Sınırları
171	English Stories	English Stories	murder & coffee	Kendimiz İçin Yapıyoruz	Olay şu ki;
172	Yazar-Eser Sohbetleri	Yazar-Eser Sohbetleri	Esmiyor	Medyascope Podcast	Mehmet Gürs İle İyi Yemek
173	Arabalar Replikleri	Arabalar Replikleri	Cahil Köpekler	Cahil Köpekler	İnsanları Etkileme Sanatı
174	Dünya Trendleri	Dünya Trendleri	Speak English Now with teachers	Ayt Edebiyat	Shockvoice
175	English Learning for Curious Minds	English Learning for Curious Minds	English Learning for Curious Minds	Felsefe Gevezelikleri	Ne Gerek Var
176	Tarih Köşesi	Tarih Köşesi	Tarih Köşesi	Sadece ENES	Sadece ENES
177	Mutlu Kadınlar Akademisi	Mutlu Kadınlar Akademisi	101 Konsept Sesli Kitap	English Stories	Red Bull Yol Arkadaşım
178	Gelişigüzel Hayaller	Gelişigüzel Hayaller	Evrin Kuran	Arabalar Replikleri	6 Minute Vocabulary
179	Luke's English Podcast	Luke's English Podcast	Arabalar Replikleri	Deutsch-Podcast	Taşıkardı
180	Sınav Hattı	Sınav Hattı	MyMecra Podcast	Aragaz	All Ears English Podcast
181	Masal Tüneli	Masal Tüneli	Shockvoice	Kanepedeyiz	Efsaneler Ölmez
182	Socrates Podcasts	Socrates Podcasts	Teenager Therapy	Dr. RedPill	Devinimler
183	Speaking of Psychology	Speaking of Psychology	TYT Tekrar	İlişkiler Üstüne Aykırı Tespitler	Okuyorum Dinliyor Musun?

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
184	Ahşaptan Betona, Mecidiyeden Jetona	Ahşaptan Betona, Mecidiyeden Jetona	derin kesitler	murder & coffee	Başlıkları Sevmem Albayım
185	TYT Tekrar	TYT Tekrar	English Stories	League of Legends Hikayeleri	Kitap Okumalarım
186	Hans Bilal Podcast	Hans Bilal Podcast	Mindfulness	Tarih Köşesi	Psikolog Cem Gümüş
187	İlişkiler Üstüne Aykırı Tespitler	İlişkiler Üstüne Aykırı Tespitler	Mutlu Kadınlar Akademisi	Erkek Adam Sesli Yayınları	Evrin Kuran
188	Red Bull Yol Arkadaşım	Red Bull Yol Arkadaşım	Loveinartsz Kültür-Sanat	Olay şu ki;	Hakan Mengüç
189	Kanepedeyiz	Kanepedeyiz	Yazar - Eser Sohbetleri	Zamanaltı: Bir Podcast Tiyatrosu	Mutlu Kadınlar Akademisi
190	Diyabeti Benden Dinle	Diyabeti Benden Dinle	Kolay Değil	TYT Tekrar	Erkek Adam Sesli Yayınları
191	League of Legends Hikayeleri	League of Legends Hikayeleri	İşte Bu Bizim Hikayemiz	Evrin Kuran	Cahil Köpekler
192	101 Konsept Sesli Kitap	101 Konsept Sesli Kitap	Diyabeti Benden Dinle	433: The Home of Football	Farklı Düşün
193	Olay şu ki;	Olay şu ki;	Almanca Hikayeler	Mutlu Kadınlar Akademisi	Hans Bilal Podcast
194	Sadece ENES	Sadece ENES	Advanced English	Advanced English	433: The Home of Football
195	Dr. RedPill	Dr. RedPill	KALİBRE	İşte Bu Bizim Hikayemiz	Learning English News Review
196	Efsaneler Ölmez	Efsaneler Ölmez	Luke's English Podcast	Hans Bilal Podcast	JÜSTİNYEN
197	Advanced English	Advanced English	Sinyorlar	Kolay Değil	Durduk Yere İnsanız
198	Almanca Hikayeler	Almanca Hikayeler	Felsefe Gevezelikleri	101 Konsept Sesli Kitap	Advanced English
199	Mitolojika	Mitolojika	Ayt Edebiyat	Mindfulness	Medyascope Podcast

Sıra	17.11.2021	18.11.2021	19.11.2021	21.11.2021	23.11.2021
200	Kolay Değil	Kolay Değil	Gelişigüzel Hayaller	Hakan Mengüç	Deutsch lernen durch Hören

TABLO 2

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
1	<u>Ortamlarda Satılacak Bilgi</u>	Türkçe	49	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
2	<u>Buralar Hep Seks</u>	Türkçe	52	Orta	Bireysel	Düzenli	Solo
3	<u>Merdivenaltı Terapi</u>	Türkçe	53	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
4	<u>Mitolojik İnciler</u>	Türkçe	48	Orta	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
5	<u>Beyaz Futbol Tüm Troll Anlar</u>	Türkçe	9	Orta	Bireysel	Düzensiz	Tv, Dizi, Film den Bölümler
6	<u>Meksika Açmazı</u>	Türkçe	17	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
7	<u>Kendine İyi Davran</u>	Türkçe	284	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
8	<u>Küfür Meditasyonu</u>	Türkçe	1	Orta	Bireysel	Diğer	Solo
9	<u>Barış Özcan ile 111 hz</u>	Türkçe	19	Uzun	Bireysel	Düzenli	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
10	<u>Mesut Süre ile Rabarba</u>	Türkçe	251	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Röportaj
11	<u>O Tarz mı?</u>	Türkçe	203	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
12	<u>Speak Better English with Harry</u>	İngilizce	277	Orta	Kurumsal	Düzenli	Solo
13	<u>Fularsız Entellik</u>	Türkçe	118	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
14	<u>Bu Mu Yani?</u>	Türkçe	67	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
15	<u>Agah AYDIN</u>	Türkçe	80	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Konuşma Kayıtları
16	<u>Easy Stories in English</u>	İngilizce	154	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
17	<u>Psikiyatri ve Duvarın Ardı</u>	Türkçe	110	Uzun	Bireysel	Düzenli	Solo

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
18	<u>Reddit Zone</u>	Türkçe	21	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
19	<u>Konuşulacak Çok Şey Var!</u>	Türkçe	4	Uzun	Bireysel	Diğer	Solo
20	<u>Sesli Kitap Dünyası</u>	Türkçe	35	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
21	<u>IELTS Speaking - Örnek Sorular</u>	Türkçe, İngilizce	7	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
22	<u>Biyografik Bilim: Bilim İnsanlarının Ağzından Hayatları</u>	Türkçe	25	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
23	<u>Ege Fitness Motivasyonlar</u>	Türkçe	14	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
24	<u>Learn English Vocabulary</u>	İngilizce	103	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
25	<u>Biraz Konuşabilir miyiz?</u>	Türkçe	49	Uzun	Bireysel	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
26	<u>Dizi Replikleri</u>	Türkçe	16	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Tv, Dizi, Film den Bölümler
27	<u>Listening Time</u>	İngilizce	44	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
28	<u>Nasıl Olunur</u>	Türkçe	139	Uzun	Bireysel	Düzenli	Röportaj
29	<u>6 Minute English</u>	İngilizce	95	Orta	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
30	<u>JANUS</u>	Türkçe	23	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
31	<u>KALT'ın Podcast'i</u>	Türkçe	31	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
32	<u>Yeşim'in ŞifaEvi</u>	Türkçe	63	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
33	<u>Doğan Cüceloğlu</u>	Türkçe	15	Orta	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
34	<u>İngilizce Kelime Dersleri</u>	Türkçe	10	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Solo

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
35	<u>Şiirler - Cansel Ayık</u>	Türkçe	51	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
36	<u>Cambly İle İngilizce Öğren</u>	Türkçe, İngilizce	38	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Solo
37	<u>Kendin Olmanın Dayanılmaz Hafifliği</u>	Türkçe	11	Orta	Bireysel	Düzenli	Solo
38	<u>Korku Durağı: Korku Hikayeleri</u>	Türkçe	119	Orta	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
39	<u>Nereden Başlasam?</u>	Türkçe	61	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
40	<u>TEDx İstanbul</u>	Türkçe	104	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Konuşma Kayıtları
41	<u>Olay Yeri: Suç Hikayeleri</u>	Türkçe	63	Orta	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
42	<u>Evrin Ağacı ile Bilime Dair Her Şey</u>	Türkçe	243	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
43	<u>N'aaptın</u>	Türkçe	102	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
44	<u>Senin Biyolojin</u>	Türkçe	25	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
45	<u>Nutuk</u>	Türkçe	10	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
46	<u>Güçlü Psikoloji</u>	Türkçe	300	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Solo
47	<u>birdietalks</u>	Türkçe	2	Uzun	Kurumsal	Diğer	Ortak Podcast/Sohbet
48	<u>Mitoloji'ye Giriş</u>	Türkçe	14	Orta	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
49	<u>Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini</u>	Türkçe	8	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
50	<u>The Birtcast</u>	Türkçe	47	Uzun	Bireysel	Düzenli	Solo
51	<u>Bunu Ben de Yaparım</u>	Türkçe	33	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Solo

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
52	<u>Deniz Göktaş'a</u> <u>Ayırarak Vaktim</u> <u>Yok</u>	Türkçe	18	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
53	<u>Anything Goes</u> <u>Emma</u> <u>Chamberlain and</u> <u>Ramble</u>	İngilizce	95	Uzun	Bireysel	Düzenli	Solo
54	<u>Sen O Kız Değil</u> <u>misin?</u>	Türkçe	30	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
55	<u>Didik Didik Freud</u>	Türkçe	19	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
56	<u>Denizbody ile</u> <u>Anlam Kat</u>	Türkçe	16	Belirsiz	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
57	<u>Ulus Baker</u>	Türkçe	9	Orta	Bireysel	Düzensiz	Konuşma Kayıtları
58	<u>Tokcast</u>	Türkçe	19	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
59	<u>Zihnimin</u> <u>Kıvrımları</u>	Türkçe	14	Uzun	Bireysel	Düzenli	Solo
60	<u>Umarım Annem</u> <u>Dinlemez</u>	Türkçe	66	Uzun	Bireysel	Düzenli	Röportaj
61	<u>AcıkBeyin's</u> <u>Podcast</u>	Türkçe	251	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Karışık Format
62	<u>Ceylül Podcast!</u>	Türkçe	12	Uzun	Bireysel	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
63	<u>Keyfimin</u> <u>Kahyaları</u>	Türkçe	28	Uzun	Bireysel	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
64	<u>Yoldayız Geliyor</u> <u>musun?</u>	Türkçe	98	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
65	<u>Mehmet Gürs ile</u> <u>İyi Yemek</u>	Türkçe	10	Uzun	Bireysel	Düzenli	Röportaj
66	<u>DFT Tarih</u>	Türkçe	32	Orta	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
67	<u>IELTS Speaking</u> <u>for Success</u>	İngilizce	147	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
68	<u>Spiritüeller</u>	Türkçe	138	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Solo

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
69	<u>Özgür Mumcu ve Eray Özer'le Yeni Haller</u>	Türkçe	61	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
70	<u>Beyaz Futbol</u>	Türkçe	9	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Tv, Dizi, Filmden Bölümler
71	<u>English with Sera</u>	Türkçe, İngilizce	44	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Solo
72	<u>Kronik Tarih</u>	Türkçe	31	Orta	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
73	<u>Yakın İlişkiler</u>	Türkçe	99	Uzun	Bireysel	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
74	<u>Podcastia Maceraları</u>	Türkçe	48	Uzun	Bireysel	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
75	<u>ASKHOES</u>	Türkçe	21	Uzun	Bireysel	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
76	<u>Griden Beyaza</u>	Türkçe	14	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Solo
77	<u>Simyacı Kitap Seslendirmesi</u>	Türkçe	24	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
78	<u>Aposto! Radyo</u>	Türkçe	300	Orta	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
79	<u>Filozofun Yolu: Felsefe Dersleri</u>	Türkçe	80	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
80	<u>OĞUZ ATAY</u>	Türkçe	24	Orta	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
81	<u>Psikolog Barış Gürkaş ile İyi Hisset</u>	Türkçe	118	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
82	<u>Halledemedim</u>	Türkçe	33	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
83	<u>Nereden dilime takıldı</u>	Türkçe	18	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Tv, Dizi, Filmden Bölümler
84	<u>Ünsal Ünlü</u>	Türkçe	300	Uzun	Bireysel	Düzenli	Solo

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
85	<u>Pınar Erdoğan ile</u> <u>Bilinçaltı</u> <u>Dönüşüm</u> <u>Meditasyonları</u>	Türkçe	192	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
86	<u>Lüzumsuz Bilgiler</u>	Türkçe	36	Kısa	Bireysel	Düzenli	Solo
87	<u>The Joe Rogan</u> <u>Experience</u>	İngilizce	300	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Tv, Dizi, Filmden Bölümler
88	<u>TED Talks Daily</u>	İngilizce	90	Orta	Kurumsal	Düzenli	Röportaj
89	<u>Unicornun</u> <u>Gözüyle</u>	Türkçe	29	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
90	<u>Mitolojik</u> <u>Hikayeler</u>	Türkçe	47	Orta	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
91	<u>Kuran Dinle</u>	Türkçe, Arapça	290	Uzun	Bireysel	Düzenli	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
92	<u>TUT ELİNİ</u>	Türkçe	12	Uzun	Bireysel	Düzenli	Solo
93	<u>Think Fast, Talk</u> <u>Smart: Commun</u>	İngilizce	48	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Röportaj
94	<u>İstanbul</u> <u>Ansiklopedisi</u>	Türkçe	60	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Karışık Format
95	<u>mbticast Kişilik</u> <u>Tipinizi Keşfedin!</u>	Türkçe	20	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
96	<u>Bi' Gidene</u> <u>Soralım</u>	Türkçe	87	Uzun	Bireysel	Düzenli	Röportaj
97	<u>Bir Yaşam</u> <u>Felsefesi Olarak</u> <u>Girişimcilik</u>	Türkçe	197	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
98	<u>Emre Alkin</u>	Türkçe	300	Kısa	Bireysel	Düzenli	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
99	<u>Endişeli Psikolog</u>	Türkçe	43	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
100	<u>Hayalhanem</u>	Türkçe	300	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
101	<u>Olumlu Dünya</u>	Türkçe	54	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
102	<u>İletişimde Zen Bilgeliği</u> <u>Konuşmaları</u>	Türkçe	13	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
103	<u>Hayat Okulu</u>	Türkçe	80	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
104	<u>Ben Okurum</u>	Türkçe	46	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
105	<u>Thinking in English</u>	İngilizce	154	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Solo
106	<u>Easy German: Learn German with native speakers</u>	Almanca	273	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
107	<u>Şiir</u>	Türkçe	44	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şiir Seslendirmeleri
108	<u>İlişki Koçu Adil Yıldırım</u>	Türkçe	93	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
109	<u>Poyrazcım Karayel</u>	Türkçe	9	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Tv, Dizi, Filmten Bölümler
110	<u>The English We Speak</u>	İngilizce	290	Kısa	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
111	<u>Learn English Through Listening</u>	İngilizce	50	Orta	Kurumsal	Düzenli	Solo
112	<u>Psikolog Tülay Kök</u>	Türkçe	41	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
113	<u>Uyku Hikayeleri</u>	Türkçe	43	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şiir Seslendirmeleri
114	<u>Devinimler</u>	Türkçe	46	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
115	<u>Radio Tiyatrosu TRT</u>	Türkçe	13	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şiir Seslendirmeleri
116	<u>Global News Podcast</u>	İngilizce	4	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Karışık Format
117	<u>Ben, benim yanımdayım</u>	Türkçe	35	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
118	<u>YKS Motivasyon Kitaplığı</u>	Türkçe	47	Kısa	Kurumsal	Düzensiz	Solo
119	<u>Vaillant ile Kafa Rahatlatan Sohbetler</u>	Türkçe	31	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Solo
120	<u>Açık Bilinç</u>	Türkçe	300	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Röportaj
121	<u>Radio Tiyatrosu NTVRadio</u>	Türkçe	182	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
122	<u>Hear This</u>	Türkçe	58	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
123	<u>Kitap Okumaları</u>	Türkçe	300	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
124	<u>Her gece doz almalı Poyraz Karayel</u>	Türkçe	10	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Tv, Dizi, Film den Bölümler
125	<u>Burda Olan Burda Kalır</u>	Türkçe	107	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
126	<u>Potacast</u>	Türkçe	96	Uzun	Bireysel	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
127	<u>Zamanaltı: Bir Podcast Tiyatrosu</u>	Türkçe	30	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
128	<u>6 Minute Vocabulary</u>	İngilizce	83	Orta	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
129	<u>All Ears English Podcast</u>	İngilizce	300	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
130	<u>English on the go</u>	Türkçe, İngilizce	45	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
131	<u>Efecast</u>	Türkçe	73	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
132	<u>Bir Yengeç Konuşuyor</u>	Türkçe	9	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
133	<u>BBC Learning English Drama</u>	İngilizce	86	Kısa	Kurumsal	Düzenli	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
134	<u>KeFe</u>	Türkçe	7	Uzun	Bireysel	Düzenli	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
135	<u>Deutsch-Podcast</u>	Almanca	99	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
136	<u>Şarkılı Masallar</u>	Türkçe	14	Orta	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
137	<u>Normalin Sınırları</u>	Türkçe	26	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
138	<u>Erkek Adam Sesli Yayınları</u>	Türkçe	132	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Karışık Format
139	<u>Şeker Portakalı Kitap Seslendirme</u>	Türkçe	18	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
140	<u>Cenk ve Erdem Atasözleri Atölyesi</u>	Türkçe	30	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
141	<u>Kişel Gelişim - Kişisel Gelişim Klişeleri</u>	Türkçe	30	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
142	<u>deux ex machina</u>	Türkçe	14	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
143	<u>6 Minute Grammar</u>	İngilizce	85	Orta	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
144	<u>İnsanları Etkileme Sanatı</u>	Türkçe	24	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
145	<u>Learning English News Review</u>	İngilizce	146	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
146	<u>Doğan AKKÖK Motivation</u>	Türkçe	6	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
147	<u>Mental Klitoris</u>	Türkçe	37	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Röportaj
148	<u>Deutsch-Iernen durch Hören</u>	Almanca	44	Kısa	Kurumsal	Düzensiz	Solo
149	<u>Anormal Şartlar Altında</u>	Türkçe	11	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
150	<u>Merak Listesi</u>	Türkçe	109	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
151	<u>Odadaki Fil</u>	Türkçe	38	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
152	<u>Sesli Kitap ve Classical Music</u>	Türkçe	54	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
153	<u>Binomo Cast</u>	Türkçe	11	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Röportaj
154	<u>Bora Özkent'le Haddini Aş!</u>	Türkçe	300	Orta	Bireysel	Düzenli	Solo
155	<u>Evrin Kuran</u>	Türkçe	72	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
156	<u>Speak English Now with teacher Georgiana</u>	İngilizce	185	Orta	Kurumsal	Düzenli	Solo
157	<u>JÜSTİNYEN</u>	Türkçe	15	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
158	<u>MyMecra Podcast</u>	Türkçe	193	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Solo
159	<u>murder & coffee</u>	Türkçe	41	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
160	<u>Shockvoice</u>	Türkçe	68	Orta	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
161	<u>Esmiyor</u>	Türkçe	48	Uzun	Bireysel	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
162	<u>Varyete</u>	Türkçe	19	Uzun	Bireysel	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
163	<u>derin kesitler</u>	Türkçe	34	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Tv, Dizi, Film den Bölümler
164	<u>English Stories</u>	İngilizce	7	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
165	<u>Arabalar Replikleri</u>	Türkçe	43	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Tv, Dizi, Film den Bölümler
166	<u>Dünya Trendleri</u>	Türkçe	105	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Röportaj
167	<u>English Learning for Curious Minds</u>	İngilizce	120	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Solo

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
168	<u>Tarih Köşesi</u>	Türkçe	16	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
169	<u>Mutlu Kadınlar Akademisi</u>	Türkçe	73	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Solo
170	<u>Gelişigüzel Hayaller</u>	Türkçe	54	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Röportaj
171	<u>Luke's English Podcast</u>	İngilizce	300	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Solo
172	<u>Online Koçunuz</u>	Türkçe	63	Orta	Bireysel	Düzensiz	Solo
173	<u>Masal Tüneli</u>	Türkçe	67	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
174	<u>Socrates Podcasts</u>	Türkçe	236	Uzun	Kurumsal	Düzenli	Ortak Podcast/Sohbet
175	<u>TYT Tekrar</u>	Türkçe	1	Uzun	Bireysel	Diğer	Solo
176	<u>Hans Bilal Podcast</u>	Türkçe	34	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Solo
177	<u>İlişkiler Üstüne Aykırı Tespitler</u>	Türkçe	30	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Solo
178	<u>Red Bull Yol Arkadaşım</u>	Türkçe	7	Uzun	Kurumsal	Düzensiz	Röportaj
179	<u>Kanepedeyiz</u>	Türkçe	86	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
180	<u>Diyabeti Benden Dinle</u>	Türkçe	2	Belirsiz	Kurumsal	Diğer	Röportaj
181	<u>League of Legends Hikayeleri</u>	Türkçe	23	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
182	<u>101 Konsept Sesli Kitap</u>	Türkçe	39	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şii r Seslendirmeleri
183	<u>Olay Şu Ki;</u>	Türkçe	35	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
184	<u>Sadece ENES</u>	Türkçe	17	Orta	Bireysel	Düzensiz	Karışık Format
185	<u>Dr. RedPill</u>	Türkçe	45	Uzun	Bireysel	Düzensiz	Solo
186	<u>Efsaneler Ölmez</u>	Türkçe	33	Kısa	Bireysel	Düzensiz	Tv, Dizi, Film den Bölümler

Sayı	İsim	Dil	Bölüm	Uzunluk	Üretici	Aralık	Format
187	<u>Advanced English</u>	İngilizce	66	Orta	Kurumsal	Düzensiz	Ortak Podcast/Sohbet
188	<u>Almanca Hikayeler</u>	Almanca	15	Kısa	Kurumsal	Düzensiz	Kitap/Hikaye/Yazı/Şiir Seselelendirmeleri
189	<u>Kolay Değil</u>	Türkçe	248	Orta	Bireysel	Düzensiz	Röportaj

TABLO 3

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
1	Ortamlarda Satılacak Bilgi	Bilgilendirici	Merak Edilen Konular/İlginç Bilgiler	Fikir/Bilgi Paylaşmak, Motive Etmek
2	Buralar Hep Seks	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Eğlendirmek
3	Merdivenaltı Terapi	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Deneyim Paylaşmak, Motive Etmek
4	Mitolojik İnciler	Hobi/Boş Zaman	Mitoloji	Eğlendirmek
5	Beyaz Futbol Tüm Troll Anlar	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Filmten Bölümler	Eğlendirmek
6	Meksika Açmazı	Eğlence/Komedi	Günlük Yaşam	Eğlendirmek
7	Kendine İyi Davran	Bilgilendirici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek, Bilgilendirmek
8	Küfür Meditasyonu	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Eğlendirmek
9	Barış Özcan ile 111 hz	Hobi/Boş Zaman	Bilim ve Teknoloji	Bilgilendirmek
10	Mesut Süre ile Rabarba	Eğlence/Komedi	İlişkiler ve Toplum	Eğlendirmek
11	O Tarz mı?	Eğlence/Komedi	Günlük Yaşam	Eğlendirmek
12	Speak Better English with Harry	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
13	Fularsız Entellik	Bilgilendirici	Bilim ve Teknoloji	Fikir/Bilgi Paylaşmak
14	Bu Mu Yani?	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
15	Agah AYDIN	Bilgilendirici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Bilgilendirmek
16	Easy Stories in English	Hobi/Boş Zaman	İngilizce Hikaye	Yabancı Dili Geliştirmek
17	Psikiyatri ve Duvarın Ardı	Bilgilendirici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Bilgilendirmek
18	Reddit Zone	Eğlence/Komedi	Reddit Hikayeleri	Eğlendirmek
19	Konuşulacak Çok Şey Var!	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
20	Sesli Kitap Dünyası	Hobi/Boş Zaman	Kitap	Eğlendirmek
21	IELTS Speaking - Örnek Sorular	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
22	Biyografik Bilim: Bilim İnsanlarının Ağzından Hayatları	Hobi/Boş Zaman	Bilim ve Teknoloji	Bilgilendirmek, İlham Vermek
23	Ege Fitness Motivasyonlar	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek, Deneyim Paylaşmak
24	Learn English Vocabulary	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
25	Biraz Konuşabilir miyiz?	Eğlence/Komedi	Günlük Yaşam	Eğlendirmek
26	Dizi Replikleri	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Film Den Bölümler	Eğlendirmek
27	Listening Time	Hobi/Boş Zaman	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
28	Nasıl Olunur	Destekleyici	İlham Veren Hikayeler	İlham Vermek, Deneyim Paylaşmak
29	6 Minute English	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
30	JANUS	Bilgilendirici	Merak Edilen Konular/İlginç Bilgiler	Fikir/Bilgi Paylaşmak
31	KALT'ın Podcast'i	Eğlence/Komedi	Günlük Yaşam	Eğlendirmek
32	Yeşim'in ŞifaEvi	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
33	Doğan Cüceloğlu	Bilgilendirici	İlişkiler ve Toplum	Fikir/Bilgi Paylaşmak
34	İngilizce Kelime Dersleri	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
35	Şiirler - Cansel Ayık	Hobi/Boş Zaman	Şiir	Eğlendirmek
36	Cambly İle İngilizce Öğren	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
37	Kendin Olmanın Dayanılmaz Hafifliği	Bilgilendirici	Bilim ve Teknoloji	Bilgilendirmek

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
38	Korku Durağı: Korku Hikayeleri	Hobi/Boş Zaman	Korku Hikayeleri	Eğlendirmek
39	Nereden Başlasam?	Bilgilendirici	Merak Edilen Konular/İlginç Bilgiler	Bilgilendirmek, Deneyim Paylaşmak
40	TEDx İstanbul	Destekleyici	İlham Veren Hikayeler	İlham Vermek, Deneyim Paylaşmak
41	Olay Yeri: Suç Hikayeleri	Hobi/Boş Zaman	Gerçek Suç	Eğlendirmek
42	Evrin Ağacı ile Bilime Dair Her Şey	Hobi/Boş Zaman	Bilim ve Teknoloji	Bilgilendirmek
43	N'aaptın	Eğlence/Komedi	Günlük Yaşam	Eğlendirmek
44	Senin Biyolojin	Bilgilendirici	Eğitim	Bilgilendirmek
45	Nutuk	Hobi/Boş Zaman	Kitap	Bilgilendirmek
46	Güçlü Psikoloji	Bilgilendirici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Bilgilendirmek, Motive Etmek
47	birdietalks	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
48	Mitolojiye Giriş	Hobi/Boş Zaman	Mitoloji	Eğlendirmek
49	Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini	Hobi/Boş Zaman	Şiir	Eğlendirmek
50	The Birtcast	Kişisel Günlük	Günlük Yaşam, Kişisel Deneyimler	Deneyim Paylaşmak, Eğlendirmek
51	Bunu Ben de Yaparım	Eğlence/Komedi	İlişkiler ve Toplum	Eğlendirmek
52	Deniz Gökteş'a Ayıracak Vaktim Yok	Eğlence/Komedi	Günlük Yaşam	Eğlendirmek
53	Anything Goes Emma Chamberlain and Ramble	Kişisel Günlük	Günlük Yaşam, Kişisel Deneyimler	Deneyim Paylaşmak, Eğlendirmek
54	Sen O Kız Değil misin?	Kişisel Günlük	Günlük Yaşam, Kişisel Deneyimler	Deneyim Paylaşmak
55	Didik Didik Freud	Bilgilendirici	Bilim ve Teknoloji	Bilgilendirmek
56	Denizbody ile Anlam Kat	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
57	Ulus Baker	Bilgilendirici	Eğitim	Bilgilendirmek
58	Tokcast	Gündem	Haber Yorum/Eleştiri	Haberdar Etmek, Fikir/Bilgi Paylaşmak
59	Zihnimin Kıvrımları	Bilgilendirici	Bilim ve Teknoloji	Fikir/Bilgi Paylaşmak
60	Umarım Annem Dinlemez	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Deneyim Paylaşmak, Eğlendirmek
61	AcıkBeyin's Podcast	Bilgilendirici	Merak Edilen Konular/İlginç Bilgiler	Fikir/Bilgi Paylaşmak
62	Ceylül Podcast!	Kişisel Günlük	Günlük Yaşam, Kişisel Deneyimler	Deneyim Paylaşmak
63	Keyfimin Kahyaları	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
64	Yoldayız Geliyor Musun?	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek, Deneyim Paylaşmak
65	Mehmet Gürs ile İyi Yemek	Bilgilendirici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Fikir/Bilgi Paylaşmak, Farkındalık Yaratmak
66	DFT Tarih	Hobi/Boş Zaman	Tarih	Bilgilendirmek
67	IELTS Speaking for Success	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
68	Spiritüeller	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
69	Özgür Mumcu ve Eray Özer'le Yeni Haller	Bilgilendirici	Merak Edilen Konular/İlginç Bilgiler	Fikir/Bilgi Paylaşmak
70	Beyaz Futbol	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Filmden Bölümler	Eğlendirmek
71	English with Sera	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
72	Kronik Tarih	Hobi/Boş Zaman	Tarih	Bilgilendirmek
73	Yakın İlişkiler	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Fikir/Bilgi Paylaşmak
74	Podcastia Maceraları	Eğlence/Komedi	Rol Yapma Oyunları	Eğlendirmek
75	ASKHOES	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Motive Etmek

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
76	Griden Beyaza	Destekleyici	Eğitim	Motive Etmek
77	Simyacı Kitap Seslendirmesi	Hobi/Boş Zaman	Kitap	Eğlendirmek
78	Aposto! Radyo	Gündem	Haber Yorum/Eleştiri	Haberdar Etmek
79	Filozofun Yolu: Felsefe Dersleri	Bilgilendirici	Eğitim	Bilgilendirmek
80	OĞUZ ATAY	Hobi/Boş Zaman	Kitap	Eğlendirmek
81	Psikolog Barış Gürkaş ile İyi Hisset	Bilgilendirici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Bilgilendirmek, Motive Etmek
82	Halledemedim	Hobi/Boş Zaman	Şiir	Eğlendirmek
83	Nereden dilime takıldı	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Film Film Den Bölümler	Eğlendirmek
84	Ünsal Ünlü	Gündem	Haber Yorum/Eleştiri	Haberdar Etmek, Fikir/Bilgi Paylaşmak
85	Pınar Erdoğan ile Bilinçaltı Dönüşüm Meditasyonları	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
86	Lüzumsuz Bilgiler	Bilgilendirici	Merak Edilen Konular/İlginç Bilgiler	Fikir/Bilgi Paylaşmak, Haberdar Etmek
87	The Joe Rogan Experience	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Film Film Den Bölümler	Eğlendirmek
88	TED Talks Daily	Bilgilendirici	Bilim ve Teknoloji	Bilgilendirmek, Farkındalık Yaratmak
89	Unicornun Gozuyle	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
90	Mitolojik Hikayeler	Hobi/Boş Zaman	Mitoloji	Eğlendirmek
91	Kuran Dinle	Destekleyici	Din ve Maneviyat	Dini Bilgi/Fikir Paylaşmak
92	TUT ELİNİ	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
93	Think Fast, Talk Smart: Commun	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
94	İstanbul Ansiklopedisi	Bilgilendirici	Tarih	Fikir/Bilgi Paylaşmak
95	mbticast Kişilik Tipinizi Keşfedin!	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
96	Bi' Gidene Soralım	Destekleyici	Yerler ve Seyahat	Deneyim Paylaşmak
97	Bir Yaşam Felsefesi Olarak Girişimcilik	Destekleyici	İş ve Kariyer	Motive Etmek
98	Emre Alkin	Gündem	Ekonomi Haber/Yorum/Eleştiri	Haberdar Etmek, Fikir/Bilgi Paylaşmak
99	Endişeli Psikolog	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek, Analiz Etmek
100	Hayalhanem Podcast	Destekleyici	Din ve Maneviyat	Dini Bilgi/Fikir Paylaşmak
101	Olumlu Dünya	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Motive Etmek
102	İletişimde Zen Bilgeliği Konuşmaları	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek, Fikir/Bilgi Paylaşmak
103	Hayat Okulu	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
104	Ben Okurum	Hobi/Boş Zaman	Kitap	Eğlendirmek, Analiz Etmek
105	Thinking in English	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
106	Easy German: Learn German with native speakers	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
107	Şiir	Hobi/Boş Zaman	Şiir	Eğlendirmek
108	İlişki Koçu Adil Yıldırım	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Motive Etmek
109	Poyrazcım Karayel	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Film Den Bölümler	Eğlendirmek
110	The English We Speak	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
111	Learn English Through Listening	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
112	Psikolog Tülay Kök	Bilgilendirici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Bilgilendirmek, Motive Etmek

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
113	Uyku Hikayeleri	Hobi/Boş Zaman	Çocuklar İçin Öyküler	Eğlendirmek
114	Devinimler	Bilgilendirici	Merak Edilen Konular/İlginç Bilgiler	Fikir/Bilgi Paylaşmak
115	Radio Tiyatrosu TRT	Hobi/Boş Zaman	Tiyatro	Eğlendirmek
116	Global News Podcast	Gündem	Haber Yorum/Eleştiri	Haberdar Etmek
117	Ben, benim yanımdayım	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
118	YKS Motivasyon Kitaplığı	Destekleyici	Eğitim	Motive Etmek
119	Vaillant ile Kafa Rahatlatan Sohbetler	Bilgilendirici	Merak Edilen Konular/İlginç Bilgiler	Fikir/Bilgi Paylaşmak
120	Açık bilinç	Bilgilendirici	Bilim ve Teknoloji	Fikir/Bilgi Paylaşmak
121	Radio Tiyatrosu NTVRadio	Hobi/Boş Zaman	Tiyatro	Eğlendirmek
122	Hear This	Gündem	İş ve Kariyer	Haberdar Etmek
123	Kitap Okumaları	Hobi/Boş Zaman	Kitap	Eğlendirmek
124	Her gece doz almalı Poyraz Karayel	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Film Den Bölümler	Eğlendirmek
125	Burda Olan Burda Kalır	Eğlence/Komedi	Günlük Yaşam	Eğlendirmek
126	Potacast	Gündem	Spor Haber/Yorum/Eleştiri	Haberdar Etmek, Fikir/Bilgi Paylaşmak
127	Zamanaltı: Bir Podcast Tiyatrosu	Hobi/Boş Zaman	Tiyatro	Eğlendirmek
128	6 Minute Vocabulary	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
129	All Ears English Podcast	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
130	English on the go	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
131	Efecast	Kişisel Günlük	Günlük Yaşam, Kişisel Deneyimler	Deneyim Paylaşmak
132	Bir Yengeç Konuşuyor	Kişisel Günlük	Günlük Yaşam, Kişisel Deneyimler	Deneyim Paylaşmak
133	BBC Learning English Drama	Hobi/Boş Zaman	İngilizce Hikaye	Yabancı Dili Geliştirmek
134	Kefe	Hobi/Boş Zaman	Tiyatro	Eğlendirmek
135	Deutsch-Podcast	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
136	Şarkılı Masallar	Hobi/Boş Zaman	Çocuklar İçin Öyküler	Eğlendirmek
137	Normalin Sınırları	Bilgilendirici	Bilim ve Teknoloji	Bilgilendirmek
138	Erkek Adam Sesli Yayınları	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Motive Etmek
139	Şeker Portakalı Kitap Seslendirme	Hobi/Boş Zaman	Kitap	Eğlendirmek
140	Cenk ve Erdem Atasözleri Atölyesi	Eğlence/Komedi	Atasözleri ve Deyimler	Eğlendirmek
141	Kişisel Gelişim - Kişisel Gelişim Klişeleri	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
142	deux ex machina	Hobi/Boş Zaman	Şiir	Eğlendirmek
143	6 Minute Grammar	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
144	İnsanları Etkileme Sanatı	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek
145	Learning English News Review	Gündem	Haber Yorum/Eleştiri	Yabancı Dili Geliştirmek
146	Doğan AKKÖK Motivation	Destekleyici	Eğitim	Motive Etmek
147	Mental Klitoris	Bilgilendirici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Fikir/Bilgi Paylaşmak, Farkındalık Yaratmak
148	Deutsch-Iernen durch Hören	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
149	Anormal Şartlar Altında	Bilgilendirici	Merak Edilen Konular/İlginç	Fikir/Bilgi Paylaşmak

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
			Bilgiler	
150	Merak Listesi	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Motive Etmek, Deneyim Paylaşmak
151	Odadaki Fil	Eğlence/Komedi	Günlük Yaşam	Eğlendirmek
152	Sesli Kitap ve Classical Music	Hobi/Boş Zaman	Müzik	Eğlendirmek, Analiz Etmek
153	Binomo Cast	Bilgilendirici	Ekonomi Haber/Yorum/Eleştiri	Fikir/Bilgi Paylaşmak, Analiz Etmek
154	Bora Özkent'le Haddini Aş!	Destekleyici	İş ve Kariyer	Motive Etmek
155	Evrin Kuran	Bilgilendirici	İlişkiler ve Toplum	Fikir/Bilgi Paylaşmak, Farkındalık Yaratmak
156	Speak English Now with teacher Georgiana	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
157	JÜSTİNYEN	Hobi/Boş Zaman	Mitoloji	Eğlendirmek
158	MyMecra Podcast	Destekleyici	Din ve Maneviyat	Dini Bilgi/Fikir Paylaşmak
159	murder & coffee	Hobi/Boş Zaman	Gerçek Suç	Eğlendirmek
160	Shockvoice	Hobi/Boş Zaman	Mitoloji	Eğlendirmek
161	Esmiyor	Bilgilendirici	İlişkiler ve Toplum	Fikir/Bilgi Paylaşmak, Farkındalık Yaratmak
162	Varyete	Eğlence/Komedi	Günlük Yaşam	Eğlendirmek
163	derin kesitler	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Film Den Bölümler	Eğlendirmek
164	English Stories	Hobi/Boş Zaman	İngilizce Hikaye	Yabancı Dili Geliştirmek
165	Arabalar Replikleri	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Film Den Bölümler	Eğlendirmek
166	Dünya Trendleri	Bilgilendirici	Bilim ve Teknoloji	Haberdar Etmek
167	English Learning for Curious Minds	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
168	Tarih Köşesi	Hobi/Boş Zaman	Tarih	Bilgilendirmek
169	Mutlu Kadınlar Akademisi	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Motive Etmek
170	Gelişigüzel Hayaller	Destekleyici	İlham Veren Hikayeler	İlham Vermek, Deneyim Paylaşmak
171	Luke's English Podcast	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
172	Online Koçunuz	Destekleyici	Eğitim	Motive Etmek
173	Masal Tüneli	Hobi/Boş Zaman	Çocuklar İçin Öyküler	Eğlendirmek
174	Socrates Podcasts	Gündem	Spor Haber/Yorum/Eleştiri	Haberdar Etmek, Fikir/Bilgi Paylaşmak
175	TYT Tekrar	Bilgilendirici	Eğitim	Bilgilendirmek
176	Hans Bilal Podcast	Gündem	Haber Yorum/Eleştiri	Eğlendirmek, Fikir/Bilgi Paylaşmak
177	İlişkiler Üstüne Aykırı Tespitler	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Fikir/Bilgi Paylaşmak
178	Red Bull Yol Arkadaşım	Eğlence/Komedi	Yerler ve Seyahat	Eğlendirmek
179	Kanepedeyiz	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Eğlendirmek, Deneyim Paylaşmak, Motive Etmek
180	Diyabeti Benden Dinle	Destekleyici	Sağlık ve Yaşam Tarzı	Deneyim Paylaşmak, Fikir/Bilgi Paylaşmak
181	League of Legends Hikayeleri	Hobi/Boş Zaman	Dijital Oyun Hikayeleri	Eğlendirmek
182	101 Konsept Sesli Kitap	Hobi/Boş Zaman	Kitap	Eğlendirmek
183	Olay Şu Ki	Hobi/Boş Zaman	Gerçek Suç	Eğlendirmek
184	Sadece ENES	Gündem	Haber Yorum/Eleştiri	Haberdar Etmek, Fikir/Bilgi Paylaşmak
185	Dr. RedPill	Destekleyici	İlişkiler ve Toplum	Fikir/Bilgi Paylaşmak
186	Efsaneler Ölmez	Eğlence/Komedi	Tv Programı, Dizi, Filmden Bölümler	Eğlendirmek

Sayı	Podcast	Tür	Konu	Amaç
187	Advanced English	Bilgilendirici	Eğitim	Yabancı Dili Geliştirmek
188	Almanca Hikayeler	Hobi/Boş Zaman	Almanca Hikaye	Yabancı Dili Geliştirmek
189	Kolay Değil	Destekleyici	İş ve Kariyer	Motive Etmek

ÖZGEÇMİŞ

TEZ ONAY SAYFASI

Üniversite : T.C. GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ
Enstitü : SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Hazırlayanın Adı Soyadı : GÖKÇE UYSAL GÜNDOĞDU
Tez Başlığı : TÜRKİYE'DE PODCAST KAMUSAL ALANI:
BETİMLEYİCİ BİR DEĞERLENDİRME
Savunma Tarihi : 21/07/2022
Danışman : DOÇ. DR ÖZLEM DANACI YÜCE

JÜRİ ÜYELERİ:

Unvan, Ad-Soyadı

Doç. Dr. Özlem Danacı Yüce

Doç. Dr. Nazan Haydari Pakkan

Dr. Öğr. Üyesi İdil Engindeniz

Prof. Dr. M. Yaman ÖZTEK

Enstitü Müdürü